

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ปริญญานิพนธ์
ของ
วันนา สงวนศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
จังหวัดฉะเชิงเทรา

บทคัดย่อ

ของ

วันนา สงวนศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2549

วันนา สงวนศรี. (2549). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ , รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2548 องค์ประกอบที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางเรียน โปรแกรมวิชา บุคลิกภาพ และลักษณะมุ่งอนาคต องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2548 จำนวน 106 คน เป็นนักศึกษาชาย 14 คน และนักศึกษานหญิง 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสม (X_3) บุคลิกภาพ (X_{10}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู (X_{12}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{13}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{14})

2. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ นักศึกษาเพศชาย (X_1) นักศึกษาเพศหญิง (X_2) โปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษ (X_4) โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์ (X_5)

โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (X_6) โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา (X_7) อาชีพของผู้ปกครองที่รับราชการครู (X_8) และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่ได้รับราชการครู (X_9)

3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{14}) และคะแนนเฉลี่ย (X_3) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ประการสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ร้อยละ 71.0

4. สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.654 - .253X_{11} - .275X_{10} - .323X_{14} - .338X_3$$

4.2 สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.124X_{11} - .254X_{10} - .270X_{14} - .375X_3$$

FACTORS AFFECTING STUDENT TEACHING ANXIETY OF THE THIRD YEAR
UNDERGRADUATE STUDENTS OF THE FACULTY OF EDUCATION
AT RAJABHAT RAJANAGARINDRA UNIVERSITY
IN CHACHOENG SAO PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
WANNA SAGUANSRI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2006

Wanna Saguansri.(2006). *Factors affecting student teaching anxiety of the third year undergraduate students of The Faculty of Education at Rajabhat Rajanagarindra University in Chachoeng sao Province*. Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology).Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee :Assist. Prof.Promptida Sankamkrue , Assoc. Prof. Waythanee Greethong.

The purposes of this research were to study the factors affecting student teaching anxiety of the third year undergraduate students of The Faculty of Education at Rajabhat Rajanagarindra University in Chachoeng sao Province. The factors were divided into 3 dimensions , first of them was personal factor : gender, learning achievement , learning program, personality and future orientation, second of them was family factor : parent's occupation and parent's expectation : to be teacher, third of them was learning environment factor: physical learning environment and interpersonal relationship between students.

The 106 samples were the the third year undergraduate students of The Faculty of Education at Rajabhat Rajanagarindra University in Chachoeng sao Province in academic year 2005, 14 males and 92 females. The instruments was factors affecting student teaching anxiety questionnaires. The data was analyzed by the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly negative correlation among anxiety of student teaching of under graduated students and the 6 factors : learning achievement (X_3), personality (X_{10}), future orientation (X_{11}), parent's expectation : to be teacher (X_{12}), physical learning environment(X_{13}). and interpersonal relationship between students(X_{14}).

2. There were no significantly correlation among anxiety of student teaching of under graduated students and the 8 factors : male (X_1), female (X_2), Thai Program Prathomvai Program English Program (X_4), Science Program Mathematics Program (X_5), Social science Program Business Program (X_6), Computer Program Technology Program (X_7), parent's occupation : teacher (X_8), and parent's occupation : not to be teacher (X_9).

3. Factors affecting student teaching anxiety ranking from the most to the least affectors were 4 factors : future orientation (X_{11}) , personality (X_{10}), interpersonal relationship between students(X_{14}),and learning achievement (X_3). these factors could predicted anxiety of student teaching about the percentage of 71.0.

4. The predicted equation of anxiety of student teaching were significantly at .01 level. They could showed in the following predicted equations :

4.1 The predicted anxiety of student teaching equations in term of raw score were as :

$$\hat{Y} = 6.654 - .253X_{11} - .275X_{10} - .323X_{14} - .338X_3$$

4.2 The predicted anxiety of student teaching equations in term of standardized score were as :

$$Z = . - .124X_{11} - .254X_{10} - .270X_{14} - .375X_3$$

ปริญญานิพนธ์

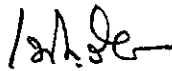
เรื่อง

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ของ

วันนา สงวนศรี

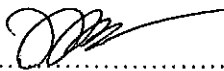
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่...19...เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549

..... ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ)

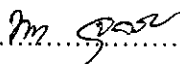
..... กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหริดา แสนคำเครือ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์ ดร.พาสนา จุฬรัตน์ กรรมการสอบปากเปล่าที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งต่อผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มดำเนินการวิจัยจนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ ดร.พาสนา จุฬรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ชีวิตแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดาพร ไชยะ คุณพรทิพย์ อ้นเกษม และพี่ๆ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งให้คำแนะนำในการทำงาน ตั้งแต่เริ่มสำรวจปัญหาจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ คุณพวงรัตน์ บำรุงพันธ์ คุณสุธีรา ทันสมัย นางสาวประพิมพ์ พยอมใหม่ นางสาวอรุณพร เนียมสุวรรณ นางสาวณัฏฐา จันทร์ฟอง และนางสาวนฤมล พรหมภักดี ที่ให้กำลังใจ คอยช่วยเหลือ และร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา

ขอขอบคุณนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่เกวลิ แก้วรัตน์ คุณพ่อโดด สงวนศรี คุณจอนเจ็ค การาริ คุณทิม โอที คุณจรรยาศักดิ์ อรัณภรณ์ และสมาชิกทุกคนในครอบครัว สงวนศรี ที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และให้กำลังใจ รวมทั้งการช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยด้วยดี จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ สมาชิกทุกคนในครอบครัวสงวนศรี ผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับชีวิตผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการ ความรู้ให้กับผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

วันนา สงวนศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	9
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู...	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	33
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	39
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	62
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	73
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	73
วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า.....	88
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า.....	90
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	98
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	98
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก.....	130
ภาคผนวก ข.....	134
ภาคผนวก ค.....	149
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	155

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและโปรแกรมวิชา.....	73
2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามเพศและโปรแกรมวิชา.....	91
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวล ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา.....	92
4 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลใน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา.....	94
5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลใน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา.....	96
6 แสดงองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	97
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	150
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต.....	151
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ในการประกอบวิชาชีพครู.....	152
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของ การเรียนการสอน.....	152
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน.....	153
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู.....	154

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู.....	31

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาครูประจำการอย่างต่อเนื่อง; ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สภาสถาบันราชภัฏ.2544:1) สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการตอบสนองความต้องการทางด้านการพัฒนาวิชาชีพ และพื้นฐานความเป็นบุคคลที่พึงปรารถนาของสังคม ในสภาพปัจจุบันพบว่า สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาทั้งสถาบันการศึกษาของรัฐบาลและสถาบันการศึกษาของเอกชน มีการจัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพที่มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรเข้าสู่วิชาชีพสาขาต่างๆ มากมายหลายแขนง อาทิเช่น วิชาชีพครู แพทย์ พยาบาล วิศวกรรม วิชาชีพด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ เป็นต้น (จำเนียร จันทรวงศ์. 2536: 1)

ในการจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะเฉพาะ มีความสามารถสูง และได้รับการฝึกฝน พัฒนามาอย่างดี สามารถทำหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเกียรติ ในปัจจุบันถึงแม้ว่ากระบวนการเรียนรู้จะได้เปลี่ยนแปลงไปจากการถ่ายทอดความรู้โดยตัวครูไปสู่การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม การใช้สื่อเร้าและกระบวนการปฏิสัมพันธ์อันหลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเป็น และแก้ปัญหาได้ ซึ่งถ้าดูผิวเผินจะดูประหนึ่งว่าครูลดบทบาทลง แต่ข้อเท็จจริงครูกลับมีความสำคัญยิ่งขึ้นในฐานะผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ฝึกทักษะที่สำคัญ เสนอสาระที่ท้าทาย การวิเคราะห์วิจารณ์รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมแก่ศิษย์ เพื่อสร้างสรรคิให้เขาเหล่านั้นมีความเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ และมีความสงบสุขในสังคมที่เปลี่ยนแปลง การที่จะให้ได้ครูในลักษณะเช่นนี้นั้น จำเป็นต้องส่งเสริมวิชาชีพครู การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครูจึงเป็นภารกิจเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ เพื่อตอบสนองการพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 ก : 1-2)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ได้กำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจนให้มีการปฏิรูปการฝึกหัดครูและพัฒนาครูประจำการ โดยมุ่งให้เป็นการพัฒนาวิชาชีพเฉพาะเพื่อ

สร้างจิตสำนึกของความเป็นครู พัฒนาความรู้ความสามารถทั้งทางวิชาชีพครูและวิชาการให้ได้ มาตรฐานสูงตลอดจนยกฐานะวิชาชีพครูให้สูงขึ้น และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ที่มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและได้ เสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคนไว้ประการหนึ่งคือ ให้ความสำคัญเป็นลำดับสูงต่อการปฏิรูปการ ฝึกหัดครูเพื่อให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรี สามารถดึงดูดคนดี คนเก่งเข้าเรียนครู รวมทั้งเร่งรัดพัฒนาครูประจำการและบุคลากรทางด้านการศึกษา ตลอดจนการปฏิรูปการเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครูอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ. 2539 : 1-2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์เป็นสถานศึกษา ที่มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ไว้ใน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู โดยเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่จำเป็น และสำคัญยิ่ง เพราะเป็นช่วงสำคัญที่นักศึกษาครูจะได้ตรวจสอบตนเองโดยนำทฤษฎีที่ได้จากการ เรียนรู้ในวิชาต่างๆ ไปประยุกต์สู่การปฏิบัติ เป็นโอกาสสำคัญที่นักศึกษาจะได้ฝึกประสบการณ์ภายใต้ การแนะนำของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และได้รู้จักเด็กนักเรียน ได้ฝึกร่วมงานกับเพื่อน นักศึกษา บุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ได้ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน ความมีมนุษยสัมพันธ์กับ ผู้อื่นตลอดจนสามารถพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นทุกด้าน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนอกจากมี ความสำคัญต่อนักศึกษาดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการเปิดโอกาสให้สถาบันได้นำความรู้ และเทคนิคใหม่ๆ ไปเผยแพร่แก่ชุมชน ขณะเดียวกันก็รับรู้ข้อมูลต่างๆ จากโรงเรียนนำมาพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการ ผลิตครูให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมกับความต้องการของสังคมมากขึ้น ดังนั้นการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์ รวมถึงประชาชนในท้องถิ่นที่ โรงเรียนตั้งอยู่ด้วย (พวงทอง ไสยวรรณ. 2540: 2-3)

ปัจจุบันสำนักงานสภามหาวิทยาลัยราชภัฏมีความต้องการจะผลิตครูที่มีคุณสมบัติอันพึง ประสงค์ของสังคม อย่างน้อย 3 ประการ คือ มีความประพฤติดี มีความรู้ดี และสอนดี เพื่อให้ได้ครูที่มี คุณสมบัติครบถ้วนตามความต้องการดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหลายจึงจำเป็นต้องจัดการเรียน การสอน และจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคปฏิบัติแก่นักศึกษาครู รวมทั้งประสบการณ์ วิชาชีพครูบางเวลา เต็มเวลา และประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็ม เวลาเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะช่วยให้ได้ครูที่มี คุณสมบัติที่เหมาะสม กระบวนการฝึกต้องเป็นการฝึกที่ต่อเนื่องและควบคู่กันไปกับการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ตั้งแต่เริ่มเข้าเป็นนักศึกษาครูในปีแรกจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาปีสุดท้าย เพื่อให้ นักศึกษาจะได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยราชภัฏไปทดลองและประยุกต์ใช้ใน

สถานการณ์จริง และพร้อมจะเป็นครูที่ดีต่อไป (คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์. 2548 : 1) ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นเป็นการให้นักศึกษาได้พบกับ ประสบการณ์ด้านการสอนโดยตรง แต่เนื่องจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่เคยมี ประสบการณ์ในการสอนมาก่อน อาจทำให้นักศึกษาหลายคนเกิดรู้สึกวิตกกังวลในการออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู เพราะจะเป็นการรับบทบาทในการเป็นครูครั้งแรก เช่น กลัวว่าจะเตรียมตัวไม่ พร้อมทั้งการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ความแม่นยำของเนื้อหาในขณะฝึกสอน และ เขียน แผนการเรียนรู้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของทักษะกระบวนการ ซึ่ง สุขรัก สร้อยทอง (2543 : 31) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้าน การสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการสอน การทำแผนการสอน การเขียน จุดประสงค์ ขาดหนังสือและเอกสารในการเตรียมการสอน การเลือกใช้วิธีสอน ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้อาจ ส่งผลให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกิดความวิตกกังวลในการสอน ดังนั้น ความวิตกกังวลจึง เป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จากที่ผู้วิจัยเป็นศิษย์เก่าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้ทำการสัมภาษณ์ คณบดีคณะ ครุศาสตร์ รองคณบดีคณะครุศาสตร์ ประธานโปรแกรมวิชาสาขาการศึกษา และอาจารย์ในเทศก์ เกี่ยวกับการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลในการที่จะ ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การเลือกใช้วิธีสอน การควบคุมชั้นเรียน ขาดทักษะในการใช้อุปกรณ์การสอน การผลิตอุปกรณ์การสอน เป็นต้น ผู้วิจัยจึง ได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นกับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำนวน 150 คน โดยการใช้แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ และผลการสำรวจมี รายละเอียดดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “ขณะที่ท่านกำลังศึกษาอยู่มีปัญหาหรือไม่ ถ้ามีคืออะไร” คำตอบ ที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 124 คน คิดเป็น ร้อยละ 82.66 ได้แก่ กลัวสอนไม่รู้เรื่อง กลัวว่าจะเตรียมตัวไม่พร้อมทั้งการผลิตและการใช้สื่อในการ สอน ความแม่นยำของเนื้อหาในขณะฝึกสอน การใช้กระดานดำ การนำเข้าสูบทเรียน ไม่เข้าใจใน เนื้อหาวิชาที่เรียน การเลือกใช้วิธีสอน และ เขียนแผนการเรียนรู้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอน ปัญหาด้าน การเงิน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.66 ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการซื้อและจัดทำอุปกรณ์การสอนให้ โรงเรียนมากเกินไป ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และอื่นๆ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.66 ได้แก่ ห่วงสมุดมี จำนวนน้อย การเดินทางมาโรงเรียนไม่สะดวก

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “ท่านคิดว่าปัญหานั้นเกิดจากสาเหตุใด” พบว่า ปัญหาความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีสาเหตุจาก ไม่มั่นใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน ไม่มีความรู้ในการผลิตและการใช้สื่อ ไม่ตั้งใจเรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน ไม่มีการฝึกหัดการเขียนกระดานดำ ปัญหาด้านการเงิน มีสาเหตุจาก ครอบครัวมีรายได้น้อยแต่มีรายจ่ายมากต้องเสียค่าอุปกรณ์สื่อการเรียนเป็นจำนวนมาก บ้านอยู่ห่างจากโรงเรียนทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ปัญหาด้านห้องสมุดหนังสือในการค้นคว้ามีจำนวนน้อย มีสาเหตุจาก มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้นพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีปัญหาด้านความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากที่สุด ได้แก่ กลัวสอนไม่รู้เรื่อง กลัวว่าจะเตรียมตัวไม่พร้อมทั้งการผลิตและการใช้สื่อในการสอน ความแม่นยำของเนื้อหาในขณะฝึกสอน การใช้กระดานดำ การนำเข้าสู่บทเรียน ไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน การเลือกใช้วิธีสอน และ เขียนแผนการเรียนรู้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอน ดังที่ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524:177) กล่าวว่า ความวิตกกังวล หมายถึง ความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นก่อนหรือหลังสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่บุคคลนั้นต้องประสบ ความไม่สบายใจนี้จะออกมาในรูปความกลัว (Fear) เป็นส่วนใหญ่ เช่น กลัวจะสอนนักเรียนไม่ได้ กลัวจะทำสื่อไม่เป็น และซุง (Zung, 1971: 371 – 372) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่แสดงถึงความวิตกกังวลทางด้านจิตใจ คือ เป็นบุคคลที่มีจิตใจฟุ้งซ่าน กังวล หงุดหงิด กลัวอย่างไม่มีเหตุผล ตกใจง่าย รู้สึกว่าตนเองไร้ประโยชน์ คิดถึงอันตรายล่วงหน้า กลัวตาย ส่วนทางร่างกายจะมีอาการเบื่ออาหาร คลื่นไส้ วิงเวียน แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก และถ่ายปัสสาวะบ่อย จากการที่นักศึกษามีความวิตกกังวลในการจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำให้มีผลเสียต่อการเรียนในปัจจุบัน แทนการจะออกฝึกปฏิบัติงานในอนาคต ดังผลการศึกษาของ แมดเลย์ (Madley, 1978:475) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับสมรรถภาพในการสอนของนักศึกษาฝึกสอน พบว่า นักศึกษาฝึกสอนมีความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันทั้งช่วงก่อนฝึกและระหว่างฝึกสอน สิ่งนี้นักศึกษาวิตกกังวลในการฝึกสอน คือ ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาของนักศึกษา และยังพบอีกว่าความสำเร็จและความล้มเหลวของประสบการณ์ในการเรียนที่ผ่านมานักศึกษามีอิทธิพลต่อระดับความวิตกกังวลในการฝึกสอน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ เพื่อประกอบการวางนโยบายในการแก้ปัญหาความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีประสิทธิภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2548 จำนวน 106 คน เป็นนักศึกษาชาย 14 คน และนักศึกษาหญิง 92 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่

- 1.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่

- 1.1.1 เพศ

- 1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 1.1.3 โปรแกรมวิชา

- 1.1.4 บุคลิกภาพ

- 1.1.5 ลักษณะมุ่งอนาคต

1.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง

1.2.2 ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู

1.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่

1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึกไม่สบายใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ที่กลัวต่อเหตุการณ์ข้างหน้าที่ยังไม่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ กลัวว่าจะเตรียมตัวไม่พร้อมทั้งการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ความไม่แม่นยำของเนื้อหาในขณะฝึกสอน ความไม่ถนัดในการใช้กระดานดำ การนำเข้าสู่บทเรียนไม่ได้ การไม่สามารถจูงใจให้นักเรียนสนใจฟัง การพูดไม่คล่องแคล่ว การใช้ภาษาไม่ถูกต้อง เขียนแผนการเรียนรู้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของทักษะกระบวนการ มีการใช้ค่าใช้จ่ายในการซื้อและจัดทำอุปกรณ์การสอนให้โรงเรียนมากเกินไป โดยมีการแสดงออกเป็นอาการทางร่างกายและจิตใจ ดังนี้

1.1 อาการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ปวดศีรษะ เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ มือเท้าเย็น เหงื่อออกมากกว่าปกติ

1.2 อาการทางด้านจิตใจ ได้แก่ เครียด กระวนกระวายใจ หงุดหงิด สับสน คิดมาก ใจสั่น และ ขาดความมั่นใจ

2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โปรแกรมวิชา บุคลิกภาพ และลักษณะมุ่งอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนวัดได้จาก คะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ของทุกรายวิชา นับตั้งแต่เริ่มเรียนในภาคเรียนที่ 1 ของ ชั้นปีที่ 1 จนถึงสุดภาคเรียนต้นของปีการศึกษา 2548

2.1.3 โปรแกรมวิชา ได้แก่

- 2.1.3.1 โปรแกรมวิชาภาษาไทย
- 2.1.3.2 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย
- 2.1.3.3 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ
- 2.1.3.4 โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป
- 2.1.3.5 โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา
- 2.1.3.6 โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา
- 2.1.3.7 โปรแกรมวิชาธุรกิจศึกษา
- 2.1.3.8 โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
- 2.1.3.9 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์

2.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักศึกษา ที่แสดงออกถึงด้านการกระทำ ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ในการดำรงชีวิตซึ่งจะทำให้ผู้นั้นมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของ เจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) ได้แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

2.1.4.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาที่รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค มีความก้าวร้าว โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย

2.1.4.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อยๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ อดทนและรอคอยได้

2.1.5 ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาที่สามารถคาดการณ์ไกลและเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ศึกษาแนวทางแก้ปัญหา วางแผนเพื่อเป้าหมายในอนาคตและปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.5.1 ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจ ได้แก่ ความสามารถคาดการณ์ไกลถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพ และการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม

2.1.5.2 ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน ได้แก่ การศึกษาแนวทางแก้ปัญหา และวางแผนดำเนินการ เพื่อเป้าหมายถึงกับการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต

2.1.5.3 ด้านการรู้จักเลือกปฏิบัติการรอยและความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต ได้แก่ การรู้จักเลือกกระทำและรอยผลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

2.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง ได้แก่

2.2.1.1 รับราชการครู

2.2.1.2 ไม่ได้รับราชการครู

2.2.2 ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบอาชีพครู หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อความคิดและการกระทำของผู้ปกครองที่ตั้งเป้าหมายไว้สำหรับนักศึกษาในการประกอบอาชีพครูหลังจากจบการศึกษา ผู้ปกครองต้องการที่จะให้ประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและต้องการให้นำความรู้ที่เรียนมาใช้กับครอบครัวได้

2.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษาประสบผลสำเร็จ ได้แก่ สถานที่เรียน และสื่ออุปกรณ์การเรียน มีรายละเอียดดังนี้

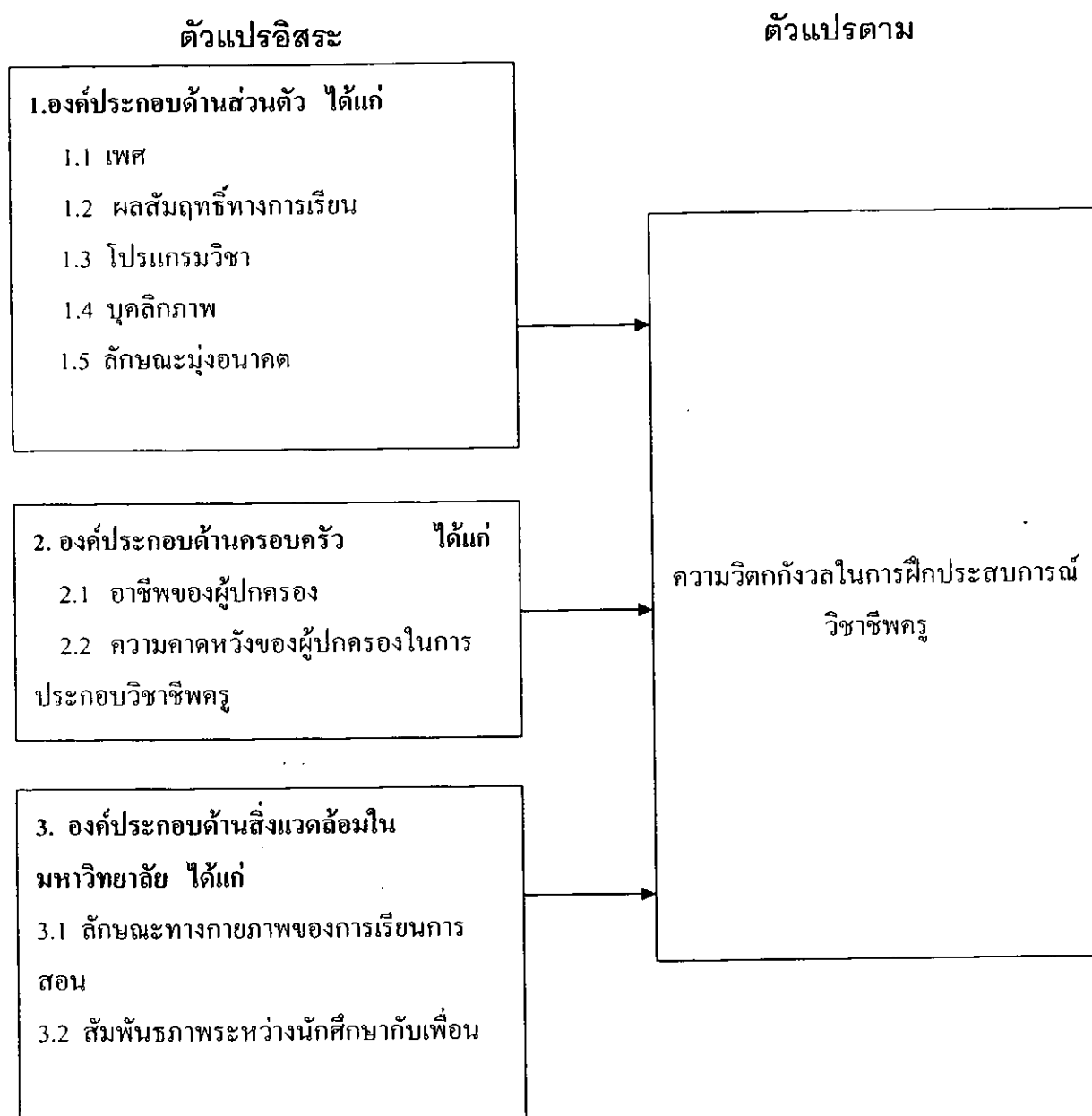
2.3.1.1 สถานที่เรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

ห้องปฏิบัติการมีอากาศถ่ายเท ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีขนาดเหมาะสมกับปริมาณของนักศึกษา บริเวณของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการปราศจาก เสียงและกลิ่นรบกวน ห้องสมุดมีแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลายเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า และบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีสถานที่นั่งทำงานอย่างเหมาะสม

2.3.2.2 สื่ออุปกรณ์การเรียน ได้แก่ สื่ออุปกรณ์การเรียนมีหลากหลายเพียงพอกับจำนวนอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา มีความทันสมัย และมีคุณภาพในการใช้งานที่เหมาะสม

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษาและเพื่อนที่มีต่อกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาน่าจะมีอิทธิพลจาก องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โปรแกรมวิชา บุคลิกภาพ และ ลักษณะมุ่งอนาคต องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง และความคาดหวัง ของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ผู้วิจัยจึง ตั้งสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

- 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 1.1.1 ความหมายของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวล (Anxiety) เป็นภาวะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกคน ถ้าบุคคลใดมีความวิตกกังวลมากจนเกินไปก็อาจส่งผลร้ายต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลนั้นปราศจากความสุข ดังนั้นจึงได้มีผู้สนใจศึกษาเรื่องความวิตกกังวล และให้คำนิยามแตกต่างกันหลายแนวดังนี้

สปีลเบิร์กเกอร์ (Spielberger, 1976:5) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกที่เกิดความตึงเครียด (tension) ความหวาดหวั่น (apprehension) ความหวาดกลัว (nervousness) และความกังวล (worry) ซึ่งแต่ละบุคคลประสบที่เป็นความเคลื่อนไหวของระบบประสาทอัตโนมัติที่มาพร้อมกับความรู้สึกเหล่านี้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 177) กล่าวถึงความวิตกกังวล (Anxiety) ว่าเป็นความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นก่อนหรือหลังสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่บุคคลนั้นต้องประสบ ความไม่สบายใจนี้จะออกมาในรูปความกลัว (Fear) เป็นส่วนใหญ่ เช่น กลัวจะสอบตก กลัวจะสอบเรียนต่อไม่ได้ กลัวว่าจะเรียนไม่จบ หรือเมื่อแสดงพฤติกรรมหนึ่งซึ่งขัดกับค่านิยม ความเชื่อมั่นที่มีอยู่แล้วเกิดความรู้สึกกลัวไม่สบายใจตามมา

พะยอม อิงศตานุวัฒน์ (2525:6) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาวะการณ์ทางอารมณ์ที่ซับซ้อน ประกอบด้วยความรู้สึกที่หน่วง หวาดกลัว และเกิดความวิตกกังวลโดยไม่ได้สัดส่วนกับสิ่งเร้า หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกดังกล่าว ความวิตกกังวลนี้เป็นความไม่สบายใจความกระวนกระวาย ความหวาดกลัว หรือความพรั่นพรึง

สายสมร ทองดี (2532: 11) กล่าวว่า ความวิตกกังวล มีลักษณะคล้ายกับความกังวลใจ เป็นสภาวะของความกลัวที่ไม่รุนแรง ความวิตกกังวลจะมีลักษณะของความกลัวในสิ่งที่ไม่สามารถหาสาเหตุได้ เช่น เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งใหม่ๆ บางอย่าง ทำให้วิตกไปว่าไม่แน่ใจว่าจะทำได้หรือไม่ ความวิตกกังวลเกิดจากสภาวะของความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย และเป็นสภาวะที่เกิดจากความรู้สึกกับผิดชอบต่อการกระทำของตน

ทรงศักดิ์ สร้อยแสงทอง (2534:12) ได้ให้ความหมายความวิตกกังวลว่า เป็นสภาพทางอารมณ์ อันไม่พึงปรารถนาของบุคคล ที่รู้สึกหวั่นกลัว ไม่สบายใจ ล้มเหลวหรือเป็นอันตรายจากการคาดเหตุการณ์ล่วงหน้าต่อเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่จะเกิดขึ้น

ออซูเบล (นิยดา พงศ์พาชำนาญเวช. 2535:14; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968) กล่าวว่า ความวิตกกังวล หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะตอบสนองต่อเหตุการณ์นั้นๆ ด้วยความรู้สึกว่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นๆ จะทำให้สูญเสียศักดิ์ศรีในตนเอง

ลัดแมน (วราภรณ์ ตระกูลสฤณี.2537 : 25 ; อ้างอิงจาก Luckman. 1974) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาวะหนึ่งของมนุษย์ซึ่งมักจะประสบเสมอแม้ว่าจะเป็นอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ แต่ความวิตกกังวลก็จัดเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นของชีวิต ความวิตกกังวลก็จะก่อให้เกิดประโยชน์หรือโทษ นั้นขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงความเหมาะสมของสถานการณ์และเวลา

โกรเอน (วราภรณ์ ตระกูลสฤณี.2537:24 : อ้างอิงจาก Groen. 1975) กล่าวว่า ความวิตกกังวลในเชิงจิตวิทยา หมายถึง ลักษณะที่ไม่น่าพึงพอใจซึ่งเกิดจากความคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอันตรายหรือความคับข้องใจที่คุกคามสวัสดิภาพ ภาวะ หรือวิถีชีวิตของบุคคลหรือกลุ่มสังคมของบุคคลนั้น

เพิร์ลส (เพ็ญพิศ ทิพย์รัก. 2541 : 8 ; อ้างอิงจาก Perls. 1973) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นช่องว่างระหว่างปัจจุบันกับอนาคต นั่นคือเมื่อบุคคลคิดถึงเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้นความคิดของบุคคลจะกระโดดจากปัจจุบันไปสู่อนาคต ทำให้เกิดความรู้สึกวิตก

จตุพร เพ็งชัย (2543 : 63-64) ได้ให้ความหมาย ความวิตกกังวลว่า เป็นปฏิกิริยาที่ตอบโต้สภาวะการณ์บางอย่างที่ทำให้คนตกอยู่ในภาวะที่อึดอัด กังวลใจ ซึ่งสังเกตได้จากคำพูดกิริยาท่าทางที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ ความวิตกกังวลเป็นปฏิกิริยาของคนปกติโดยทั่วไป ถ้ามีความไม่รุนแรง แต่ถ้ามีมากเกินไปย่อมเป็นปัญหาเพราะจะเป็นสาเหตุนำไปสู่ความเครียดระดับสูง

ที่ต้องอาศัยการปรับตัว ความวิตกกังวลที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในร่างกาย ได้แก่ อาการหายใจติดขัด หอบมีการบีบรัดตัวของกระเพาะอาหาร การทำงานของลำไส้ผิดปกติ มีลมเกิดขึ้น ทำให้เหงื่อออกมากกระสับกระส่าย ม่านตาขยายมากขึ้น ถ้าความวิตกกังวลถูกเก็บกดไว้นานๆ อาจแสดงออกในรูปของความตื่นกลัว(Panic) อย่างรุนแรง เพราะควบคุมอารมณ์ไม่ได้

โบกแมน (ทัศนวรรณ ปานศิริอาษา.2547 :10 ; อ้างอิงจาก Boughman. 1966) ได้แสดงความเห็นว่า บุคลิกภาพบุคคลส่วนหนึ่งมีผลมาจากความวิตกกังวลเพราะความวิตกกังวลเป็นตัวเร้าให้บุคคลใช้กลวิธีในการป้องกันตัวซึ่งเป็นผลทำให้เกิดเป็นโครงสร้างของบุคลิกภาพของแต่ละคน และความวิตกกังวลมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความวิตกกังวลเป็นสภาพอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความตึงเครียด ไม่สบายใจ กระวนกระวายใจ รู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย

2. ความวิตกกังวลเป็นแรงขับที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นหรือกระตุ้นให้บุคคลแสดงหรือหยุดแสดงกิริยาต่างๆ

3. ความวิตกกังวลมีลักษณะคล้ายความกลัวแต่เป็นความกลัวที่เลือนลอยไม่อาจบอกได้ว่าอะไรหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดความกลัว

ซุง (ทัศนวรรณ ปานศิริอาษา.2547 :11 ; อ้างอิงจาก Zung. 1980) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกตึงเครียด หวาดหวั่น ตื่นตระหนก ไม่สบายใจต่อสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่และมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ และทางด้านร่างกาย ซึ่งอาการที่แสดงออกถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ได้แก่ หงุดหงิด กระวนกระวาย หวาดกลัว เป็นต้น และอาการที่แสดงออกถึงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ได้แก่ ใจสั่น ปวดศีรษะ และปวดปัสสาวะ

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่าความวิตกกังวล หมายถึง สภาพอารมณ์ที่บุคคลรู้สึกไม่สบายใจ หวาดกลัวไม่เป็นสุข ตึงเครียด เนื่องจากคาดการณ์ว่าเหตุการณ์ข้างหน้าที่ยังไม่เกิดขึ้นกำลังจะมีบางสิ่งบางอย่างที่ไม่มั่นคงปลอดภัย เกิดความรู้สึกอึดอัดคับข้องใจโดยอาจมีความกลัวปะปนอยู่ด้วยแต่ความวิตกกังวลกับความกลัวมีความแตกต่างกันที่ความวิตกกังวลเป็นอารมณ์ที่บุคคลคิดว่าเหตุการณ์ที่น่ากลัวกำลังจะเกิดขึ้น แต่ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าเป็นสิ่งใด ในขณะที่ความกลัวมีสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งความวิตกกังวลเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบของร่างกายและอารมณ์ต่อสิ่งเร้าที่มาคุกคาม แต่จะมีผลทำให้บุคคลไม่สบายใจเป็นทุกข์ กระวนกระวาย รู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย ขาดความมั่นใจ มักแสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจ

1.1.2 ประเภทของความวิตกกังวล

แมคอินไทร์ และ การ์ดเนอร์ (MachIntyre ;& Gardner, 1991 : 87-91) แบ่งประเภทของความวิตกกังวลได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1.ความวิตกกังวลซึ่งเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล (Trait Anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่มีลักษณะคงที่และเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล ความวิตกกังวลประเภทนี้จะเกิดขึ้นกับบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ไป บุคคลที่มีความวิตกกังวลประเภทนี้สูงมีแนวโน้มที่จะรู้สึกหวาดหวั่นในสถานการณ์ต่างๆ ทั่วทุกสถานการณ์

2.ความวิตกกังวลต่อสภาพการณ์ (State Anxiety) เป็นความวิตกกังวลซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่เฉาจะเจอะเจอเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เกิดความไม่พอใจหรือทำให้เกิดอันตราย ดังนั้นบุคคลที่มีแนวโน้มประสบกับความวิตกกังวลในสถานการณ์ต่างๆ ไป (Trait Anxiety) จะมีระดับของความวิตกกังวลต่อสภาพการณ์เพิ่มสูงขึ้นในสถานการณ์ที่มีความตึงเครียด

3.ความวิตกกังวลที่เกิดเฉพาะสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง (Situation Specific Anxiety) ความวิตกกังวลลักษณะนี้มีลักษณะเหมือนกับความวิตกกังวลซึ่งเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคลแต่ถูกวัดอย่างจำกัดขอบเขตภายในบริบทที่กำหนด ผู้ถูกวัดจะถูกตรวจสอบปฏิกิริยาของความวิตกกังวลที่มีการกำหนดสถานการณ์ไว้อย่างชัดเจน เช่น การสอบ การพูดในที่สาธารณะการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

สุวนีย์ ตันติพัฒนานันท์. (2522:130 - 131) จำแนกความวิตกกังวลของคนปกติและผู้ป่วยออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.ความวิตกกังวลแบบคนปกติ (Normal Anxiety) ได้แก่ ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เป็นแหล่งของพลังงานที่กระตุ้นให้บุคคลมีพลังในการต่อสู้เพื่อดำรงชีวิต เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลคิดวางแผนเพื่อหาทางเอาชนะอุปสรรคที่มาขัดขวาง ความวิตกกังวลประเภทนี้จะเกิดขึ้นได้สัดส่วนกับสิ่งกระตุ้น และจะเกิดขึ้นไม่นาน เมื่อตัวกระตุ้นลดลง ความวิตกกังวลจะลดลงตามไปด้วย พบในขณะที่บุคคลประสบภาวะคุกคามต่อสวัสดิภาพของตน เช่น ความเจ็บป่วย การสอบไล่

2.ความวิตกกังวลในโรคประสาท (Neurotic Anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่ไม่ได้สัดส่วนกับตัวกระตุ้น นั่นคือ สาเหตุของความวิตกกังวลเพียงเล็กน้อยทำให้บุคคลตื่นกลัวและตอบสนองต่อภาวะวิตกกังวลเกินขอบเขต

3.ความวิตกกังวลที่เป็นพยาธิสภาพ หรือความวิตกกังวลเรื้อรัง (Pathologic Anxiety)

เป็นภาวะที่ตึงเครียดตลอดเวลา สาเหตุของความวิตกกังวลแบบนี้มักเกี่ยวกับสิ่งที่เก็บกดเอาไว้ หรือข้อขัดแย้งที่บุคคลยอมรับไม่ได้ มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมแปลกๆ เป็นพฤติกรรมชนิดโรคประสาทหรือโรคจิตทั้งหลาย

ลักษณะนี้ จรรยาฤโฬส (2536 :7) ได้แบ่งประเภทความวิตกกังวลออกเป็น 3 ด้านด้วยกัน คือ

1. ความวิตกกังวลเกี่ยวกับด้านสังคม หมายถึง ความวิตกกังวลอันเกิดจากการคบเพื่อนต่างเพศและเพื่อนเพศเดียวกัน ความสัมพันธ์กับครูและบุคคลอื่นๆ ในสังคม และความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องศาสนาและวัฒนธรรม การเมือง

2. ความวิตกกังวลเรื่องเกี่ยวกับด้านส่วนตัว หมายถึง ความวิตกกังวลอันเกิดจากปัญหาสุขภาพ ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย

3. ความวิตกกังวลด้านการเรียนและอาชีพ หมายถึง ความวิตกกังวลอันเกิดจากการปรับตัวในการเรียน เช่น วิธีเรียน การสอนของครู การเตรียมตัวสอบในอนาคต

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ประเภทของความวิตกกังวลสามารถแบ่งได้หลายประเภทส่วนหนึ่งมาจากการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเกิดขึ้นไม่นานแล้วแต่สถานการณ์ที่มากระทบ หรือเกิดจากความรู้สึกผิดในสิ่งที่ตนกระทำไป โดยจะสามารถพัฒนามาเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคลได้ในเวลาต่อมา

1.1.3 สาเหตุของความวิตกกังวล

จากแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับความวิตกกังวล เอปสไตน์ (Epstein, 1972 : 291 – 337) ได้นำมาประมวลและสรุปว่าความวิตกกังวลมีสาเหตุมาจากเงื่อนไขต่างๆ 3 ประเภท ได้แก่

1. ความวิตกกังวล ซึ่งเกิดจากการเร้าเกินระดับการเร้าดังกล่าวเป็นการเร้าทางกายภาพซึ่งมากเกินไปขีดความสามารถที่อินทรีย์จะรับไว้ได้ ปฏิกริยาตอบสนองที่อินทรีย์แสดงออกต่อการเร้านี้เป็นการตอบสนองที่ถูกวางเงื่อนไขมาจากความเจ็บปวดทางกายภาพแล้วก่อให้เกิดความกลัวและวิตกกังวลขึ้น

2. ความวิตกกังวล ซึ่งเกิดจากความไม่กลมกลืนกันของความคิด กล่าวคือ โดยปกตินี้มนุษย์มีความต้องการโดยธรรมชาติที่จะจัดประสบการณ์ของตนให้สอดคล้องกับความคาดหวังระบบการสร้างความคาดหวัง เป็นกระบวนการทางปัญญา และหากความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงก็จะก่อให้เกิดสภาพการณ์ที่เป็นความกดดันและนำไปสู่ความวิตกกังวลได้

3. ความวิตกกังวล ซึ่งเกิดจากความไม่สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นได้ เนื่องด้วย

เงื่อนไขต่างๆ ที่ปิดกั้นไว้ ได้แก่ ไม่รู้ต้นตอของสิ่งเร้าที่ชัดเจน การตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นต้องใช้เวลารอคอยที่ยาวนาน มีความขัดแย้งกันระหว่างการตอบสนองที่ต้องเลือกหรือการตอบสนองที่ควรจะเป็นไม่อยู่ในวิสัยที่บุคคลจะจัดให้มีขึ้นได้เงื่อนไขเหล่านี้ก่อให้เกิดความคับข้องใจและนำมาสู่ความวิตกกังวล

1.1.4 ระดับของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในบุคคลแต่ละครั้งนั้น มีความรุนแรงไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งกระตุ้น ความหมายของเหตุการณ์และบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ถ้าเป็นบุคคลที่หวั่นไหวง่าย เหตุการณ์เพียงเล็กน้อยก็ทำให้เกิดความวิตกกังวลในระดับรุนแรงได้เหมือนกัน ระดับความเข้มของความวิตกกังวลจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับบุคคลและเหตุการณ์โดยทั่วไป ซึ่งเปเปโล (นัยนา รัตนมาศทิพย์, 2531 : 21-22 ; อ้างอิงจาก Stuart; & Sundeen.citing Peplau.1979:76) แบ่งระดับความวิตกกังวลได้ 4 ระดับ ดังนี้

1.ความวิตกกังวลเล็กน้อย (Mild Anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นระดับที่บุคคลตื่นตัว มีการรับรู้ที่กว้างขึ้น มีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถปัญหาได้ดีขึ้น รวมทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในตัวเอง

2.ความวิตกกังวลระดับปานกลาง (Moderate Anxiety) เป็นระดับที่ทำให้บุคคลสนใจต่อความกังวลที่เกิดขึ้นทันที การรับรู้แคบลง บุคคลจะเลือกสนใจเฉพาะบางส่วนของสภาพการณ์ ความสามารถในการเรียนรู้ลดลง อาจมีอาการทางกาย เช่น หายใจเข้า – ออกแรง มีความรู้สึกปั่นป่วนในกระเพาะอาหารหรือปวดศีรษะ เป็นต้น

3.ความวิตกกังวลในระดับรุนแรง (Severe Anxiety) เป็นระดับที่ทำให้เกิดความรับรู้แคบมากการมองสภาพแวดล้อมบิดเบือนจากความเป็นจริง มีความไม่สบายทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพิ่มขึ้นพฤติกรรมที่แสดงออกมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาความวิตกกังวลที่เกิดขึ้น

4.ความวิตกกังวลระดับรุนแรงที่สุดหรือกลัวสุดขีด (Panic Anxiety) เป็นระดับที่ทำให้การรับรู้แคบมากไม่ตรงกับความเป็นจริง บุคคลจะสูญเสียการควบคุมตนเอง บุคลิกภาพและความคิด ผิดปกติความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นและการเรียนรู้เสียไป

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ระดับของความวิตกกังวล ที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา มีหลายระดับตั้งแต่ระดับเล็กน้อย จนถึงระดับรุนแรงที่สุด มีผลให้บุคคลสูญเสียความสามารถในการควบคุมตนเองบุคลิกภาพแปรปรวน ขาดความสามารถในการรับรู้หรือติดต่อกับผู้อื่น

1.1.5 การวัดระดับความวิตกกังวล

ซุง (Zung. 1971 : 371 – 372) ได้กล่าวถึง ลักษณะที่แสดงถึงความวิตกกังวลได้ดังนี้

1.ลักษณะทางอารมณ์ ผู้ที่มีอาการวิตกกังวลจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ รู้สึกหวาดหวั่น

จิตใจ ฟุ้งซ่าน กังวล หงุดหงิดเสียใจ กลัวอย่างไม่มีเหตุผล ตกใจง่าย รู้สึกว่าตนเองไร้ประโยชน์ คาดคิดถึงอันตราย กลัวตาย

2. ลักษณะทางกาย ได้แก่ อาการดังต่อไปนี้ คือ

- 2.1 ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก ได้แก่ กล้ามเนื้อตึง ตัวสั่น กระตุก เมื่อยล้า อ่อนเพลีย ไม่มีแรง ปวดศีรษะ คอและหลัง
- 2.2 ระบบหัวใจและหลอดเลือด ได้แก่ อาการใจสั่น หัวใจหรือชีพจรเต้นเร็ว หอบ เจ็บหน้าอก
- 2.3 ระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ การคลื่นไส้ เบื่ออาหาร อาเจียน ท้องเดิน
- 2.4 ระบบหายใจ ได้แก่ หายใจเร็ว วิงเวียน แน่นหน้าอก หรือหายใจไม่ออก เป็นลม
- 2.5 ระบบขับถ่าย ได้แก่ อาการถ่ายปัสสาวะบ่อย กลั้นปัสสาวะไม่อยู่
- 2.6 ระบบผิวหนัง ได้แก่ อาการหน้าแดง หรือบางคนหน้าซีด โดยเฉพาะบริเวณฝ่ามือ ทั้งนี้เนื่องมาจากต่อมเหงื่อที่ฝ่ามือมีลักษณะพิเศษ คือไม่ช่วยในการควบคุมอุณหภูมิของร่างกายและพบว่าเมื่อระบบประสาทซิมพาเทติกถูกกระตุ้น เช่น ถ้าคนมีความวิตกกังวลมาก เหงื่อจะออกที่ฝ่ามือเพิ่มขึ้นมาก นอนไม่หลับหรือมีอาการหลับๆ ตื่นๆ ผื่นร้าย
- 2.7 ระบบประสาทกลาง ได้แก่ อาการหลงลืมง่าย ขาดสมาธิจนเฉียว นอนไม่หลับ หรือมีอาการหลับๆ ตื่นๆ ผื่นร้าย

เลวิตท์ (ทัศนวรรณ. ปานศิริอาษา.2547 :17 ; อ้างอิงจาก Levitt.1980) แบ่งการวัดความวิตกกังวลออกเป็น 4วิธี (Eudler; & Edward 1982:41;citing Levitt.1980.General Psychology.) คือ

- 1.การวัดการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา โดยดูอาการที่แสดงออกทางระบบประสาทอัตโนมัติ เช่น การวัดอัตราการเต้นของหัวใจ อัตราการหายใจ ระดับความดันโลหิต การหลั่งของน้ำลาย การหลั่งฮอร์โมนจากต่อมหมวกไต การตึงของกล้ามเนื้อ การเกร็งของผิวหนัง และการตรวจคลื่นสมอง
- 2.การวัดโดยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self – Report Questionnaire) เป็นการประเมินความวิตกกังวลซึ่งเป็นการรู้สึกที่ตนเองรับรู้ได้ โดยการตอบแบบสอบถามแล้วนำผลไปประเมินความวิตกกังวลว่ามีขนาดใดแบบสอบถามวัดความวิตกกังวลมีผู้สร้างขึ้น ได้แก่ แบบวัดความวิตกกังวลแบบ STAI (The State – Trait Anxiety Inventory)
- 3.การวัดโดยใช้เทคนิคการฉายออก (Projective Technique) ได้แก่ แบบวัดของรอสชาตซึ่งต้องใช้ผู้ชำนาญเป็นผู้แปลผล
- 4.การวัดโดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล โดยการสังเกตอาการที่

แสดงออก ซึ่งเป็นปฏิกิริยาสะท้อนจากอารมณ์ภายในใจ เช่น อาการกระสับกระส่าย ลูกลี้หลุน ถอนหายใจ พุดรัวเร็ว หงุดหงิด ขาดสมาธิ นอนไม่หลับและร้องไห้

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า การวัดระดับความวิตกกังวล สามารถวัดได้ด้วยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาด้วยสายตา หรืออาจจะใช้เครื่องมือวัด แบบสอบถาม แบบวัดต่างๆ เพื่อวัดระดับความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล

1.1.6 ผลของความวิตกกังวล

โกลด์เบอร์เกอร์ (Goldberger, 1982:39) กล่าวว่าความวิตกกังวลจะทำให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลทั้งในด้านสรีระ อารมณ์ ความคิดและพฤติกรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านชีวเคมี ในขณะที่เกิดความวิตกกังวลจะทำให้ระบบประสาทอัตโนมัติถูกกระตุ้นแล้วมีผลต่อการทำงานของสมองและต่อมไร้ท่อ คือในขณะที่เกิดความวิตกกังวลต่อมอดรีนาล (Adrenal medulla) จะหลั่งสารอดรีนาลิน (Adrenaline) และทำให้ระดับโฮโมนบางชนิดในเลือดเพิ่มสูงขึ้น เช่น อีฟิเนฟริน (Ephinepine) และคอร์ติโคสเตียรอยด์ (Corticosteroids)

2. ด้านสรีระ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระนั้นส่วนมากจะเกิดขึ้นกับระบบประสาทอัตโนมัติ ระบบกล้ามเนื้อ และระบบขับถ่าย การเปลี่ยนแปลงทางระบบประสาทอัตโนมัติมักเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเคมี เช่น สารอดรีนาลินจะมีผลทำให้อัตราการไหลเวียนของเลือดมีมากขึ้น ระบบขับถ่ายย่อยมากกว่าปกติ สารอีฟิเนฟรินจะมีผลทำให้หัวใจเต้นเร็วและแรงใจสั่นขนลุก เหงื่อออกง่าย เพื่ออัตราการเผาผลาญอาหาร สารคอร์ติโคสเตียรอยด์จะมีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง เช่นทำให้นอนไม่หลับ กระวนกระวาย ขาดภูมิคุ้มกันโรค การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อ ได้แก่ การเกิดอาการเกร็งของกล้ามเนื้อทำให้รู้สึกปวดเมื่อยตามร่างกาย การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับระบบขับถ่ายได้แก่อาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องอืด ท้องเฟ้อ ท้องผูกหรือท้องเสีย ปัสสาวะบ่อย

3. ด้านอารมณ์ ผลของความวิตกกังวลที่มีต่ออารมณ์นั้น จะทำให้เกิดอาการตื่นเต้น หวาดหวั่น หงุดหงิด ตกใจง่าย โกรธง่าย กระสับกระส่าย ขาดสมาธิ เหนื่อยง่าย ห้อแท้ โศกเศร้า เสียใจ ร้องไห้บ่อย เป็นต้น

4. ด้านความคิด ความจำและการรับรู้ผลของความวิตกกังวลจะทำให้เกิดความผิดปกติเกี่ยวกับความคิด ได้แก่ การเกิดความคิดในทางลบ ระบบความคิดถูกรบกวน หมกมุ่น ย้ำคิด การตัดสินใจช้า ไม่ยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ความสนใจลดลง ขาดสมาธิ ฯลฯ ความผิดปกติเกี่ยวกับความจำ ได้แก่ มีอาการหลงลืม ความสามารถเกี่ยวกับความจำลดลงมีความผิดปกติเกี่ยวกับการรับรู้

ทองแท้ ศิลาขาว (2536 : 27-29) สรุปไว้ว่า ความวิตกกังวลที่มีผลต่อบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย ความคิด และพฤติกรรมซึ่งพอสรุปผลของความวิตกกังวลดังนี้

1. ผลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านชีวเคมีและสรีรวิทยา

1.1 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นที่ระบบประสาท ซึ่งมีผลทำให้กล้ามเนื้อหดตัว เกร็ง เตรียมสู้หรือถอยหนี

1.2 มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเคมี ในภาวะวิตกกังวล ฮอโมนต่างๆ ถูกขับออกมาสู่กระแสเลือดมากขึ้น ซึ่งฮอโมนที่ถูกขับออกมานั้นมีหน้าที่ควบคุมความสมดุลของเกลือแร่ต่างๆ ในร่างกาย การเผาผลาญอาหาร และมีผลต่อระบบกล้ามเนื้อ

1.3 มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรวิทยา การเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับระดับความวิตกกังวล โดยทั่วไประดับของความวิตกกังวลเล็กน้อยและระดับปานกลางจะเพิ่มการทำงานของระบบต่างๆ ในร่างกาย แต่ถ้าระดับความวิตกกังวลในระดับรุนแรงและรุนแรงที่สุดแล้วจะทำให้ระบบต่างๆ หยุดทำงานได้เช่นกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ได้แก่ หัวใจเต้นเร็วและถี่ขึ้นปัสสาวะบ่อย ความอยากรับประทานอาหารลดลง เหงื่อออก นอนไม่หลับ ตัวสั่น เป็นต้น ถ้ามีความวิตกกังวลมากขึ้นการทำงานของระบบต่างๆ อาจจะหยุดชะงักไปซึ่งอยู่ในระดับที่มีความวิตกกังวลรุนแรงที่สุด

2. ผลการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์

ความวิตกกังวลทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกหวาดหวั่น เกิดความตึงเครียดและความกลัว ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น ตกใจง่าย หงุดหงิด โกรธ เสียใจ กระสับกระส่าย โศกเศร้า ร้องไห้ง่าย เหนื่อยง่าย เป็นต้น

3. ผลการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ความวิตกกังวลมีผลต่อบุคคลในด้านความคิด ความจำ และการรับรู้ ได้แก่ สลึมง่าย ประสิทธิภาพในการจำลดลง ระบบความคิดถูกรบกวน เช่น สับสน ย้ำคิดย้ำทำ ตัดสินใจช้า ความคิดคับแคบและไม่ยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ความสนใจลดลง ขาดสมาธิ การรับรู้ ผิดพลาด บุคคลที่มีความวิตกกังวลมีแนวโน้มที่จะคิดไปในทางลดคุณค่าของตนเอง

4. ผลต่อพฤติกรรมกรรมการแสดงออก จำแนกได้ 4 กลุ่มใหญ่คือ

4.1 พฤติกรรมที่แสดงความรู้สึกภายในออกมาทั้งอย่างเปิดเผยและอย่างซ่อนเร้น เช่น ความหงุดหงิด โมโหง่าย กระสับกระส่ายอยู่ไม่นิ่ง ความรู้สึกขุ่นเคืองไม่เป็นมิตร เป็นต้น

4.2 พฤติกรรมเบี่ยงเบนความสนใจจากภาวะวิตกกังวลไปสู่อาการป่วยทางร่างกาย ทำให้ความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ น้อยลง

4.3 การชะงักทำให้เกิดภาวะที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล พฤติกรรมการแสดงออก ได้แก่ การถอนตัวหนีจากเหตุการณ์ การเก็บความรู้สึกไว้ภายในและกลายมาเป็นอาการซึมเศร้ามีพฤติกรรมถอยไปสู่พฤติกรรมวัยต้นๆ

4.4 พฤติกรรมที่พยายามเข้าใจถึงสาเหตุของความวิตกกังวลและวิธีการที่ตัวเองใช้เพื่อขจัดภาวะวิตกกังวลซึ่งทำให้นอนอึดอัด ไม่สบายนั้นเสีย

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาพความวุ่นวายใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากการคาดการณ์ล่วงหน้า ในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นโดยมีการรับรู้ กระบวนการด้านความคิด และประสบการณ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประเมินสภาพการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นว่ามีอันตรายต่อบุคคลมากน้อยเพียงใด ซึ่งความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นมีผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม ความวิตกกังวลในระดับต่ำ เป็นแรงกระตุ้น และแรงจูงใจในการเรียนรู้ แต่โดยทั่วไปแล้วจะเห็นว่าเป็นโทษมากกว่า โดยเฉพาะความวิตกกังวลในระดับสูง พบว่า เป็นเครื่องกีดขวางการเรียนรู้ที่สำคัญ

1.1.7 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.1.7.1 ความหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นประสบการณ์ที่ทางสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำความรู้ภาคทฤษฎีไปใช้ในภาคปฏิบัติ เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริง และฝึกทักษะต่างๆ ในการเป็นครู ตลอดจนรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองในอันที่จะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูในอนาคต ซึ่งได้มีผู้ที่ได้ให้ความหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

อัจฉรา ประไพตระกูล และคณะ (2520 :1) กล่าวว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Professional Experience) เป็นประสบการณ์ทั้งหมดที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนักเรียน นักศึกษา และบุคคลในระดับหรือกลุ่มต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมถึงได้มีโอกาสในการสังเกตการณ์เรียนการสอน ร่วมมือทำงาน ฝึกทำการสอนและกิจกรรมต่างๆ อันจะเสริมสร้างให้ผู้ที่จะเป็นครูเกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดพื้นฐาน ตลอดจนหลักการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

นพพร พานิชสุข (2522: 7) กล่าวว่า การฝึกสอนคือประสบการณ์ตรงที่มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยจัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสกับนักเรียน โรงเรียน คณะอาจารย์ ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้ ตลอดจนรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ในอันที่จะเกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูต่อไปในอนาคต

เจริญผล สุวรรณโชติ (2524:59) ได้สรุปความหมายไว้ว่า เป็นวิชาชีพที่ผู้เรียนต้องการอาศัยการปฏิบัติ เพื่อหาประสบการณ์จริงเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ทฤษฎีที่ตนเองได้เล่าเรียนมานำมาทดลองใช้ อันเป็นการสร้างรากฐานของวิชาชีพของตนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

กรมการฝึกหัดครู (2525: 5) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูว่ามีความหมายไม่จำกัดเฉพาะการฝึกสอนเช่นที่เคยทำ แต่ครอบคลุมถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่จะเสริมสร้างความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่ผู้เรียน การจัดประสบการณ์วิชาชีพอาจจัดเป็น

กิจกรรมหลายรูปแบบและหลายทาง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง และมีความเข้าใจงานของครูเท่าที่ครูผู้เริ่มการสอนจะพึงมี

เฉลิม มลิล (2525 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกสอน คือกิจกรรมการจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาที่จะเป็นครูได้พิสูจน์และทดสอบ “ คุณลักษณะและความสามารถแห่งตน” ก่อนที่จะออกไปเป็นครู โดยทดลองสัมผัสกับประสบการณ์การสอนจริงในโรงเรียนฝึกสอน เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเป็นครูให้มากที่สุด

สมบัติ ศุภสิทธิ์ (2534:94) ได้สรุป ความหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ว่า การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นการจัดให้นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการผลิตครู ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำความรู้ทางทฤษฎีไปปฏิบัติจริง และได้พัฒนาทักษะการสอนของตน ตลอดจนได้ฝึกความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ

จากความหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นประสบการณ์ตรง ที่สถาบันผลิตครูจัดให้นักศึกษาครู ได้ออกฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงและเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ที่ตนได้ศึกษามาแล้วทั้งหมดนำมาใช้ในอันที่จะทดสอบความสามารถแห่งตน ไม่เพียงแต่ด้านงานสอนเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมภาระงานทั้งหมดของงานในหน้าที่ครู เพื่อให้เกิดความพร้อมจะเป็นครูให้มากที่สุดและทำหน้าที่อย่างแท้จริง

1.1.7.2 หลักการของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ (มปป : บทนำ) ได้จัดประสบการณ์วิชาชีพครูตามแนวทางการเสริมสร้างคุณภาพการผลิตครูด้วยกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มุ่งเน้นสมรรถภาพของความเป็นครู 3 ด้าน คือ สมรรถภาพด้านความรู้ สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี และสมรรถภาพด้านคุณลักษณะ โดยมีหลักการในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

1. มุ่งประสานการเรียนรู้ภาคทฤษฎีให้ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา
2. ฝึกในสถานการณ์จริงให้มากที่สุด
3. ฝึกอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร
4. มุ่งจัดประสบการณ์วิชาชีพครูหลายลักษณะเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของนักศึกษาครูให้ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด
5. มุ่งประสานงานระหว่างหน่วยงานผลิตครูและหน่วยงานผู้ใช้ครู ให้ร่วมมือกันกับฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ได้ครูใหม่ที่มีคุณภาพ

1.1.7.3 จุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

สถาบันฝึกหัดครูแต่ละแห่ง ไม่ว่าจะในประเทศไทยหรือต่างประเทศ ต่างก็ได้กำหนด

จุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูไว้หลายประการ ซึ่งมีทั้ง ลักษณะที่มีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน และลักษณะที่แตกต่างออกไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง ดังนี้

พายร์ส (Pires. 1969 :8-9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากการสำรวจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกหัดครูประถมศึกษานอเหนือ 16 ประเทศพบว่ามีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บัณฑิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- 1.มีความสามารถในการที่จะนำเอาทฤษฎีต่างๆ ที่ได้เรียนมาไปปฏิบัติจริง มีความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี
- 2.มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดกว้างขวาง และมีความคิดริเริ่มในการทำงาน
- 3.เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ที่แท้จริงของครู เมื่อออกไปปฏิบัติงาน
- 4.เข้าใจถึงภาระหน้าที่ที่ครูจะต้องปฏิบัติ และมีโอกาสคุ้นเคยกับสภาพและปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจริง
- 5.มีเจตคติทางบวกต่อวิชาชีพ การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียนเพื่อนร่วมงานและประชาชน

ดีเวอร์ (Devor. 1970:3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไว้ ดังนี้

- 1.เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและการจัดระบบการศึกษา
- 2.เพื่อให้ นักศึกษาได้นำความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงบุคลิกภาพ ให้เหมาะสมกับการที่จะเป็นครูที่ดีในอนาคต
- 3.เพื่อให้ นักศึกษามีได้ฝึกการนำเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆ ที่ได้ศึกษาในวิทยาลัยครูไปทดลองใช้ในสภาพห้องเรียนจริง
- 4.เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถในการเลือกใช้อุปกรณ์การสอน ให้เหมาะสมกับ บทเรียน
- 5.เพื่อให้ นักศึกษา ฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2527 :8) ได้กำหนดจุดประสงค์ที่สำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพคือ

- 1.เพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสนำความรู้ในวิชาชีพครู และวิชาเฉพาะไปสู่ การปฏิบัติ ในห้องเรียนและในโรงเรียน โดยมีการทดลองและปฏิบัติงานภายใต้การนิเทศ
- 2.เพื่อให้ นักเรียนได้สัมผัสกับชีวิตจริงในโรงเรียนและห้องเรียน คุ้นเคยกับบรรยากาศ คุ้นเคยกับหน้าที่ของครู คุ้นเคยกับนักเรียน คุ้นเคยกับหลักสูตรและการเรียนการสอน คุ้นเคยกับ กิจกรรม ตลอดจนทราบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ของโรงเรียน

3. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานต่างๆ ในหน้าที่ของครู ฝึกความรับผิดชอบหน้าที่ ฝึกความมีระเบียบวินัยและฝึกปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครู

4. เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสประเมินตนเองว่ามีความเหมาะสมที่จะประกอบอาชีพ ครูหรือไม่เพียงใด และมีโอกาสพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้เหมาะสมกับความต้องการของอาชีพ ขั้นสูงต่อไป

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2537 :1) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึกสอน เพื่อช่วยให้นักศึกษามีลักษณะและความสามารถดังต่อไปนี้

1. เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการสอน โดยจัดบทเรียนให้มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก
2. เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่ออาชีพครู รับผิดชอบต่อตนเอง ต่องานอันเป็นหน้าที่ของตน และต่อสังคม
3. เป็นผู้มีความประพฤติดี มีบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะเป็นครูและมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยทุกฝ่ายเป็นอย่างดี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (2548 : 2) ได้กล่าวถึง จุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ไว้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
2. เพื่อสร้างเสริมให้นักศึกษาครู ได้เรียนรู้งานในหน้าที่ครูจากการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง
3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครู นำความรู้ภาคทฤษฎีไปปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างเหมาะสม และบังเกิดผลดี
4. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาครูมีความรู้มีเจตคติที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

จะเห็นได้ว่าจุดประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่สำคัญของ ทุกสถาบันที่กำหนดไว้ก็คือการได้ทดลองปฏิบัติตามทฤษฎีที่ได้เรียนมา ขณะเดียวกันก็ให้นักศึกษาได้เกิดสมรรถภาพทั้งด้านการสอน ด้านคุณธรรม เจตคติ และการพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน

1.1.7.4 การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏ

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏโดยมีการฝึกตามขั้นตอนนั้น ได้กระทำกันอย่างจริงจังในช่วงปลายของแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 4 โดยอธิบดีกรมการฝึกหัดครูในขณะนั้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นมาคณะหนึ่ง คณะอนุกรรมการชุดนี้ได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในวิทยาลัยครู

แล้วนำมาคิดหาวิธีดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รูปแบบและแนวปฏิบัติงานประสบการณ์วิชาชีพครูแนวใหม่นี้ คณะอนุกรรมการได้จัดทำเอกสาร และสื่อสไลด์ประกอบ เพื่อให้วิทยาลัยครูทุกแห่งนำไปปฏิบัติตามความเหมาะสม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นมา ซึ่งสรุปความสำคัญของรูปแบบและแนวปฏิบัติ ในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของกรมฝึกหัดครู (2525 : 13-15) ได้ดังต่อไปนี้

1. ประสบการณ์วิชาชีพครู ถือว่าเป็นหัวใจของการฝึกหัดครูที่ผู้บริหารหลักสูตรทุกระดับและทุกสาขาวิชา จะต้องยึดเป็นหลัก มีความเข้าใจและรับรู้กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพร่วมกัน
2. ประสบการณ์วิชาชีพครู มีความหมายไม่จำกัดเฉพาะการฝึกสอนเช่นที่เคยทำ แต่ครอบคลุมถึงประสบการณ์ทั้งหมด ที่จะเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่ผู้เรียนการจัดประสบการณ์วิชาชีพจึงอาจจัดเป็นกิจกรรมหลายรูปและหลายทาง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้กว้างขวาง และมีความเข้าใจงานของครูเท่าที่ครูผู้สอนจะพึงมี
3. การจัดควมมุ่งประสานทฤษฎีกับการฝึกปฏิบัติให้ควบคู่กัน โดยให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติ และหาประสบการณ์จริงให้มากที่สุด
4. การจัดควมมีความต่อเนื่องเป็นระยะๆ มิใช่เพียงช่วงเดียว เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาส เรียนรู้ไปทีละขั้น และพัฒนาความสามารถของตน
5. การจัดควมร่นางานและความสามารถในการดำเนินงานของครู ในระดับการสอนตามหลักสูตรมาให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ เข้าใจ และฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้นจริงจัง
6. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมิได้มีแบบอย่างตายตัว แต่ควรให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และฝึกความสามารถในการปรับตัวเพื่อทำหน้าที่ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและบังเกิดผลดี
7. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรคำนึงถึงกระบวนการที่สัมพันธ์และครอบคลุมถึงการสร้างคุณภาพของทุกด้านทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ความมีคุณธรรม การพัฒนาตนเอง และชุมชนตลอดจนการดำรงรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชาติ
8. การจัดระบบของงานในด้านต่างๆ ต้องเอื้ออำนวยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดไว้ดังต่อไปนี้ คือ
 - 8.1 เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของครู และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพให้แก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 - 8.2 เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานครู ตามหลักสูตรในระดับที่สอนได้แจ่มแจ้งกว้างขวางจากการฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้ประสบการณ์จากสถานการณ์จริงในรูปแบบต่างๆ

8.3 เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทฤษฎีและปฏิบัติได้สอดคล้องกัน และสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้เหมาะสมและบังเกิดผลดี

8.4 เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชน และเรียนรู้วิธีการปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อสนองต่อการพัฒนาชุมชน

8.5 เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 5 ประการดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติไว้ด้วยกันคือ

1.เกณฑ์ในการจัด

จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทุกปี ตามลักษณะงานและช่วงเวลาที่กำหนดและเป็นไปตามลำดับ โดยมีระยะเวลาทั้งสิ้นรวมกันในระดับ 4 ปี ไม่น้อยกว่า 30 สัปดาห์ ในระดับ 2 ปี ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2.แนวในการจัด

2.1 วางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยกำหนดลักษณะของงาน ลำดับงานและช่วงเวลาในแต่ละปีการศึกษาไว้เป็นแผนหลัก ที่ผู้เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานรับรู้และเข้าใจร่วมกัน

2.2 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัดได้ 3 ลักษณะ

2.2.1 ประสบการณ์วิชาชีพเต็มเวลา หมายถึง การศึกษาและฝึกปฏิบัติที่โรงเรียนหรือสถานประกอบการ โดยใช้เวลาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลานานช่วงหนึ่ง เช่น 1 สัปดาห์ 3 สัปดาห์ หรือเต็มภาคเรียน หรืออาจเป็นรายวันในแต่ละสัปดาห์ที่ต่อเนื่องกันแล้วแต่ความสะดวกในการจัดทั้งนี้เพื่อนักศึกษาจะได้มีเวลานานพอที่จะหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริงได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์

วิธีการฝึกควรจัดขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษาและสังเกต
- 2) การเป็นผู้ช่วยครู
- 3) การทดลองสอน
- 4) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูปในโรงเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการฝึกในเมือง

ในชนบทหรือในชุมชนแออัด ตามสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย

การจัดตาม 1) 2) 3) นั้น ควรจัดให้มีโรงเรียนสาธิตหรือโรงเรียนที่เป็นแกนนำเพื่อการนี้ โดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการติดต่อเตรียมการและให้ความร่วมมือ ส่วนการฝึกตาม 4) นั้น อาจเลือกโรงเรียนตามความเหมาะสมของแต่ละวิทยาลัย

2.2.2 ประสบการณ์วิชาชีพบางเวลา หมายถึง การศึกษาภาคปฏิบัติ เป็นบางเวลาโดยไม่จำเป็นต้องต่อเนื่องกัน เช่น ครึ่งวัน หรือ 1 วัน หรือบางชั่วโมงตามที่กำหนด วิธี การศึกษาจัดเป็น 2 แบบ คือการศึกษาภาคปฏิบัติภายนอกวิทยาลัย เช่น การสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ประกอบการศึกษาในเรื่องจิตวิทยาพัฒนาการ เป็นต้น ทั้งนี้โดยมีจุดประสงค์ให้เป็นภาคปฏิบัติ ซึ่ง สอดคล้องกับภาคทฤษฎีที่กำลังศึกษาอยู่ หรืออาจจะจัดเป็นการศึกษาภายในวิทยาลัย เช่นการฝึก ทักษะประกอบทฤษฎีการเรียนการสอนหรือหลักการสอนทั่วไป เป็นต้น

2.2.3 ประสบการณ์วิชาชีพเสริม หมายถึงการจัดกิจกรรม หรือ โครงการเพื่อเสริมประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น โครงการช่วยสอนใน โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น เป็นที่ปรึกษาของเด็ก จัดกิจกรรมนันทนาการกับเด็กเป็นครั้งคราว จัด ห้องสมุดเคลื่อนที่ สำรวจโรงเรียน ร่วมงานกับศูนย์เยาวชน เป็นต้น

3.การทำแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพ ในข้อ 2.2 ควรทำให้สัมพันธ์กับ แผนรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพครูที่เปิดสอนในแต่ละภาคเรียนตลอดหลักสูตร เพื่อให้ครบลำดับขั้นของ ทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ และเพื่อสามารถตรวจสอบได้ว่าการวางแผนนั้นครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนขจัดความซ้ำซ้อนของงานที่อาจเกิดขึ้นได้

4.การจัดสอนรายวิชาต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อฝึก ประสบการณ์วิชาชีพนั้น ควรคำนึงถึงการบูรณาการเนื้อหา กิจกรรม ที่มีลักษณะสัมพันธ์ต่อกัน และ วิธีการสอนร่วมคณะกัน ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนฝึกทักษะที่ตรงกับ วัตถุประสงค์

5.การจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อสนองต่อการพัฒนาชุมชนนั้น ต้องเน้น ให้นักศึกษาตระหนักในการทำประโยชน์ให้แก่สังคมที่ตนอยู่ เพื่อให้เกิดความสำนึกในการร่วมมือกัน พัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตน ในกรณีที่จัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูปในท้องถิ่นชนบทนั้นมีแนว ปฏิบัติตามโครงการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนาชนบท เสนอโดยคณะทำงานโครงการฝึกหัดครูชนบท

ในช่วงระยะเวลา 4 ปี ของการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูแนวใหม่ไปทดลองใช้ คณะอนุกรรมการได้ติดตามผลและสัมมนาปัญหาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูทุกปีปรากฏว่าโดย ภาพรวมแล้วการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูตามรูปแบบใหม่ ได้ผลดีกว่ารูปแบบเดิมแต่ยังมีปัญหาบาง ประการที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ปัญหาดังกล่าว กรมการฝึกหัดครู (2529:13-20) สรุปไว้ดังนี้

1.บุคลากรที่รับผิดชอบและที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งในวิทยาลัย ครูและในหน่วยงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและวิธีการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูไม่เชี่ยวชาญ

2.ฝ่ายจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบางแห่งยังทำงานในลักษณะขอความร่วมมือมากกว่าที่จะทำงานในลักษณะให้ความร่วมมือกล่าวคือ ฝ่ายจัดประสบการณ์วิชาชีพครูทำงานแบบเป็นเจ้าของเรื่องทุกอย่างทั้งงานด้านธุรการและวิชาการแล้วขอความร่วมมือจากภาควิชาต่างๆ ที่สอนวิชาชีพครูภาคทฤษฎีให้ส่งอาจารย์มาช่วยนิเทศ ทำให้ภาควิชาต่างๆ เหล่านั้นไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในงานด้านวิชาการที่จะต้องรับผิดชอบทั้งสอนภาคทฤษฎีและจัดฝึกปฏิบัติด้วย แต่ถ้าฝ่ายจัดประสบการณ์วิชาชีพและลดบทบาทตัวเอง รับผิดชอบเฉพาะงานด้านธุรการ ช่วยติดต่อประสานงานให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการจัดฝึกภาคปฏิบัติให้แก่ภาควิชาต่างๆ จะทำให้ภาควิชาเหล่านั้นเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทางด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น

3.การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูตามรูปแบบใหม่นี้ สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งได้มีการจัดทำไปบ้างแล้ว แต่ส่วนใหญ่จะนำไปจัดทำตามรูปแบบและแนวทางที่กำหนด ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ไม่ครบตามนโยบายที่วางไว้

สาเหตุของปัญหาต่างๆ ดังกล่าวอยู่กับการขาดความเข้าใจและขาดความจริงจัง ดังนั้นเพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูแนวใหม่ ซึ่งเริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 มาจนถึงปีการศึกษา 2528 เป็นเวลาถึง 4 ปี ซึ่งมีการดำเนินงานครบวงจรการจัดทุกขั้นตอนแล้วอธิบดีกรมการฝึกหัดครูจึงมอบหมายให้คณะอนุกรรมการปรับปรุงกระบวนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และให้กำหนดขั้นตอนการนำกระบวนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูไปสู่การปฏิบัติในวิทยาลัยครูเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่พบจากการทดลองมาแล้ว 4 ปี นำเสนอกรมการฝึกหัดครูเพื่อพิจารณานำเข้าสู่ที่ประชุมสภาการฝึกหัดครูให้ความเห็นชอบต่อไป

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูดังกล่าว ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.ด้านเอกสาร คณะอนุกรรมการได้ปรับปรุงแก้ไขเอกสารเดิม และหน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู ได้นำมาจัดพิมพ์ใหม่เป็นเอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 278 เรื่อง กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529 เอกสารดังกล่าวนอกจากจะปรับปรุงรายละเอียดบางประการแล้วยังได้เพิ่มเติมเนื้อหาสาระที่จำเป็นอีก 3 บท คือ การสร้างความเข้าใจร่วมกันแผนปฏิบัติการของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู และการจัดการเพื่อดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ตรงตามหลักการยิ่งขึ้น

2.ด้านการดำเนินงาน กรมการฝึกหัดครูได้ดำเนินการเพื่อให้วิทยาลัยครูทุกแห่งจัดประสบการณ์วิชาชีพครูตามแนวทางใหม่อย่างจริงจังโดยครบถ้วนสมบูรณ์ ดังต่อไปนี้

2.1 เสนอมาตรการและแนวทางการเสริมสร้างคุณภาพการผลิตครู ด้วย

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พ.ศ. 2529 ให้ที่ประชุมสภาการฝึกหัดครูพิจารณา เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2529 ที่ประชุมสภาการฝึกหัดครูพิจารณาแล้วมีมติให้ความเห็นชอบ และให้วิทยาลัยครูทุก

แห่งดำเนินงานจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ตามมาตรการและแนวทางดังกล่าว ตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 เป็นต้นไป

2.2 แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการเสริมสร้างคุณภาพการผลิตครู ด้วยกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และให้คณะกรรมการชุดนี้ร่วมกับมหาวิทยาลัยทุกแห่งจัดทำโครงการประชุมผู้บริหารวิทยาลัยครูระดับอธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา / ศูนย์/ สำนัก และหัวหน้าภาควิชา/ฝ่ายเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและนำไปดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูตามมติของที่ประชุมสภาการฝึกหัดครูต่อไป

2.3 ประสานงานกับกรมต้นสังกัดผู้ใช้ครู เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในระดับกรมที่จะหาแนวทางเชื้ออำนวยการส่งเสริมสนับสนุนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด โดยถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันที่จะช่วยกันฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาครู เพื่อให้พร้อมที่จะออกไปเป็นครูคนใหม่ที่มีคุณภาพอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติโดยส่วนรวม

2.4 ให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งช่วยกันจัดทำคู่มือการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นมา โดยนำเอกสารกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มาจัดทำรายละเอียด เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้มีสู่ทางการดำเนินงานสะดวกขึ้นและถูกต้องตรงตามหลักการยิ่งขึ้นด้วย

3.ด้านหลักสูตร ในปีการศึกษา 2529 อธิบดีกรมฝึกหัดครูได้มอบหมายให้หน่วยศึกษานิเทศก์ปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา โดยมุ่งเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น จึงได้เกิดกลุ่มวิชาปฏิบัติการและจัดประสบการณ์วิชาชีพขึ้นม่อีกกลุ่มหนึ่ง และได้นำขั้นตอนต่างๆ ทั้ง 4 ขั้นตอนของประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลามาจัดเป็นรายวิชาทั้งหมด ทำให้วิทยาลัยครูทุกแห่งต้องจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลาครบทุกขั้นตอนตามหลักสูตร และเมื่อกระจายไปหลายภาคเรียนทุกปีตลอดหลักสูตรตั้งแต่ปีแรกจนถึงปัจจุบัน ก็ไม่เกิดปัญหาการลงทะเบียนเรียนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภาคปฏิบัติเหมือนแต่ก่อนอีกด้วย

กระบวนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของกรมการฝึกหัดครู มีจุดมุ่งหมายที่ช่วยสร้างเสริมคุณภาพของการผลิตครูที่พึงประสงค์ดังนี้

1.ช่วยให้นักศึกษาครูมีความมั่นใจ มีความคุ้นเคย และมีการพัฒนาตนให้เข้ากับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างรวดเร็ว

2.ช่วยให้นักศึกษาครูได้ฝึกปฏิบัติ ควบคู่กับการเรียนรู้ทฤษฎีทั้งในด้านเนื้อหาสาระและเทคนิควิธีต่างๆ อยู่ตลอดเวลา จนเกิดความเข้าใจและความคล่องตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูหรืออาจกล่าวได้ว่า เรียนรู้จากการกระทำ

3. ช่วยให้นักศึกษาครูได้ฝึกปฏิบัติ ทั้งในส่วนของการวิชาในกลุ่มวิชาชีพครู และในส่วนที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูโดยตรงอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดความคุ้นเคย

4. ช่วยให้นักศึกษาครูได้ฝึกปฏิบัติในกิจกรรมที่เสริมสร้างให้เกิดความรัก และความศรัทธาให้วิชาชีพครู รวมทั้งในกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นครู ซึ่งจะยึดเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง และให้เป็นแบบอย่างที่ดี

5. ช่วยให้นักศึกษาครูได้พัฒนาตนเองไปที่ละน้อยจากการฝึกทำ ทั้งในสถานการณ์จริง และในสถานการณ์จำลอง จนเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ช่วยให้นักศึกษาครูได้พัฒนาตนเองและฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูกับหน่วยงาน ผู้ใช้ครู โดยตรงจึงทำให้เกิดการประสานสัมพันธ์ในงานการผลิตครูกับงานของผู้ใช้ครูได้เป็นอย่างดี

จากจุดหมายของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพดังกล่าวทำให้มีการเน้นให้นักศึกษามีสมรรถภาพ ครบทั้ง 3 ด้านคือ

1. สมรรถภาพทางด้านความรู้ เป็นความสามารถของนักศึกษาครูทางด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะนำไปใช้ในการสอนโดยตรง ความรู้ในวิชาชีพครูที่จะให้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความรู้รอบอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานหน้าที่ครู

2. สมรรถภาพทางด้านเทคนิควิธี เป็นความสามารถของนักศึกษาครูในการนำความรู้ไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูทั้งทางด้านงานสอน งานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ งานพัฒนาตน และพัฒนาสังคม

3. สมรรถภาพทางด้านคุณลักษณะ เป็นความสามารถของนักศึกษาครูในการพัฒนาตนให้ตั้งมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มีความรัก ความศรัทธาในอาชีพครู มีความตระหนักในคุณค่าของการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ และให้มีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคมหรือชุมชน

กล่าวโดยสรุป กระบวนการในการจัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในวิชาชีพของนักศึกษาครูทั้งในระหว่างและหลังจากที่ศึกษาวิชาการมาแล้วช่วงหนึ่ง คือ การจัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู 3 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษา สังเกต และ มีส่วนร่วม ขั้นทดลองและขั้นฝึกสอน

1.1.7.5 รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏ

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2540:10) ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดกระบวนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในปัจจุบัน โดยเสนอแนะแนวคิดไว้ดังนี้

1.การบริหารงานจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

1.1 กระบวนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องเป็นแผนงานที่มีอยู่ในกระบวนการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลา

1.2 กระบวนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นการบูรณาการทั้งหลักการ และปฏิบัติงานของวิชาชีพครูทุกด้าน ต้องมีการประสานงานทางด้านการบริหาร การจัดการ กระบวนการเรียนการสอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

1.3 ต้องมีหน่วยงานรับผิดชอบ

2. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูนักศึกษาจะเรียนรู้ได้มากจากการฝึกปฏิบัติ

2.1 นักศึกษาจะเรียนรู้งานวิชาชีพครูอย่างแท้จริงได้จากสถานการณ์จริง

2.2 นักศึกษาจะเรียนรู้วิชาชีพครูได้จะต้องเรียนรู้ตนเอง งานในหน้าที่ของครู และพัฒนาตนเอง ให้สอดคล้องกับลักษณะของงานไปทีละน้อย

2.3 นักศึกษาจะเรียนรู้โดยการพัฒนาตนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของ วิชาชีพครูจากกระบวนการในการดำเนินงานของสถานศึกษา มิใช่จากโปรแกรมการออกฝึกสอนเท่านั้น

2.4 นักศึกษาที่ผ่านการศึกาแล้ว จะถือว่าเป็นผู้สอนที่เจนจบมิได้ แต่ควรเป็น ผู้เริ่มต้นวิชาชีพครู ซึ่งพร้อมที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนในระดับชั้นที่สอน

3.การจัดงานประสบการณ์วิชาชีพครู

3.1 จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีแรกจนถึงปี สดท้าย

3.2 จัดให้มีการฝึกทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับงานในหน้าที่ของครูให้เป็น ภาคปฏิบัติ ควบคู่กับภาคทฤษฎีอย่างประสานสอดคล้อง

3.3 จัดให้มีกิจกรรมหรือสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างความเป็นครูที่ดี และที่มี ประสิทธิภาพ

3.4 จัดให้มีระบบการบริหารงาน เพื่อจะได้มีการวางแผน การประสานงานและ การปฏิบัติให้สอดคล้องกัน และมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

นอกจากนี้ได้เสนอแนะหลักการในการจัดไว้ดังนี้คือ

1.มุ่งประสานการเรียนรู้ทางภาคทฤษฎีและทางภาคปฏิบัติให้ควบคู่กันอยู่ตลอดเวลา

2.มุ่งฝึกปฏิบัติและหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริงให้มากที่สุด

3.มุ่งสร้างความคุ้นเคยและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องกัน

ตลอดหลักสูตร

4.มุ่งจัดประสบการณ์วิชาชีพครูหลายลักษณะ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของ นักศึกษาครูให้สมบูรณ์ครบถ้วนมากที่สุด

5.มุ่งประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้ผลิตครู และหน่วยงานผู้ใช้ครูได้ร่วมมือ กันจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ได้ครูใหม่ที่มีคุณภาพ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และหลักการ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏได้เสนอแนะวิธีการจัดไว้ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู โดยกำหนดลักษณะของงาน ลำดับงาน และช่วงเวลาในแต่ละปีการศึกษาไว้เป็นแผนหลักนั้น จะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานรับรู้ตรงกัน

2. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ

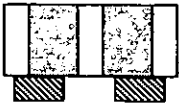
2.1 การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา

2.2 การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา

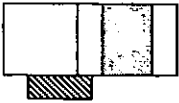
2.3 การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม

ตัวอย่างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูระดับปริญญาตรี 4 ปี ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2

ปีที่ 4   ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ
ระยะเวลาอย่างน้อย 16 สัปดาห์

ปีที่ 3   ทดลองการสอน
ระยะเวลาอย่างน้อย 4 สัปดาห์
(อาจแบ่งภาคเรียนละ 2 สัปดาห์)

ปีที่ 2   ผู้ช่วยครู
ระยะเวลาอย่างน้อย 2 สัปดาห์

ปีที่ 1   ศึกษาและสังเกต
ระยะเวลาอย่างน้อย 2 สัปดาห์

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ

หมายเหตุ

หมายถึง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา

หมายถึง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา

หมายถึง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม

ระดับปริญญาตรี (4 ปี) ระยะเวลาของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา และบางเวลารวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 30 สัปดาห์

ระดับปริญญาตรี (2 ปี) หลังอนุปริญญา ระยะเวลาของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา และบางเวลารวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

สำหรับการดำเนินงานในแต่ละชั้นมีดังนี้

- 1) ชั้นการศึกษาและสังเกต จัดเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 1 หน่วยกิต/สัปดาห์ สำหรับนักศึกษา หลักสูตรปริญญาตรีปีที่ 1 ประสบการณ์ที่จัดให้ในชั้นนี้ คือการศึกษาสังเกตสภาพทั่วไปของโรงเรียน
- 2) ชั้นผู้ช่วยครู จำนวน 1 หน่วยกิต / สัปดาห์ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีปีที่ 2 ประสบการณ์ที่จัดให้ในชั้นนี้คือการให้นักศึกษาร่วมปฏิบัติงานในหน้าที่ครูกับครูประจำวิชาหรือครูประจำฝ่ายต่างๆ ตามความสามารถของนักศึกษาที่เรียน
- 3) ชั้นทดลองสอน หรือทดลองปฏิบัติงานจัดเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 1 หน่วยกิต/สัปดาห์ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีปีที่ 3 ประสบการณ์ที่จัดในชั้นนี้คือการให้นักศึกษาได้ทดลองสอนในสภาพห้องเรียนจริงภายใต้การแนะนำดูแลอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง โดยปฏิบัติทดลองสอนอย่างน้อยสองครั้ง
- 4) ชั้นฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ เป็นการฝึกซึ่งสืบเนื่องมาจากแต่ละชั้น จนถึงขั้นสุดท้าย หากผลของการประเมินขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ใน 3 ขั้นตอนแรก "ไม่ผ่าน" ถือว่าไม่สามารถไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบในขั้นตอนสุดท้ายได้ ในชั้นนี้นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีปีที่ 4 จะต้องฝึกสอนและฝึกงานในหน้าที่ครูในสถานการณ์จริง
- 5) การทำแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งสามลักษณะ ควรทำให้สัมพันธ์กับแผนรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพครู ที่เปิดสอนในแต่ละภาคเรียนตลอดหลักสูตร เพื่อให้ครบลำดับขั้นของการสอนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติและเพื่อสามารถตรวจสอบได้ว่า การวางแผนนั้นครบถ้วนตามจุดประสงค์ตลอดจนจัดความซ้ำซ้อนของงานที่อาจเกิดขึ้นได้
- 6) การจัดสอนรายวิชาต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อจัดประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น ควรคำนึงถึงการบูรณาการเนื้อหา กิจกรรม ที่มีลักษณะสัมพันธ์ต่อกันและมีการสอนร่วมกันเป็นคณะ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนฝึกทักษะที่ตรงกับจุดประสงค์
- 7) การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อสนองต่อการพัฒนาชุมชนนั้นต้องเน้นให้

นักศึกษาตระหนักในการทำประโยชน์ให้แก่สังคมที่ตนอยู่ เพื่อให้เกิดความสำนึกในการพัฒนาชุมชน หรือ พัฒนาท้องถิ่นของตนร่วมกัน

ส่วนการประเมินผล ให้ใช้เกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้คือ

- 1.ต้องกำหนดจุดประสงค์ เกณฑ์การประเมินและวิธีการประเมินให้ชัดเจนเพื่อการปฏิบัติได้ตรงกัน
- 2.การประเมินผลแต่ละขั้นตอน ควรเน้นในด้านวิจยหาข้อดี และข้อบกพร่อง เพื่อให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเอง มากกว่าการเน้นในด้านการตัดสินผลให้ผ่าน หรือไม่ผ่านเท่านั้น
- 3.การประเมินผลของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา ถือเป็น ภาคปฏิบัติของภาคทฤษฎีในแต่ละรายวิชา จึงเป็นการประเมินผลในส่วนของรายวิชานั้น
- 4.การประเมินผลของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา เป็นกระบวนการ สืบเนื่องมาจาก แต่ละขั้นตอนจนถึงขั้นสุดท้าย หากผลของการประเมินขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งใน 3 ขั้นตอนแรกยัง “ไม่ผ่าน” ถือว่ายังไม่สามารถไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปซึ่งเป็นขั้นตอน สุดท้าย
- 5.การประเมินผลของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม ที่เสริมสร้าง สมรรถภาพของครูที่ต้องการ อาจนำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินในรายวิชาของการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครูได้

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู งานวิจัยในต่างประเทศ

พาร์สัน (Parson.1973 :61) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความวิตกกังวลทางการสอน โดยการ สร้างแบบวัดความวิตกกังวลการสอน เพื่อใช้วัดความวิตกกังวลทางการสอนในสถานการณ์ต่างๆ ของนักศึกษาฝึกสอน มหาวิทยาลัยเท็กซัส (Taxes) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความวิตกกังวลของ นักศึกษาลดลงในช่วง 2 -4 เดือน ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

แมคมิลเลียน (Mcmillion.1973 : 35) ศึกษาเปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลของนักศึกษา ฝึกสอนมหาวิทยาลัย Virginia ในสถานการณ์ต่างๆ โดยแบ่งนักศึกษาเป็น 3 กลุ่ม ให้นักศึกษา 2 กลุ่ม ได้รับการเตรียมตัวออกสู่ประสบการณ์วิชาชีพด้วยวิธีปกติ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการเตรียมตัว โดยการปฐมนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาได้รับการปฐมนิเทศ จะมีความพึงพอใจน้อยกว่านักศึกษาอีก 2 กลุ่ม โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในระหว่างการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษากลุ่มนี้จะมีความพึงพอใจมากกว่านักศึกษาอีก 2 กลุ่ม นักศึกษาทุก

กลุ่มต้องการความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และจะผ่อนคลายความวิตกกังวลลง เมื่อ การศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนประสบความสำเร็จ

แมดเลย์ (Madley, 1978: 3526-3527A) ได้ทำการศึกษาระดับความวิตกกังวลของนักศึกษา ครูก่อนการฝึกสอนและระหว่างการฝึกสอน โดยส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตฝึกสอนเพศหญิง 23 คน และเลือกกลุ่มสัมภาษณ์ 6 คน รวมทั้งสัมภาษณ์อาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษา 6 คน นี้ด้วย ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่นักศึกษาวิตกกังวลในการฝึกสอนคือ เรื่องสถานที่ตั้งของโรงเรียน ความสัมพันธ์กับอาจารย์พี่เลี้ยงและความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาของตน และพบว่า ความสำเร็จและความล้มเหลวของประสบการณ์การทำงานกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อระดับความ วิตกกังวลในการฝึกสอน ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุมาจากการมอบหมายงานของโรงเรียน เวลาในการ ปฏิบัติงาน การไม่มีโอกาสได้รู้จักโรงเรียนก่อนเริ่มฝึกสอน และการมีอาจารย์พี่เลี้ยงมากกว่าหนึ่งคน ในเวลาเดียวกัน

ซินแคลร์ และนิคอลส์ (Sinclair; & Nicoll, 1980:50) ได้ศึกษาสาเหตุและประสบการณ์ เกี่ยวกับความวิตกกังวลในการฝึกสอน โดยสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาครูประเทศออสเตรเลีย 84 คน พบว่า นักศึกษาครูมีความวิตกกังวลสูง ก่อนออกฝึกสอนและค่อยๆ ลดลงในช่วงกลางของการ ฝึกสอน สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลเนื่องมาจากความคาดหวังในการประสบ ความสำเร็จ วิตกกังวลในตัวของนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน และอาจารย์นิเทศ และ ความมุ่งหวังในการบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน ความวิตกกังวลเหล่านี้แสดงอาการออกมาทาง ร่างกาย แม้ว่าระดับอาการวิตกกังวลลดลงเมื่อนักศึกษาครูมีประสบการณ์มากขึ้น แต่ความวิตกกังวล ก็ยังแฝงอยู่ในตัวตนของนักศึกษาครูอยู่

กอสซี่ (Gossie, 1980:41-04A) ได้ทำการศึกษาความวิตกกังวลในการสอนและการประเมิน ประสิทธิภาพของนักศึกษาครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของ นักศึกษาครูจากการประเมินของนักเรียนกับความวิตกกังวลในการสอน กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักศึกษาครูของมหาวิทยาลัย นอร์ท เท็กซัส สเตท (North Texas State) จำนวน 40 คน มีกำลัง ฝึกสอนในระหว่างสัปดาห์ที่ 8- 14 เป็นนักศึกษาฝึกสอนระดับประถมศึกษา 20 คน และนักศึกษา ฝึกสอนระดับมัธยมศึกษา 20 คน ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่ามีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนระหว่างนักศึกษาครูที่มีความวิตกกังวลสูงกับ นักศึกษาครูที่มีความวิตกกังวลต่ำ ผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของ นักศึกษาครูซึ่งประเมินโดยนักเรียน กับความวิตกกังวลในการสอนของนักศึกษาครู ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ว่าควรใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาครูให้มากกว่านี้ และควรให้นักเรียนประเมินการสอน มากกว่า 1 ครั้ง

เวสเตอร์แบค (Westerback.1982:603-616) ได้ทำการศึกษาทัศนคติและความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา พบว่า ความรู้ทางเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์มีผลต่อทัศนคติและความวิตกกังวลของนักศึกษาระหว่างฝึกสอน และทำให้นักศึกษาเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความวิตกกังวลไปในทางที่ดีขึ้น

ฮาร์ท (Hart.1987:12-18) ได้ทำการศึกษาความวิตกกังวลของนักศึกษาครูที่มีผลต่อพฤติกรรมความวุ่นวายของนักเรียนในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความวิตกกังวลของนักศึกษาครูและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลในการสอนกับพฤติกรรมความวุ่นวายของนักเรียนในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครูจำนวน 64 คน จากวิทยาลัยในเซตนอร์ทเวสต์ (North-West) ของประเทศอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ความวิตกกังวลของนักศึกษาครู ได้แก่ ความวิตกกังวลในการประเมินผล ความวิตกกังวลในการควบคุมชั้นเรียน ความวิตกกังวลในความต้องการสมรรถภาพการสอน และความวิตกกังวลเกี่ยวกับนักเรียนและวิชาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกพฤติกรรมความวุ่นวายของนักเรียนในชั้นเรียน

มอร์ตัน และคณะ (Morton; and others.1997:69-89) ได้ทำการศึกษาความวิตกกังวลของนักศึกษาครูที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการชั้นเรียน ความรู้เกี่ยวกับวิชาครู การประเมินผล และความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาฝึกสอนในประเทศแคนาดา ประมาณ 1,000 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่มตามลักษณะตัวแปรของการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า การจัดชั้นเรียน ความรู้เกี่ยวกับวิชาครู การประเมินผล และความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงต่อความวิตกกังวลของนักศึกษา ในระยะแรกของการฝึกสอนนักศึกษาชายและนักศึกษานหญิงมีความวิตกกังวลในการสอนไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะต่อมานักศึกษานหญิงมีความวิตกกังวลในการสอนสูงกว่านักศึกษาชาย

งานวิจัยในประเทศ

รุจิรี ภูสาระ (2527:64) ได้ศึกษาเรื่อง การปรับตัวในการฝึกสอน ความวิตกกังวลในการฝึกสอน ทัศนคติต่อการฝึกสอน และทัศนคติต่ออาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อนออกฝึกสอนและหลังฝึกสอน มีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวในการฝึกสอนความวิตกกังวลในการฝึกสอน ทัศนคติต่อการฝึกสอน และทัศนคติต่ออาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอนก่อนออกฝึกสอน และหลังจากฝึกสอนแล้ว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ออกฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 197 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความสามารถในการปรับตัวในการฝึกสอน 20 ข้อ ความวิตกกังวลในการฝึกสอน 20 ข้อ ทัศนคติต่อการฝึกสอน 20 ข้อ และทัศนคติต่ออาชีพครู 20 ข้อ รวม 80 ข้อ สร้างแบบลิเคอร์ทสเกลแบ่งเป็น 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำก่อนทำการฝึกสอนระยะหนึ่ง และหลังจากการฝึกสอน

อีกกระแหนึ่ง ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่านักศึกษาที่ฝึกสอนแล้วมีการปรับตัวในการฝึกสอนทัศนคติต่อการฝึกสอน และทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีขึ้น ส่วนความวิตกกังวลในการฝึกสอนลดลงกว่าก่อนฝึกสอน เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาที่เพศต่างกัน วิชาเอกต่างกัน และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ทั้งก่อนฝึกสอนและหลังฝึกสอนปรากฏว่าค่าต่างๆ เหล่านั้นไม่แตกต่างกัน

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2534: 71) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในวิทยาลัยครู" มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้เดิมทัศนคติต่อวิชาชีพครู สภาพโรงเรียน ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์วิชาชีพครู ข้อมูลย้อนกลับ ความวิตกกังวลและบุคลิกภาพความเป็นครู กับสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในวิทยาลัยครู กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่ออกฝึกประสบการณ์ในภาคต้น ปีการศึกษา 2533 จำนวน 203 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงต่อสมรรถภาพด้านการสอน คือ บุคลิกภาพความเป็นครูและประสบการณ์วิชาชีพครู ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อสมรรถภาพด้านการสอน คือทัศนคติต่อวิชาชีพครู อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลย้อนกลับและความวิตกกังวล ตัวแปรที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อสมรรถภาพด้านการสอน คือ พื้นความรู้เดิม และปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้ ตัวแปรที่มีผลกระทบรวมต่อสมรรถภาพด้านการสอนสูงสุด คือ ทัศนคติต่อวิชาชีพครู รองลงมาคือ อัตมโนทัศน์และผลกระทบต่ำสุด คือ พื้นความรู้เดิม

1.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

งานวิจัยในต่างประเทศ

เวย์ (Way. 1950:132-135) ได้ศึกษาถึงปัญหาของนักศึกษาครู และครูใหม่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการศึกษาของครูของวิทยาลัยครูรัฐแอปปาลาเชียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาถึงปัญหา และความยุ่งยากในการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและครูใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและครูใหม่มีปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการวางแผนการสอน เทคนิคการสอน การควบคุมดูแลกิจกรรม การปรับตัว มนุษยสัมพันธ์ การวัดผลสำหรับด้านส่วนตัว ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพ และบุคลิกส่วนตัว ส่วนปัญหาที่นักศึกษาประสบในขณะที่ฝึกสอน ได้แก่ การควบคุมระเบียบวินัยนักเรียน การจูงใจและการตอบสนองนักเรียน การจัดกิจกรรม ความรู้ในเนื้อหาวิชา วัสดุการสอน และวิธีดำเนินการสอน

เดียนา (Diana.1970:1667A) ได้ศึกษาวิเคราะห์การรับรู้ของนักศึกษาครู ระดับประถมศึกษา โดยศึกษาจากนักศึกษาครูในระดับประถมศึกษาของมหาวิทยาลัย เวนย์สเตท

(Wayne State) ในรัฐมิชิแกน พบว่า มีประสบการณ์บางอย่างที่ทำให้นักศึกษา มีความวิตกกังวล ในขณะที่ฝึกสอน เช่น การวางตัวกับนักเรียน และการปรับปรุงตัวเข้ากับอาจารย์ในโรงเรียนที่ไม่ฝึกสอน ดังนั้นถ้าให้นักศึกษาฝึกสอนมีการเตรียมตัวมาอย่างดีก่อนการสอนจริงจะช่วยทำให้สุขภาพจิตดีขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

วรภรณ์ ปะทะยศ (2523 : 70-76) ได้ทำการวิจัยปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศ 20 คน อาจารย์พี่เลี้ยง 40 คน และนิสิตฝึกสอน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่นิสิตประสบขณะฝึกสอน คือ การขาดทักษะในการสอนและการวัดประเมินผลในวิชาวิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การขาดเครื่องมืออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ในการทดลอง ความไม่สะดวกในการใช้ห้องปฏิบัติการ การที่นิสิตมีความวิตกกังวลในการสอนและบุคลิกภาพ

นพพร พานิชสุข(2525 : 60 - 63) ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบปัญหาการสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ระหว่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ระหว่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เลือกนักศึกษาที่ออกทำการฝึกสอนในภาคแรกปีการศึกษา 2524 จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง 78 คน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 122 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนมากประสบปัญหาการสอนไม่แตกต่างกัน ส่วนที่แตกต่างกันได้แก่ นักศึกษาไม่สามารถนำวิธีสอนแบบต่างๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ทำบันทึกการสอนไม่ทันตามกำหนดเวลา ไม่สามารถปกครองชั้นเรียนให้มีระเบียบวินัยได้ในขณะที่ทำการสอน ไม่สามารถหาอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน นโยบายด้านการสอนของโรงเรียนขัดแย้งกับนโยบายการสอนของคณะ เช่น โรงเรียนเน้นในเนื้อหาวิชาการมากกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จารีรัตน์ ปรงแก้ว (2529 : 71 - 74) ได้วิเคราะห์การวิจัยด้านครูศึกษาในประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาการสอน พบว่ามีปัญหาการสอนที่จัดว่าเป็นปัญหามาก ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่สรุปผลสอดคล้องกัน คือ ปัญหาการขาดทักษะในการเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม ปัญหาความลำบากในการควบคุมชั้นเรียนให้มีระเบียบวินัย และปัญหาอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอน และปรากฏว่าก่อนการฝึกสอนหรือระยะช่วงแรกของการฝึกสอน ระดับความเป็นปัญหะจะสูงกว่าระยะหลัง หรือช่วงเวลาหลังการฝึกสอน

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2537 : 1-4) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หาตัวแปร

ที่จำเป็นต้องพัฒนาและดำเนินการพัฒนาตัวแปรนั้น เพื่อลดปัญหาในการฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาวิทยาลัยครู ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 1,046 คน โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูมีปัญหการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อย มีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพครู มีความ อึดทนโนภาพดี มีความรับผิดชอบสูง มีความเชื่อมั่นตนเองในระดับปานกลาง ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพครู ความต้องการสัมฤทธิ์ผล อึดทนโนภาพ ความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นใน ตนเอง ส่วนตัวแปรที่ส่งผลต่อปัญหการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ อึดทนโนภาพ และความ เชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาโดย การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานีที่ออกฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 13 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 6 คน กลุ่มควบคุม 7 คน กลุ่มทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสัปดาห์มากกว่า 1 ครั้ง ตลอดต่อกัน 5 สัปดาห์ กลุ่มควบคุม ให้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ศึกษาเรื่องความเชื่อมั่นในตนเองจาก เอกสาร

บังอร อนุเมธางกูร (2541: 61-74) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการสอนของ นักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศ อาจารย์ที่เลี้ยงและผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อพัฒนานักศึกษาครูของสถาบันราชภัฏจະเซียงเทร่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความ คิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์นิเทศ อาจารย์ที่เลี้ยงและผู้บริหารโรงเรียน ในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจະเซียงเทร่า และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาก่อน ทดลองและหลังทดลองสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาทุกโปรแกรมที่ได้ศึกษาในปีการศึกษา 2537 รวมทั้งสิ้น 399 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ ผลการวิจัยในส่วนที่ให้อาจารย์ที่เลี้ยงประเมินสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาสาขามัธยมศึกษา มีพฤติกรรมบางรายการที่อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกัน ส่วนที่เป็นการประเมินสมรรถภาพด้านการสอนของนักศึกษาโดยอาจารย์นิเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีพฤติกรรมที่ต้องปรับปรุง เช่น การ ลำดับเนื้อหาของการเรียน การเขียนจุดประสงค์การสอนให้สอดคล้องกันเนื้อหา การกำหนดกิจกรรม การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่วนในด้านการดำเนินการสอน อาจารย์นิเทศ ประเมิน สมรรถภาพของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นกัน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านส่วนตัว

2.1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศ

กันยา สุวรรณแสง (2532:161) กล่าวว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ความสนใจ และการแสดงพฤติกรรม และจากการค้นคว้าปรากฏว่า เพศหญิงหรือเพศชาย สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่ชายและหญิงจะมีเจตคติหรือความสนใจที่ต่างกันยังเกิดปัญหาและความรู้สึกนึกคิด อุดมคติที่ต่างกัน องค์ประกอบด้านเพศจึงมีความสำคัญมากในการศึกษาค้นคว้า

อารี พันธุ์ณี (2544:33) กล่าวไว้ว่า ความแตกต่างทางเพศ หมายถึง ความแตกต่างในเรื่องต่างๆ ทางเพศและหญิง ซึ่งวัฒนธรรมส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทของหญิงและชายให้แตกต่างกัน เช่น บางวัฒนธรรมถือว่า ชายเป็นช้างเท้าหน้า หญิงเป็นช้างเท้าหลัง หรือเป็นผู้นำ หญิงเป็นผู้ตาม เป็นต้น หรือในบางวัฒนธรรมเชื่อว่า ผู้ชายต้องเข้มแข็งอดทนอ่อนแอไม่ได้ผู้หญิงเป็นผู้ที่อ่อนแอกว่า หรือผู้ชายมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากกว่าผู้หญิง เพราะในบางตำแหน่งไม่เปิดให้ผู้หญิงทำงานในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่า ซึ่งสิ่งเหล่านั้นเป็นการแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างเพศโดยมีเรื่องของวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง

วิลลี่ (จิราพร พาพลงาม. 2548 :27; อ้างอิงจาก Willey. 1961) ได้กล่าวว่าเพศชายและเพศหญิงเป็นลักษณะที่แสดงความแตกต่างในด้านเพศ โดยเพศชายซึ่งมีโครงสร้างทางร่างกายที่ใหญ่โต และกล้ามเนื้อมากกว่าเพศหญิง มีความก้าวร้าว กล้าแสดงออกมีลักษณะกตัญญู ชุ่มชู้ ชอบใช้กำลัง ในขณะที่เพศหญิงมักจะเจียมยอมตามผู้อื่น น่านะนุณยอม ไม่ชอบการแข่งขัน

2.1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1.2.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้เรียนและเป็นเรื่องที่ได้รับ ความสนใจอย่างมากในวงการศึกษ โดยนักการศึกษาทั้งหลายถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ที่ได้ไปใช้ช่วยเหลือและป้องกันปัญหาที่มีผลต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด คาร์โรล (ทัศนวรรณ ปานศิริอาษา.2547 : 31 ; อ้างอิงจาก Carroll.1971) อันจะเป็นแนวทางส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถและศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

กู๊ด และคนอื่นๆ (Good; and others.1973 :7)ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์

(Achievement) ว่า หมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะ หรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่างๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้ หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากผลการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

อัจริยา สุCHARมณ และอรพินท์ ชูชม.(2530:10) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ตัวที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องการอาศัยการทดสอบ(Nontesting Procedures) เช่น จากการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้ที่โรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อน และช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนานหรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (Published Achievement Tests) จะพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้กันทั่วไป มักอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียนเนื่องจากให้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่า อย่างน้อยก่อนการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ครูจะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ อีกหลายด้าน จึงย่อมดีกว่าการแสดงความล้มเหลว หรือความสำเร็จทางการเรียน จากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วๆ ไป เพียงครั้งเดียว

2.1.1.2. 2 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุรัตน์ อังกรวิโรจน์ (ทัศนวิจารณ์ ปานศิริอาษา.2547 : 31 ; อ้างอิงจาก สุรัตน์ อังกรวิโรจน์ 2532) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงหรือต่ำไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียวยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1.ความรับผิดชอบ จะเกิดขึ้นด้วยการที่บุคคลสำนึกถึงภาระหน้าที่ว่าตนนั้นจะต้องรับผิดชอบต่อสังคม ต่อครอบครัว ต่อภาระหน้าที่ที่ตนเป็นอยู่ เป็นคุณลักษณะที่พึงปรารถนาในสังคมทั้งนี้เพราะว่า การที่บุคคลมีความรับผิดชอบย่อมจะช่วยให้การทำงานให้ประสบความสำเร็จก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงานต่างๆ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป้าหมายของการศึกษาต้องการให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านนิยทางศีลธรรมและจิตใจ เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.ความวิตกกังวลเกิดจากความขัดแย้งระหว่างความต้องการทางสัญชาตญาณ กับความต้องการทางสังคม ความวิตกกังวลมีหลายระดับถ้ามีเพียงเล็กน้อยจะช่วยให้มีแรงจูงใจที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นถ้ามีมากเกินไปก็จะขัดความสามารถในการเรียนรู้เพราะความวิตกกังวลทำให้เกิด ความเหนื่อยล้าและขัดขวางต่อปฏิกิริยาของร่างกาย

3. อัตมโนทัศน์ พัฒนามาจากการที่บุคคลที่ปะทะสัมพันธ์กับกลุ่มคนในสังคมที่ใกล้ชิดกับบุคคลนั้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะค่อยๆ พัฒนาต่อไปจนมีความคงตัวขึ้นเรื่อยๆ แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ เนื่องจากบุคคลมีประสบการณ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา อัตมโนทัศน์จึงมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. สภาพของระบบโรงเรียน นักเรียนจะต้องอยู่ร่วมกันกับเพื่อนในโรงเรียน มีการทำงานหรือร่วมกิจกรรมเป็นหมู่คณะ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งนักเรียนอยู่ในวัยรุ่นสถานการณ์ทางสังคมจิตวิทยาของนักเรียนจึงมีส่วนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. นิสัยและทัศนคติทางการเรียน มีอิทธิพลโดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อครู วิธีการสอนของครู โรงเรียนและกระบวนการเรียนการสอนยอมรับวัตถุประสงค์และคุณค่าของการศึกษาแล้วย่อมก่อให้เกิดแรงจูงใจ กำลังใจอันที่จะมีความขยันเอาใจใส่ มานะพยายามตั้งใจเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ แต่หากว่านักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนแล้วย่อมเป็นเหตุให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้เบื่อหน่ายหมดกำลังใจเรียนซึ่งทำให้ผลการเรียนตกต่ำด้วย

6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นองค์ประกอบที่ผลักดันให้บุคคลต้องการความสำเร็จสูงขึ้นเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างส่งเสริมการเรียนให้ก้าวหน้าขึ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก

7. ความสนใจ เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบพอ เป็นแรงผลักดันให้บุคคลกระทำกิจกรรมใดๆ เพื่อความสำเร็จในการเรียน นอกจากนั้นความสนใจยังแสดงความโน้มเอียงในการที่บุคคลจะเลือกหรือทำสิ่งใดที่ตนชอบมากกว่าสิ่งอื่นๆ ความสนใจของบุคคลย่อมแตกต่างกันไปในชนิดและปริมาณและอาจจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของความพยายามนักเรียนที่มีความสนใจกับการเรียนย่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีตามไปด้วย

8. องค์ประกอบเกี่ยวกับทางบ้าน มีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อชีวิตของเด็ก ตั้งแต่เล็กจนโตเด็กจะเป็นคนที่สมบูรณ์เพียงใด มีบุคลิกภาพอย่างไรจะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเพียงไรมีอิทธิพลมาจากทางบ้านทั้งสิ้น ความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางบ้านในด้านที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น

9. กระบวนการเรียนการสอนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายองค์ประกอบ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน ผู้เรียน โปรแกรมการเรียนการสอนตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน องค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะตัวผู้เรียนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะ การเรียนการสอนไม่ว่า

ระดับใดก็ตามก็จะดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อครูอาจารย์ได้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาพอสรุปความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และองค์ประกอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงหรือต่ำไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และ ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนรู้วิชานั้นๆ แล้ว ซึ่งจะทราบว่าปริมาณมากน้อยเพียงใดโดยพิจารณาได้จากคะแนนผลสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือได้จากการสังเกตพฤติกรรม และความสำเร็จด้านอื่นๆ ประกอบ

2.1.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.1.3.1 ความหมายและความสำคัญของบุคลิกภาพ

“บุคลิกภาพ” นักจิตวิทยาและนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายทัศนะด้วยกัน เช่น อนาสตาซี (จรรยา เกษมศรีสังข์. 2537 : 11-15 ; อ้างอิงจาก Anastasi.1968) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างกันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้ หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกัน นอกจากนี้ ฮิลการ์ดและแอทกินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41; อ้างอิงจาก Hilgard; & Atkinson.1967) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคล และวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา ส่วน ออลพอร์ต(จรรยา เกษมศรีสังข์.2537 : 11-15; อ้างอิงจาก Allport .1967) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

รูช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.2530:41; อ้างอิงจาก Ruch.1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ ตัวเราทั้งตัว หรืออัตตะที่แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาและพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมานั้นเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลนั้นๆ

จากความหมายของบุคลิกภาพ ดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้านการกระทำเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลเฉพาะตัว ซึ่งเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

2.1.1.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530:44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิต และบุคลิกภาพ คือ บุคคลอื่นๆ รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์ เหล่านี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทักษะ และพฤติกรรมทางสังคมมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางด้านร่างกายและ จิตใจอันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ระยะ สำคัญของการพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนมาก

อีริกสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530:42 ; อ้างอิงจาก Erikson.1959) กล่าวว่า การพัฒนา บุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดอยู่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่างๆ ของบุคลิกภาพอย่าง เป็นลำดับ ตลอดช่วงชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

ฉลอง ภิมย์รัตน์ (สุธีรา ทันสมัย.2548 : 51 ; อ้างอิงจาก ฉลอง ภิมย์รัตน์. 2531) กล่าว ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ มี 2 ปัจจัยใหญ่ๆ คือ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จาก พ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาท และเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ และปรับตัวให้ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนคนที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคน แตกต่างกันไป

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า อิทธิพลของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิต ของบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล มีลักษณะที่แตกต่างกันไป

2.1.1.3.3 ประเภทของบุคลิกภาพ

การพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่แสดงออกทางกายภาพโดยเฉพาะ อย่างยิ่งลักษณะเค้าหน้า หรือโครงสร้างต่างๆ ของร่างกายและบุคลิกภาพ เป็นความเชื่อว่ามีมนุษย์เรา นั้นมีลักษณะทางสรีระเป็นแบบแบบไป แต่ละแบบอาจเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแต่ละอย่าง (Luthan.1980:160) ดังนั้น จึงมีผู้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็นหลายประเภท เช่น ความคิดของจุง (Hergenharn.1990:58-85;citing Jung.N.d.) ได้พิจารณาบุคลิกภาพของคนโดยยึดถือสังคมเป็น หลัก เขาได้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคลิกภาพที่ชอบเก็บตัว (Introvert) เป็นคนที่ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น เคร่งครัด

ต่อระเบียบแบบแผน มีมาตรฐานและกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการควบคุมอุปนิสัยของตนเอง เชื่อตัวเอง และการกระทำทุกอย่างที่มักจะขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นใหญ่ บุคคลประเภทนี้จะผูกพันกับตนเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคมหรือบุคคลอื่น

2.บุคลิกภาพที่ชอบแสดงตัว (Extrovert) เป็นคนเปิดเผย คุยเก่ง ร่าเริง ปรับตัวได้ดี ในสิ่งแวดล้อมต่างๆ มีความเชื่อมั่นในตนเองบนรากฐานของเหตุผลและความจริง

ส่วนเครซเมอร์ (สุธีรา ทันสมัย.2548 : 52 ; อ้างอิงจาก Samuel.1981 ,Kretschmer.1921) และเชลดอน (Burger.1986:189;citing Sheldon.1942) เห็นว่าบุคลิกภาพของคนขึ้นอยู่กับรูปร่างลักษณะของคน จึงได้แบ่งบุคลิกภาพของคนตามรูปร่างหรือโครงสร้างทางสรีระวิทยาสอดคล้องกันเป็น 3 ประเภทคือ

1.ประเภทที่มีรูปร่างอ้วนเตี้ย คอโต รูปร่างมีไขมันมาก พุงยื่น (Pygmy หรือ Endomorphy) คนประเภทนี้เป็นคนที่ชอบแสวงหาความสบาย ไม่รีบร้อน ชอบการเข้าสังคม สนุกสนาน ร่าเริง โกรธง่ายหายเร็ว และกินจุ

2.ประเภทที่มีรูปร่างผอมสูง ตัวยาว แขนยาว อ่อนแอ (Ectomorphy หรือ Ectomorphy) คนประเภทนี้มีลักษณะเคร่งขรึม เอาการเอางาน มีความเครียดทางอารมณ์อยู่เป็นนิจ ชอบสันโดษไม่เข้าสังคม

3.ประเภทที่มีรูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง เต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ รูปร่างแข็งแรง ชอบออกกำลังกาย (Atheletic หรือ Mesomorphy) คนประเภทนี้ชอบทำอะไรแปลกๆ ซันๆ ไม่ใคร่มีความทุกข์ร้อน ไม่เคยพูดถึงเรื่องความเป็นความตาย สนุกอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ฟรีดแมน และโรเซนแมน (Farmer ;and others. 1984 :34 ;citing Friedman and Rosenmen. 1974) ได้แบ่งบุคลิกภาพของคนตามลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี รายละเอียดของบุคลิกภาพทั้ง 2 มีดังนี้

1.บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Personality) เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้ (Organ; & Hamner.1982:272-273;Farmer;and others.1984:35;Smith; & Anderson.1986:1166-1167;Fontana; and others.1987:177)

1.1 มีความทะเยอทะยาน (Intense Ambition) เป็นบุคลิกภาพที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่อยากจะประสบความสำเร็จ

1.2 ชอบแข่งขัน (Competitive Drive) เป็นบุคคลที่ชอบต่อสู้แข่งขันกับผู้อื่นเพื่อให้ตนเองได้ดีกว่าคนอื่น

1.3 แข่งขันกับเวลา (Time Urgency) เป็นบุคคลที่กระทำการต่างๆ อย่างเร่งด่วน ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ทำงานตามแผนเวลา

1.4 สร้างศัตรู (Hostility) เป็นบุคคลที่ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง ชอบแสดงออกทางข่มขู่ผู้อื่น อาฆาตแค้น และขาดความเห็นใจผู้อื่น

1.5 ออดทนต่ำ (Impatient) เป็นบุคคลที่มีความอดทนต่ำต่อการรอคอย และอดทนต่ำต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทนไม่ได้กับความเฉื่อย

1.6 มีความก้าวร้าว (Aggressiveness) เป็นบุคคลที่นิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความคับข้องใจ แบ่งเป็นความก้าวร้าวทางวาจา และความก้าวร้าวทางร่างกาย

2. บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Personality) เป็นบุคลิกภาพที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบุคลิกภาพแบบ เอ ซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่ไม่ทะเยอทะยาน ไม่มุ่งเอาชนะ มีความสงบเสถียร ทำงานไปพักผ่อนไป ไม่รีบร้อน (Greene; and others. 1985: 165; Mitchell ;& Lanson. 1987:203 ; Robbins. 1989:511)

2.1.1.3.4 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ.1960 อันเนื่องมาจากนายแพทย์ โรเซนแมน (Rosenman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้ป่วยอื่นๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขา พบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นจะมีรอยสักเฉพาะตรงขอบแก้วอี้เท่านั้น แสดงว่า คนใช้ส่วนใหญ่ของเขานั่งแต่ตรงขอบแก้วอี้ ซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนั้นจะต้องเป็นคนรีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบร้อน มักนั่งแก้วอี้แค่ตรงขอบแก้วอี้จะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็ว คล้ายกับเป็นลักษณะของความพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้ทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่า น่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้น พบว่า การมี โคเลสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวาน และความอ้วน เป็นปัจจัยที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ดังนั้น เขาจึงใช้เวลา 8 ปี ในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพผู้ป่วยโรคหัวใจและในที่สุดก็พบว่า มีบุคลิกภาพชนิดหนึ่ง ซึ่งต่อมาเราใช้ชื่อว่าบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพที่มีบุคลิกภาพตรงกันข้ามกัน เรียกว่า บุคลิกภาพแบบ บี ในการค้นพบบุคลิกภาพแบบ เอ นั้นถือว่าการค้นพบที่สำคัญเพราะบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นปัจจัยที่เสี่ยงกว่าปัจจัยกายภาพทุกตัว ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ แล้ว คนที่มีบุคลิกภาพ

แบบ เอ จะถือว่าเป็นปัจจัยที่เสี่ยงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (จรรยา เกษมศรีสังข์.2537:14;อ้างอิงจากรังสิต ห่มฤกษ์. 2532)

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบ บี นั้น ฟรีดแมนและโรสเซนแมน (จรรยา เกษมศรีสังข์.2537:14;อ้างอิงจาก Friedman; & Roseman.1974) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบเอ และ บุคลิกภาพแบบ บี ได้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพริบร้อน ชอบแข่งขัน และก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มากๆ ในเวลาน้อยๆ ที่ความรู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงาน ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ เพื่อประสบความสำเร็จ ชอบทำงานด้วยความรวดเร็วทนไม่กับงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่ริบร้อน และไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อยๆ เฉื่อยๆ ชอบการพักผ่อนดำเนินชีวิตแบบง่ายๆ และไม่ชอบฝ่าฟันอุปสรรคในการทำงาน

2.1.1.3.5 การวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ และ บี แบบวัดที่ใช้ในปัจจุบัน มี 3 แบบ (จรรยา เกษมศรีสังข์. 2537: 15; อ้างอิงจาก Friedman; & Roseman.1974) คือ

แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ที่ทำให้คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ ไม่สามารถทน เช่น สถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ

มาตรวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ของเฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานตนเองเช่นเดียวกับแบบที่หนึ่ง ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงขับมุ่งสัมฤทธิ์ การมีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว และการรับรู้ที่มีความกดดันในการทำงาน

แบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของ เจนกินส์ (Jenkins Activity Survey : JAS) เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ บุคคลที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้สูงเป็นบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ โดยกลุ่มบุคคลนี้รายงานว่ามีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว ทำงานด้วยความรีบเร่ง ไม่ลดละต่อความอ่อนล้าหรือการทำงานที่ประสบความสำเร็จล้มเหลว นอกจากนี้ยังรายงานว่าตนเองทำงานหนัก และมีความต้องการผลสัมฤทธิ์มากกว่า โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ใน

วัยผู้ใหญ่ รายงานว่า มีความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ มีความตั้งใจเพิ่มสถานภาพอาชีพให้สูงขึ้น รับรู้ว่าได้รับแรงเสริมจากการทำงานสูงกว่าอีกครั้งทั้งยังระดับการศึกษาสูงกว่า

นอกจากนี้ สตรูเป และคนอื่นๆ (Strube; and others.1987) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสำรวจกิจกรรมของเจนกินส์ว่า เป็นแบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ โดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองว่ามีการแสดงออกอย่างไร และได้ศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อถือว่าความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว มีแรงขับในการแข่งขันสูง มุ่งสัมฤทธิ์ และมีความรู้สึกใช้เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพเป็นการแสดงออกทั้งด้านการกระทำและความคิด ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ ที่บุคคลได้รับจึงกลายเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

2.1.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

2.1.1.4.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520 :35) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตแทนการรับรางวัลเล็กน้อย ซึ่งจะได้รับในทันที หรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตนเองเพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจถือว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้

มิสเซล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. 2523 :99 ; อ้างอิงจากMischel.1974 : 287) ให้ความหมายว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่า หรือมากกว่าผลที่จะได้รับในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลานานกว่าจะบรรลุผล หรือจะต้องทำเป็นจำนวนหลายครั้ง ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลานี้ จนกระทั่งได้ผลตามต้องการ

นาคยา ปิรันธนานนท์ (2526: 50) กล่าวถึง ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต โดยสรุปว่าเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยมีการคำนึงถึงผลของการกระทำนั้นๆ ว่าจะส่งผลร้ายหรือผลดีแก่ตนเองและสังคมอย่างไร ควรประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้ไม่เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบันและอนาคต

พนิดา สิ้นสุวรรณ (2527:8) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสภาพการณ์ต่างๆ เพราะเล็งเห็น ผลภัยที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

จักรวาล ภูวนันธ์(2527:38) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึงเป็นลักษณะของการมองอนาคตของบุคคล การคาดการณ์ไกล การวางแผน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในอนาคตและสามารถตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายาม เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และอดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต

จรรยา สุวรรณทัต (2531 :48) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นลักษณะของการมองสู่อนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่น และสังคมมนุษย์ชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

กนกวรรณ อุ่นใจ (2535:37) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง เป็นการมองบุคคลโดยผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกล และตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม แนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคตรู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

ชีฏูรา (ชุติมา ศรีแก้ว. 2546 : 28 ; อ้างอิงจาก Sequira.1975.) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต การวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้

จากความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการมองอนาคตของบุคคลซึ่งผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตนั้นจะเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกลและวางแผนเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต มีแนวทางการแก้ไขปัญหาและสามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามและอดได้รอได้ เพื่อความสำเร็จในอนาคต

2.1.1.4.2 ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี ประชาชนของประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องเห็นความสำคัญของการวางแผน เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต มิเชล (ชุติมา ศรีแก้ว. 2546 : 29 ; อ้างอิงจาก Mischel.1974)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 :39) กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี และ เป็นลักษณะหนึ่งที่จะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรคเพื่อความ

เจริญของตนเอง และส่งผลต่อประเทศชาติ ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ (2529 : 100) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มุ่งอนาคต และสามารถควบคุมตนเองไว้ ดังต่อไปนี้

1.สามารถคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของอนาคต และตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม

2.หาแนวทางการแก้ปัญหา และวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในอนาคต

3.รู้จักการปฏิบัติให้อดได้รอได้อย่างเหมาะสม

4.สามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม

จันทนา นนทิกกร (2533:60-63) กล่าวว่า บุคคลที่มีเป้าหมายหรือการกำหนดสิ่งที่ต้องการไว้ล่วงหน้าชัดเจน ย่อมมีความตั้งใจและใช้ความพยายามอย่างจริงจังในการกระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายในอนาคต ซึ่งเป้าหมายจะมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจที่มุ่งตรงไปสู่พฤติกรรมคือ

1.เป้าหมายกำหนดแนวทางการตัดสินใจว่าควรจะใช้ความพยายามเท่าใดในการทำงานนั้น

2.เป้าหมายมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมการทำงาน โดยต้องตระหนักถึงความสำคัญ

สมดุล ชาญนวงศ์ (2533:62-62) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มุ่งอนาคตและมีการควบคุมตนเองสูง ไว้ดังนี้

1.สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ และสามารถคาดการณ์ถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

2.สามารถอดได้รอได้ สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวาน

3.มีความเชื่อมั่นในผลของการกระทำว่า ทำดีย่อมได้ผลดีตอบแทน

4.เป็นบุคคลที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างสมเหตุสมผล

5.สามารถถ่วงน้ำหนักจากการกระทำบางชนิดที่สังคมไม่ยอมรับ หรือเป็นผลเสียต่อสุขภาพได้

ไพโรจน์ โตเทศ (2545: 16-20) กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคตปลูกฝังให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมตลอดจนเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต และให้รู้จักวางแผนล่วงหน้าได้

ไรท์ (ชุตินา ศรีแก้ว. 2546 : 29 ; อ้างอิงจาก Wright. 1975.) กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนา และกฎหมาย ซึ่งจะเห็นว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย

เรนเนอร์ (ซูติมา ศรีแก้ว. 2546 : 29 ; อ้างอิงจาก Raynor.1982 .) กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นจิตลักษณะที่แตกต่างหากจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคคลใดมีลักษณะสองประการนี้สูงก็อาจคาดได้ว่า เขจะมีพลังผลักดันให้กระทำ กิจกรรมต่างๆ ในปัจจุบันได้อย่างขยันขันแข็งที่สุด ถ้าผลงานนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของผลประโยชน์ที่จะได้รับในระยะเวลา เช่น ขยันเรียนหนังสือในปัจจุบันเพื่อจะได้งานดี มีชีวิตก้าวหน้า และสุขสบายในอนาคต

2.1.1.4.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจันปัจจุบัน. 2520 :36; อ้างอิงจาก Kay. 1950) เชื่อว่า บ่อเกิดของลักษณะมุ่งอนาคตนั้นอยู่ที่ลักษณะความมั่นคงทางสังคมของบุคคล การที่เด็กจะเรียนรู้ว่าควรอดใจรอ นั้น ส่วนมากจะเกิดในฐานะปานกลางและฐานะสูงเท่านั้น เพราะครอบครัวฐานะยากจนย่อมไม่สามารถจะหาสิ่งของให้เด็กตามสัญญาได้มากนัก ทำให้เด็กขาดความเชื่อถือเกี่ยวกับอนาคตตนนอกจากนั้น การประสบความสำเร็จด้านต่างๆ ในชีวิตก็เป็นสิ่งที่ เคย์เชื่อว่าจะช่วยให้บุคคลนั้นมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ทำให้บุคคลเกิดความมานะพยายามในการที่จะกระทำการต่างๆ เพราะมีความหวังว่าจะทำให้สำเร็จดังที่เคย์ประสบมาแล้ว ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเกิดการเรียนรู้ทางสังคมเท่านั้นเอง

มิเชล และคณะ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจันปัจจุบัน. 2520:36;อ้างอิงจาก Mischel ;and others. 1966,1974) กล่าวว่าทางเลือกที่จะชะลอการบำบัดความต้องการของบุคคลนั้น เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต และการเลียนแบบจากผู้อื่นด้วยนอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่นๆ ของบุคคลอีกมาก เช่น ความรับผิดชอบทางสังคม วัฒนธรรม และครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะเพิ่มมากขึ้นตามอายุ มิเชล กล่าวว่าความสามารถที่จะคิดถึงเหตุการณ์ในระยะยาวไปในอนาคตนั้น เป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีคุณสมบัติด้านสุขภาพจิต และสติปัญญาสูงด้วย และถึงแม้จะมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาแต่ไม่สัมพันธ์กับความสามารถทางวาจา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจันปัจจุบัน (2520 : 106-110) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมาก และลงโทษทางจิตมากกว่าทางกายนั้น สัมพันธ์กับการมีลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กอย่างเห็นได้ชัด และยังพบอีกว่าลักษณะมุ่งอนาคตแปรปรวนไปตามลักษณะทางสังคม 3 ประการ คือ เพศ ชั้นเรียน และที่เกิดโดยหญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตมากกว่าชาย ผู้มีอายุน้อยและมีระดับการศึกษาต่ำมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ที่มีอายุมาก และอยู่ในระดับการศึกษาสูง และผู้ตอบที่เกิดในกรุงเทพมหานครมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ตอบที่เกิดในต่างจังหวัด

นอกจากนี้ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชูชม; และสุภาพ ลอยด์ (2520:255) ได้วิจัยเรื่อง การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย พบว่าเด็กที่ยอมรับการควบคุมสื่อมวลชนจากบิดามารดามากและรับสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะการดูโทรทัศน์ และสิ่งตีพิมพ์มาก กับการที่เด็กรับรู้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจากผู้ปกครอง จะปรากฏมากในเด็กที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง และประสบการณ์ทางสังคมที่ได้รับจากสื่อมวลชนที่มีคุณค่าสามารถช่วยส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตได้

ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ นักจิตวิทยาพบหลักฐานว่าเป็นด้านหนึ่งของพลังอีโก้ (ego strength) ของบุคคล ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่างๆ ของตนได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม . 2520 : 35) และเป็นตัวหนึ่งของบุคลิกภาพที่พัฒนามาจากการเรียนรู้ การศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งจะพัฒนาอย่างช้าๆ ในวัยเด็ก บุคคลบางคนจะอาศัยความสามารถของตน และเวลาในปัจจุบันเป็นรากฐานที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคตได้ โครงสร้างของอนาคตจะสัมพันธ์กับความจำเป็นที่จะต้องมีความคิดในการวางแผน การตั้งใจที่จะกระทำและรายละเอียดบางอย่างที่ต้องทำซึ่งเปลี่ยนไปตามเวลา รัตนา ประเสริฐสม (2526 : 55)

สุรพงษ์ ชูเดช (2531:4) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตจะเกิดได้ต้องอาศัยพื้นฐานด้านความคิดและสติปัญญา เนื่องจากบุคคลที่มุ่งอนาคตจะเกิดได้ต้องอาศัยพื้นฐานด้านความคิดและสติปัญญา เนื่องจากบุคคลที่มุ่งอนาคตจะต้องเป็นที่ที่คาดการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่าสิ่งเล็กน้อยที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบัน และจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อว่าสิ่งที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตจะเกิดขึ้นกับตนได้จริง ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่จะมีลักษณะมุ่งอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่มีพัฒนาการทางการคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของเพียเจท์ ขั้นพัฒนาการดังกล่าว คือขั้นปฏิบัติการเชิงระบบ (อายุระหว่าง11-15ปี) ทั้งนี้เพราะการคาดว่อะไรจะเกิดขึ้นในอนาคตสิ่งนั้นยังไม่มีตัวตน ต้องอาศัยการอ้างอิงซึ่งอยู่ในรูปของนามธรรม หรือสัญลักษณ์ และการเห็นความสำคัญของสิ่งที่ยังเป็นนามธรรม หรือสัญลักษณ์ ต้องใช้ความสามารถทางการคิดเชื่อมโยงกับหน่วยการคิดอื่นๆ ดังนั้น บุคคลที่มีความสามารถด้านการรู้คิดสูงย่อมจะง่ายต่อการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตให้สูงขึ้นด้วย

2.1.1.4.4 การพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต

ไรท์ (Wright. 1975:387) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตนั้น ได้มาจากวิธีการวัดลักษณะมุ่งอนาคตที่ใช้ในการวิจัยทางจิตวิทยา เช่น ให้เขียน เรื่องราว หรือ นวนิยาย และวิเคราะห์ระยะเวลาที่ใช้ในการเขียนเนื้อเรื่องนั้น ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมากจะใช้ระยะเวลาในการเขียนเรื่องราวต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นให้ดำเนินไป โดยระยะเวลาที่มากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตน้อย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2520:107) กล่าวถึงวิธีการกระตุ้นลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลไว้ดังนี้

1. ให้เขียนเรื่องราวของตนเองเกี่ยวกับปัจจุบัน และอนาคต วิธีฝึกทำได้โดยการกระตุ้นให้บุคคลรู้จักคิดถึงสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ และไกลอย่างมีเหตุผล ยกตัวอย่างให้เห็นแบบอย่างของการคิดประเภทนี้ และฝึกการรู้จักคิดในทำนองนี้ เพื่อให้เข้าใจความหมายการมุ่งอนาคตในกาลเทศะต่างๆ

2. ให้เห็นความสำคัญของการมุ่งอนาคต วิธีฝึกทำได้โดยการให้เห็นตัวอย่างของผลดีที่เกิดขึ้นจากการกระทำกิจกรรมที่มุ่งอนาคต

3. ให้รู้จักคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต วิธีฝึกทำได้โดยการทำให้บุคคลเห็นตัวอย่างของการวางแผนในอนาคตของผู้มีลักษณะมุ่งอนาคต ฝึกวางแผนเกี่ยวกับชีวิตและการทำงาน ฝึกเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับความคาดหวังของตนเอง

รังสรรค์ เพ็งชู (2523:60-61) กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้พร้อมที่จะอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงสู่อนาคตที่ไม่แน่นอน หนทางหนึ่งคือการให้บุคคลมีทัศนคติที่กว้างไกลทั้งในแง่ของมิติ ที่เกี่ยวกับเวลา สถานที่ ชุมชน และวิถีชีวิต เพื่อจะได้ปรับปรุง ปฏิบัติหรือกำหนดแนวทางที่เหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยกระตุ้นให้เยาวชนสร้างอนาคตที่พึงประสงค์ของตนเอง และสังคมได้ตั้งแต่ปัจจุบันและได้สอนแนวคิดการประยุกต์เทคนิควิธีการเชิงอนาคต เช่น การพรรณนาอนาคต การสร้างอนาคตจำลอง วงล้ออนาคต การวิเคราะห์เครือข่ายอาชีพ และวิธีการตรวจสอบค่านิยมในอนาคต เพื่อใช้ในกระบวนการแนะแนวโดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ

1. มุ่งให้นักเรียนตระหนักว่า อนาคตเกิดจากความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในอดีตและสภาพแวดล้อมกับโอกาส และโดยการเลือกตัดสินใจของมนุษย์เอง

2. มุ่งให้นักเรียนตระหนักว่า การคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตเป็นการตรวจสอบทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในอนาคต

3. มุ่งให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของโลก และชีวิตอย่างเป็นระบบเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก (2527: 15-37) เสนอแนะบทบาทในการปลูกฝังลักษณะนิสัยมุ่งอนาคต สำหรับครอบครัวและโรงเรียน โดยสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของครอบครัว บิดามารดา ต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น การรู้คุณค่าของเวลา มีการวางแผนการกำหนดการใช้เวลา เช่น ควรทำอะไรในวันหยุด และอาจใช้วิธีปลูกฝังวัยรุ่นให้เป็นผู้มุ่งอนาคต โดยการใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบการรักสนับสนุนแบบใช้เหตุผล และแบบใช้วิธีควบคุมแบบปานกลางอย่างสม่ำเสมอคงเส้นคงวานนอกจากนี้

การฝึกหัดการใช้เหตุผลและการคาดการณ์ ควรเริ่มจากสิ่งที่เป็นเรื่องง่ายๆ จนถึงเรื่องง่าย ๆ จนถึงเรื่องยาก เช่นการให้วัยรุ่นวางแผนเกี่ยวกับการเรียนต่อหรือการวางแผนเกี่ยวกับอาชีพของตนเอง เป็นต้น

2.บทบาทของโรงเรียน ครูสามารถปลูกฝังลักษณะมุ่งอนาคตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้โดยใช้วิธีสนับสนุนให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มในการทำงาน และมีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้ลุล่วงไปได้ ยกย่องนักเรียนที่ทำตนเป็นผู้มุ่งอนาคตใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดค้นหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง นักเรียนจะได้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นขั้นตอน และสามารถวางแผนได้ ได้เรียนรู้เรื่องเหตุ และผลสามารถคาดคะเนผลของเหตุการณ์ได้ นอกจากนี้ครูก็ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้มุ่งอนาคตด้วย นั่นคือต้องเป็นผู้มีความเพียรพยายามและมีการวางแผนการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความจริงในเรื่องต่างๆ เป็นต้น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2530:109-116) กล่าวว่า การกระทำพฤติกรรมเป็นระยะเวลานาน เพื่อให้เกิดผลดีในอนาคตอันไกลนั้น บุคคลที่ขาดความอดทนอาจหยุดการกระทำนั้นลงกลางคันก็ได้ เช่น ทำงานที่ยากและใช้เวลานานจนกว่าจะสำเร็จสมบูรณ์ อาจจะใช้การผ่อนแรงเป็นขั้นตอน โดยการแบ่งพฤติกรรมนั้นเป็นช่วงๆ หรือเป็นกิจกรรมย่อยๆ ที่ต้องทำต่อเนื่องกัน เมื่อทำกิจกรรมสำเร็จไปช่วงหนึ่งก็ให้รางวัลแก่ตนเอง เพื่อกระตุ้นให้พยายามให้มากขึ้นโอกาสต่อไป เช่น การเขียนรายงาน เขียนตำรา หรือนวนิยายที่เป็นเรื่องราว ต้องใช้เวลาหลายวันหรือหลายเดือน ผู้ที่ทำงานสำเร็จมักจะกำหนดจำนวนหน้าที่จะต้องเขียนให้ได้ภายใน 1 วัน 1 สัปดาห์ ถ้าทำตามนั้นก็เกิดความสบายใจ ภูมิใจ เป็นรางวัลแก่ตนเอง อาจมีการให้ตนเองได้พักผ่อน ทำกิจกรรมที่ชอบ เป็นต้น การให้รางวัลแก่ความสำเร็จย่อยๆ จะช่วยบุคคลให้รุดหน้าไปยังเป้าประสงค์ระยะไกลได้ง่ายขึ้น

สุจิต เพียรชอบ (2539:34-35) ได้เสนอแนะไว้ว่า ในการเรียนการสอนควรสอนเรื่องของอดีตน้อยลง ควรสอนเรื่องปัจจุบันและอนาคตให้มากขึ้น นักเรียนจะได้รับการฝึกฝนให้พร้อมที่จะคาดการณ์ล่วงหน้าว่า ในอนาคตจะเกิดเหตุการณ์ใดขึ้น มีปัญหาใดขึ้น นักเรียนจะสามารถเผชิญกับอนาคตได้อย่างกล้าหาญ สุขุม เยือกเย็น

✗ สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2543:3-8) กล่าวว่า การสอนเด็กเพื่อนำความรู้ไปใช้ในอนาคต ต้องเริ่มต้นด้วยการคาดการณ์ว่า ในอนาคตจะมีอะไรที่สำคัญและแตกต่างไปจากปัจจุบันอย่างไรบ้าง เด็กควรมีโอกาสในการวางแผนการเรียนในอนาคตของตนเองและพัฒนาการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น การมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคตจะช่วยให้การวางแผนเป็นไปด้วยความรอบคอบ สมเหตุสมผล การสอนเพื่อให้นักเรียนมองอนาคตหรือมุ่งอนาคต อาจทำได้โดย

1.ให้มองอนาคตด้วยทัศนะของตนเอง เช่น มองโลกข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างไร และตนเองต้องมีความรู้ ความสามารถอย่างไรจึงจะมีชีวิตอยู่ในโลกเช่นนั้นได้อย่างเหมาะสม

2.เน้นการหาทางเลือกในอนาคต โดยให้นักเรียนคิดหาวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้โลกอยู่ดีมีสุข

3.ให้นักเรียนเข้าใจยุทธวิธีต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว โดยใช้เทคนิคต่างๆ ในการคาดคะเนอนาคต เช่น ซีนารีโอ

4.มุ่งให้นักเรียนเข้าใจสภาพและแนวโน้มของอนาคต ความสามารถที่มนุษย์ควรจะพัฒนาในอนาคต

สกินเนอร์ (ซูติมา ศรีแก้ว. 2546 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Skinner.1967.) พบว่าคนเราใช้วิธีการต่างๆ ในการควบคุมพฤติกรรมของตนในชีวิตประจำวัน คือ

1.ใช้การยับยั้งทางร่างกาย เช่น การกัดริมฝีปากตนเองเพื่อกลั่นหัวเราะ การปิดตาเพื่อไม่ให้มองเห็นสิ่งที่ไม่ต้องการจะเห็น การกระทำเช่นนี้เป็นผลให้ตนเองสามารถหลีกเลี่ยงจากผลที่ตนเองไม่พึงพอใจได้

2.การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้สิ่งเร้าบางอย่าง เช่น การทำเครื่องหมายลงบนปฏิทินเพื่อเตือนความทรงจำ

3.การยับยั้งหรือการงดเว้นการกระทำบางอย่าง เช่น งดอาหารก่อนการเล่นกีฬา

4.การเปลี่ยนแปลงการตอบสนองทางอารมณ์ เช่น พยายามคิดถึงเรื่องอื่นเพื่อระงับความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ

5.ใช้เหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม เช่น การตั้งนาฬิกาปลุก ระบวงหรือนอนเพื่อให้เราตื่นไปทำธุระได้ทัน

6.การใช้ยาหรือสารเคมีเพื่อควบคุมพฤติกรรม เช่น การดื่มสุราเพื่อให้ลืมความทุกข์ หรือดื่มกาแฟเพื่อไม่ให้ง่วงนอน

7.การให้การเสริมแรงและการลงโทษตนเอง เช่น ถ้าทำงานเสร็จตามกำหนดแล้วจึงดูทีวีที่ตนชอบ

8.การหันเหความสนใจไปสู่สิ่งอื่น เช่น การเปลี่ยนหัวข้อสนทนา เพื่อหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทของคู่สนทนา

2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านครอบครัว

2.1.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง

คอบบอนส์ (Dobbins.1969 : 2958-A) กล่าวว่า อาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971 :2-3) กล่าวว่า ความคุ้นเคยกับวิชาชีพอาจมีส่วนต่อทัศนคติได้ เพราะทัศนคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย และในทางตรงกันข้ามความไม่รู้จักคุ้นเคยกับอาชีพอาจมีผลทำให้ทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพต่ำลง

เอกพจน์ สมุทธานนท์ (2537:5-1) ครอบครัวยุคใหม่เป็นสถาบันสังคมอันดับแรก และสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติและค่านิยมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่อบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นประจำ

วลินา พัดเปีย (2539:29) พฤติกรรมและการเรียนรู้ส่วนมากที่บุคคลกระทำอยู่เป็นพฤติกรรมที่บุคคลเรียนรู้มาจากการสังเกตพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี เมื่อพิจารณาจากบรรทัดฐานของสังคมซึ่งแหล่งการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่ คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา ชุมชน และสื่อมวลชนต่างๆ ในครอบครัวไทย บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลสูงซึ่งจะเป็นแบบให้บุตรมีพฤติกรรมตามโดยไม่ต้องลองผิดลองถูก ถ้าบุตรเห็นว่าพฤติกรรมของบิดามารดาให้ผลในทางบวก ก็มีแนวโน้มว่าบุตรจะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้นและอยากกระทำตาม

โดยสรุป อาชีพของผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจและมีอิทธิพลสูงในการโน้มน้าวให้บุตรมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพหรืออยาก ทำพฤติกรรมนั้นๆ โดยเฉพาะในสังคมไทย ครอบครัวบิดามารดาจะเป็นแบบอย่างให้แก่บุตร และมีอำนาจต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

2.1.2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่นักศึกษารับรู้ มีบทบาทต่อการปลูกฝังและการอบรมเลี้ยงดู โดยจะมีผลทำให้นักศึกษาเกิดความพยายามที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามที่ผู้ปกครองคาดหวัง

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2525 : 70 -71) กล่าวว่า นับแต่วัยแรกเริ่มของชีวิตจวบจนเข้าสู่เด็กเล็กวัยรุ่น และวัยหนุ่มสาว บิดามารดาย่อมมีบทบาทและอิทธิพลไม่น้อยที่จะกำหนดแนวทางชีวิตกับบุตร ธิดา ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยปกติบิดามารดาทุกคนย่อมปรารถนาที่จะเห็นบุตรธิดาของตนประสบความสำเร็จก้าวหน้าในชีวิตอนาคต แต่อย่างไรก็ตามวิธีการของบิดามารดาแต่ละคู่มักจะแตกต่างกัน บิดามารดาเป็นพรหมของบุตรย่อมตระหนักว่าบุตรธิดาไม่ใช่เครื่องปั้นดินเผาที่จะปั้นได้ตามใจผู้ปั้นตลอดเวลา แต่บุตรธิดาคือบุคคลที่มีบุคลิกภาพทัศนคติและความถนัดของตนเอง บิดามารดาจึงควรอยู่ในฐานะผู้ป้อนข้อมูล และแนะแนวทางดำเนินชีวิตแก่บุตรธิดาจะต้องตัดสินใจโดยบิดามารดาเสมือนที่ปรึกษา ในบางครอบครัวบุตรธิดาไม่โชคดีเช่นดังกล่าว ตรงกันข้ามบิดามารดาบางรายปราศจากความเข้าใจบุตรธิดา มักใช้วิธีการกำหนดและบีบบังคับให้บุตรธิดาเลือกวิถีชีวิต และวิชาชีพที่ตนมุ่งหวัง ทำให้เด็กเกิดความกดดันอาจเกิดความคับข้องใจ และความขัดแย้งภายในจิตใจอย่างรุนแรง ทำให้มีผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งขาดกำลังใจในการที่จะตัดสินใจแก้ไขปัญหาวีชีวิตในอนาคต

นราธร ศรประสิทธิ์ (2529: 24) กล่าวว่า ความต้องการหรือความมุ่งหวังในชีวิตทั้งของตัววัยรุ่นและที่บิดามารดามีต่อตัวเขา อาจจะนำมาซึ่งความเครียดทางจิตใจให้เกิดขึ้นกับตัวเขาเองได้ เพราะถ้าความต้องการหรือมุ่งหวังนั้น มีความขัดแย้งกันระหว่างของตนเองกับ บิดามารดา จะทำให้เขาเกิดความยุ่งยากสับสนมากขึ้น จนอาจเป็นความขัดแย้งทางอารมณ์อย่างรุนแรง ประกอบกับโดยสภาพธรรมชาติขาดความต้องการของบุคคลนั้น เมื่อเกิดสภาวะความต้องการขึ้น ความเคร่งเครียด ความกดดันก็จะมีอยู่แล้ว ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้น เมื่อเกิดสภาวะความต้องการขึ้น ความเคร่งเครียด ความกดดันก็จะมีอยู่แล้ว ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นๆ จำเป็นต้องหาทางเพื่อตอบสนองต่อร่างกายและจิตใจ และในปัจจุบันวัยรุ่นจำเป็นต้องมีการแข่งขันในด้านต่างๆ มากมาย การก้าวเข้าสู่ฐานะของความเป็นผู้ใหญ่ ทำให้เกิดการพึ่งพาตนเอง การตอบสนองความมุ่งหวังในชีวิตจะต้องมีมากขึ้น ดังนั้นความคาดหวังของบิดามารดา จึงเป็นสถานการณ์หนึ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความเครียดที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นในปัจจุบัน

สุพัตรา สุภาพ (2538: 37 – 39) กล่าวว่า ในเด็กวัยรุ่นนี้เป็นที่มีความต้องการที่จะมีความเป็นอิสระและความต้องการนี้จะรุนแรงมากในวันนี้ เพราะเป็นวัยที่อยู่ระหว่างเด็กกับวัยรุ่นผู้ใหญ่ จึงอยากจะแสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง ฉะนั้นจึงไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มากล้าวก่ายในชีวิตของตน และประกอบกับเด็กวันนี้มีการพัฒนาความคิดที่เป็นอุดมคติส่วนตัวเป็นอย่างมาก มีการกำหนดแนวทางการความต้องการในอนาคต เช่น อยากรับเป็นโน่น อยากรับเป็นนี่ การบิดาเข้ามากำหนดความต้องการและแนวทางชีวิตของตัวเอง จึงเป็นการบีบบังคับเขา ซึ่งขัดกับความต้องการและพัฒนาการทางบุคลิกภาพความตึงเครียดทางอารมณ์ย่อมเกิดขึ้นได้ และโดยสภาพทั่วไปบุคคลเมื่อเกิดสภาพความต้องการ (Need) เกิดขึ้นจะเป็นผลสะท้อนให้เกิดพฤติกรรมซึ่งเรียกว่า ความตึงเครียด (Tension) และเมื่อความต้องการของบุคคลไม่ได้รับการตอบสนองระหว่างที่อยู่ในสภาพที่อดกลั้น ระบบต่างๆ ของร่างกายก็จะได้รับความกระทบกระเทือน เนื่องจากความไม่สมดุล ฉะนั้นแสดงว่าบุคคลนั้นเกิดความเครียดขึ้น

จากเอกสารดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ในชีวิตบุตรธิดา ถ้าผู้ปกครองให้ความรัก ความเข้าใจกับบุตร – ธิดา ก็จะมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้พวกเขาประสบความสำเร็จ มีความเคร่งเครียด หรือกดดันในชีวิตน้อยลง แต่ถ้าหากบิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามาบีบบังคับจิตใจของบุตรหลาน เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่ตนต้องการ ก็จะส่งผลเสียแก่บุตรเป็นอย่างมาก

2.1.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

2.1.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

รอเจอร์ (Rogers.1969 :157 – 164) มีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนที่ว่าควรคำนึงถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความคิดกับความรู้สึก ทำที่ที่มีต่อกัน ตลอดจนเจตคติ ค่านิยม ความเชื่อ ควรได้รับความสนใจ และให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเน้นทางวิชาการและสติปัญญา เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศไม่ตึงเครียด เป็นการเสริมความอบอุ่นมั่นใจ และเชื่อถือกันระหว่างครู และนักเรียน จึงย่อมจะเชื่ออำนวยการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสุขภาพจิตของนักเรียนได้มาก ดังนั้นบรรยากาศในชั้นเรียนที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

ลอว์เรนซ์ (Lawrens. 1976 : 418) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนนั้นเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู กับนักเรียน ถ้าผู้เรียนมีสภาพจิตใจ อารมณ์แจ่มใส รู้สึกตื่นตัวกระฉับกระเฉง ก็จะมี ความสนใจในการเรียน และย่อมช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

วิธฮอล (Withall.1979:347) กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบรรยากาศในการเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อตัวผู้เรียน กล่าวคือ นักเรียนเห็นว่าประสบการณ์นั้นตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับบุคลิกภาพลักษณะของเขา และไม่ใช่อากาศที่ขู่เข็ญ กล่าวคือ นักเรียนไม่รู้สึกว่าสถานการณ์นั้นๆ มีความน่ากลัว หากแต่รู้สึกว่าตนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีแต่ความจริงใจต่อกัน

สุพิชญา ธีระกุล; และคนอื่นๆ (2524 : 182 – 187) ได้เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนไว้หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1.สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชา

เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งที่สวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียนการสอนให้ผลดี

2.หลักสูตร คือ แนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของการศึกษา และตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

3.แบบเรียนและบทเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือ
ว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้อีกทั้งสิ่งหนึ่งที่ครูสามารถจัดให้นักเรียนก็คือ การจัด
บทเรียนซึ่งครูควรพิจารณาเลือกสรรแต่เฉพาะที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งเหมาะสมกับวัย
ความรู้ ความสนใจ ความต้องการของเด็ก และท้องถิ่น

4.อุปกรณ์การศึกษา เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การจัดใช้
วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้
อุปกรณ์นั้นๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลาและใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

5.กิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้
ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่กิจกรรมที่
ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีกิจกรรมมากมายหลายอย่าง ที่ครู
สามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงและกิจกรรม
เกี่ยวกับการสร้าง และการประดิษฐ์ เป็นต้น

6.เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาเช่นเดียวกันครู
ต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหา
สาขาวิชาไม่ควรยึดติดตายตัว

7.สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้น อาจไม่ได้หมายถึง ห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจ
เป็นสนามโรงเรียนหรือ สถานที่ไปทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกร และบรรยากาศ
ของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วยให้ ผู้เรียนไม่น่าเบื่อหน่าย ช่วยให้
สังคมของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนจนไม่สามารถใช้สมาธิได้
และ จะต้องไม่วิเวกวังเวงจนรู้สึกหลับน่ากลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และ
สถานที่นั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการสอน โดยตรง

8. ผู้เรียนการเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้ และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนมีความพร้อมมี
ความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อ
ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันทีที่ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรม
ของผู้เรียนหากแสดงความรู้สึกว่ามีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึก
นั้นๆ เสียก่อนและพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้การเรียนการ
สอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศการวิจัยการศึกษาได้ระบุไว้แน่ชัดว่า ยังไม่มีอุปกรณ์การ
สอนใดๆ ในโลกนี้ที่จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

ประติพันธ์ อุปรมัย (2527:33) ได้กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้ คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู กับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะมีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนี้ ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

พรณี ชูชัย เชนจิต (2533: 190) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบที่จะช่วยพัฒนานักเรียน คือ การคำนึงถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งควรมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

- 1.บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) โดยครูผู้สอนกระตุ้นให้กำลังใจให้เด็กเชื่อในความสามารถของตนที่จะทำงานนั้นๆ แม้ว่าจะเป็นงานที่ค่อนข้างยาก
 - 2.บรรยากาศที่อิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่เด็กมีโอกาสที่จะเลือกในสิ่งที่มีความหมายและคุณค่า ซึ่งรวมถึงโอกาสที่จะทำผิดพลาดด้วย บรรยากาศนี้จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ จะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะศึกษาค้นคว้า ไม่เกิดความตึงเครียด
 - 3.บรรยากาศซึ่งมีการยอมรับนับถือ (Respect) การที่ครูเห็นคุณค่าในตัวเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนานโนคติเกี่ยวกับตนเอง จะมีผลต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็กและยังทำให้เด็กรู้สึกว่าเขาเองมีคุณค่า และยอมรับนับถือในตนเองด้วย
 - 4.บรรยากาศที่มีความอบอุ่น (Warmth) การที่ครูมีความเข้าใจเป็นมิตร ยอมรับตลอดจนให้ความช่วยเหลือ จะทำให้เด็กเกิดความอบอุ่นสบายใจ อยากเข้าไปติดต่อด้วย
 - 5.บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) เป็นความจำเป็นที่ครูจะต้องฝึกให้เด็กมีวินัยแต่มิได้อยู่ภายใต้การควบคุมลงโทษ แต่ครูต้องมีความสุข มีความหนักแน่น และไม่ให้สิทธิพิเศษกับเด็กบางคน
 - 6.บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) เป็นสิ่งที่ครูควรสร้างให้เกิดขึ้นในชั้นเรียน คนเราจะเรียนรู้ว่าตนเองมีความสามารถนั้นมีไ้จากความล้มเหลว แต่จากความสำเร็จ
- จากเอกสารสรุปได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างพัฒนาความขยันซึ่งจะต้องเป็นห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาด้วยกันเอง นักศึกษาทุกคนนับถือกฎเกณฑ์และระเบียบของห้องเรียน และเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงออกในการอภิปรายปัญหาต่างๆ ดังนั้น ทั้งนักศึกษาและอาจารย์ จึงมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และลดความวิตกกังวลให้น้อยลง ซึ่งจะมีส่วนทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางความรู้ ทักษะคต บุคลิกภาพ และคุณธรรมของนักศึกษา นักศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน เบนเนตต์ (ชุตินา ศรีแก้ว. 2546 : 40 ; อ้างอิงจาก Bennett.1952 .) ให้ข้อเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาควรได้ส่งเสริมให้นักเรียนรักใคร่กันฉันเพื่อน และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเองและเมื่อออกไปทำงานในอนาคตจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันต่อไป

นพพร พานิชสุข (2522: 68-70) ได้เสนอแนะวิธีการที่พึงปฏิบัติต่อกันในการทำงานร่วมกับเพื่อนดังนี้ คือ

1. ความเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีอันดีต่อกัน เป็นองค์สำคัญและจำเป็นที่ต้องสร้างให้เกิดในการทำงานร่วมกัน ควรพูดคุยสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะอ่อนหวานนุ่มนวล และยิ้มแย้มแจ่มใส

2. ความสามัคคีของหมู่คณะหรือของเพื่อนร่วมงาน ความสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกแต่ละคนมีทัศนคติ และความรู้สึกที่ดีต่อกัน เห็นความสำคัญซึ่งกันและกัน เห็นความสำคัญของกลุ่ม

3. ความเป็นผู้นำมีการยอมรับหรือตกลงกัน ในการทำงานร่วมกันนั้นเป็นธรรมดาที่สมาชิกแต่ละคนอาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อย่างไรก็ตามในการทำงานร่วมกันนั้น สมาชิกแต่ละคนควรจะรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีเหตุผลเหนืออารมณ์และปราศจากอคติ

4. ความเป็นผู้ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตามความสามารถและตามโอกาส ทั้งนี้เพราะมนุษย์เราจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พึงพาอาศัยกัน ดังคำโบราณว่า " น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า" เพราะชีวิตนี้ไม่แน่นอน วันหนึ่งข้างหน้าเราอาจจะต้องพึ่งพาอาศัยกันโดยไม่รู้สีกตัวจึงไม่ควรมองข้ามเห็นว่าไม่มีความสำคัญ สิ่งใดที่เราพอจะให้ความช่วยเหลือได้ถ้าเรามีโอกาสก็ควรจะให้ช่วยเหลือกัน

5. ความอิสระ สมาชิกจะต้องมีความอิสระในการคิด การแสดงความคิดเห็นในการทำงานกับบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างกันทั้งตำแหน่ง สถานภาพ หรือบทบาท หรืออื่นๆ อาจจะทำให้มีการผูกขาดการใช้อำนาจ หรือมีความเกรงใจกัน ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกที่ร่วมกันทำงานขาดอิสระในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งความคิดเห็นเหล่านั้นอาจจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มก็ได้ ดังนั้น สมาชิกที่ทำงานร่วมกันควรตระหนักว่าสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น

6. เป็นผู้มีความจริงใจ คุณลักษณะข้อนี้ของสมาชิกจะก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เรื่องของความจริงในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ค่อนข้างหาได้ยาก แม้ว่าทุกคนต่างก็เรียกร้องหา

เรามักพบว่าความอิจฉาริษยาแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น เพราะมนุษย์นั้นมีกิเลส คือ โกรธ โลภ หลง อันเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดความจริงใจลดน้อยลง เพราะต่างคนต่างสวมหน้ากาก และแสดงละครเข้าหากัน ด้วยเหตุนี้ความจริงใจจึงเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในอันจะก่อนความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

7. หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนร่วมงาน การจะวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนร่วมงานสมาชิกทุกคนต้องระลึกว่าสักวันหนึ่งคำพูดจะต้องไปถึงหูเพื่อนร่วมงาน และที่สำคัญไม่เป็นการยุติธรรมเพื่อนร่วมงาน ถ้าเราด่วนวิพากษ์วิจารณ์สมาชิกเพื่อนร่วมงานฝ่ายเดียวทั้งๆ ที่เราไม่รู้จักเขาดีพอหรือได้ข้อมูลของเขามาผิดๆ นอกจากนั้นสมาชิกที่ทำงานร่วมกันไม่ควรจะนิโทษกันและกัน ทั้งนี้เพราะว่าการวิพากษ์วิจารณ์หรือแม้การนิโทษมิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความสามัคคีหรือการร่วมมือร่วมใจแต่ประการใด

8. ยกย่องชมเชยเพื่อนสมาชิกที่ร่วมงานด้วยกันเมื่อมีโอกาสอันควร พฤติกรรมเช่นนี้ เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของทุกคน แต่ก็ไม่ควรทำพร่ำเพรื่อจนเกินไป การยกย่องชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วยความภาคภูมิใจ และมีเหตุผลต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นการสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ถูกชม การจะขอความร่วมมือจากเพื่อนสมาชิกในการทำกิจกรรมต่างๆ ก็จะได้ผลดีขึ้น

การที่จะทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติตนกับเพื่อนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันความปฏิบัติดังนี้ กันยา สุวรรณแสง. 2532: 61-65

1. แสดงกริยายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความรัก ที่มีความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด

2. แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข

3. ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด หากท่านกำลังทำงาน เมื่อมีบุคคลอื่นมาสนทนาด้วยก็ควรจะเก็บงานที่ทำเอาไว้ชั่วคราวก่อน อย่าทำงานไปด้วยสนทนาไปด้วย เพราะเป็นกิจกริยาที่ไม่เหมาะสม อันแสดงถึงการไม่ให้ความสนใจบุคคลนั้น

4. แสดงกริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น

5. ทำตนให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี อย่าจ้องจับผิดบุคคลอื่น จะทำให้เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน หากบุคคลอื่นทำอะไรก็ให้มองในแง่ดีไว้ก่อน อย่าคอยจ้องแต่จะนิโทษ

6. แสดงความเกรงใจต่อบุคคลอื่น เนื่องจากความสนิทสนมเกินไป อาจทำให้เกิดความเกรงใจกัน

7. รู้จักระงับอารมณ์ ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นๆ นั้นอาจมีสิ่งทำให้เกิดไม่พอใจขึ้นได้ ดังนั้นหากเราเกิดอารมณ์ก็ควรระงับอารมณ์เอาไว้บ้าง เพราะการเป็นคนเจ้าอารมณ์ไม่ได้ก่อให้เกิดอะไรดีขึ้นมาเลย นอกจากจะทำลายความสัมพันธ์ที่เคยมีมาก่อน

8. วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกิริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่าน ไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลง

9. รู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยการแสดงใบหน้าทีปกติ น้ำเสียงเรียบดังชัดเจน มองสบสายตาเพื่อน เพื่อแสดงให้เห็นความจริงใจที่ต้องการให้เพื่อนทราบความรู้สึกที่แท้จริง

10. จดจำข้อมูลเล็กๆ น้อย ๆ ของเพื่อนไว้ แสดงความเอาใจใส่ ความสนใจเพื่อแสดงความยินดีในวาระสำคัญ แสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การปฏิบัติตนกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะ การปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดมีสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้น แนวทางความประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับเพื่อนคือ มีกิริยายิ้มแย้มแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักรับอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม มีความจริงใจ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีทัศนคติและความรู้สึกที่ดีกับหมู่คณะ มีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็น แต่ถ้าหากว่าคนใดประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเองเช่น มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันองค์ประกอบด้านส่วนตัว

2.2.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ดิพบอย และแอนเดอร์สัน (วัลนิภา พัดเปีย.2539 : 28; อ้างอิงจาก Dipboye; & Anderson.1954) ได้ศึกษา ค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปลายในโรงเรียนมัธยมในรัฐนิวยอร์ก พบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง มีความก้าวหน้าในงานและมีความอิสระในการทำงาน ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพที่มีเกียรติยศในสังคม ความน่าสนใจของวิชาชีพ มีการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสภาพของการทำงานดี

กริบบอน และโลเนส (วัลนิภา พัดเปีย.2539 : 28; อ้างอิงจาก Gribbon; & Lohnes.1965) ศึกษา ค่านิยมด้านอาชีพของนักเรียนในเมืองบอสตัน พบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพที่มีรายได้สูงและมีเกียรติ ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพที่มีการติดต่อกับผู้คนและบริการสังคม

งานวิจัยในประเทศ

วรรณิภา ทองงอก (2517 : 56-58) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และผลการสอนของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก พบว่า ทัศนคติต่ออาชีพครูของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

สนั่น รัตนวงศ์ (2526:70-71) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะต่อวิชาชีพของครูบรรจุใหม่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูบรรจุใหม่ที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

2.2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยในต่างประเทศ

สตีเวนสัน และอดัม (Stevenson; & Adam. 1969 : 24-28) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 4 และเกรด 6 จำนวน 318 คน พบว่าคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล นั่นคือ ความวิตกกังวลมีผลต่อการเรียนรู้ ถ้าระดับความวิตกกังวลต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูง แต่ถ้าระดับความวิตกกังวลสูงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต่ำ

ซาร์ (วรรณา ทองนุ้ย. 2523 : 13 ;อ้างอิงจาก Sarr.1970 : 23) ศึกษาปัญหาของนักเรียนโดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเพศ อายุ และระดับสติปัญญา พบว่า นักเรียนชั้น 10 ที่มีเกณฑ์ภาคเชาวน์ต่ำ มีปัญหาด้านต่างๆ ทั้งปัญหาเกี่ยวกับตนเอง สุขภาพ ความสัมพันธ์กับเพื่อน ครูอาจารย์ ชีวิตในบ้าน และโรงเรียนปัญหาการเรียน การเงิน การปรับตัว และด้านศาสนา มากกว่านักเรียนชั้นเดียวกันที่มีเกณฑ์ภาคเชาวน์สูงประมาณ 10 เท่า และนักเรียนชั้น 11 ที่มีเกณฑ์ภาคเชาวน์ค่อนข้างต่ำ มีปัญหามากกว่า นักเรียนที่มีเกณฑ์ภาคเชาวน์ค่อนข้างสูง ประมาณ 2 เท่าครึ่ง

โอโนดา (ชุติมา ศรีแก้ว. 2546 : 40 ; อ้างอิงจาก Onoda.1975 .) ศึกษา พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตัวเองไม่ได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเป็นคนซึ่งเกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

งานวิจัยในประเทศ

สมัญญา เสียงใส (2521: 46) ได้เปรียบเทียบความวิตกกังวลระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวและด้านการเรียนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

นราธร ศรประสิทธิ์ (2529:96) ศึกษาปัจจัยทางสังคม และจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย และโรงเรียนหอวัง พบว่า เด็กนักเรียนวัยรุ่นที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ จะมีความวิตกกังวลมากกว่าในกลุ่มอื่น ซึ่งแสดงว่า เด็กนักเรียนวัยรุ่นในกลุ่มนี้ จะมีความวิตกกังวลกับผลการเรียนของตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อตนเองในการที่จะสอบได้หรือสอบตก รวมไปถึงการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

สมทรง สุวรรณเลิศ (2536:70-72) ได้ศึกษาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนในเด็กที่เรียนไม่ได้ หรือเรียนต่ำกว่าความสามารถในเกณฑ์เฉลี่ย หรือในเด็กฉลาดมาก แต่เรียนไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาทางอารมณ์ และความคับข้องใจ ซึ่งมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ดี พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กพลอยวิตกกังวล ขาดความสุข หรือบางทีพ่อแม่ไม่เข้าใจ ไม่สนใจเด็กเลย ทำให้เด็กรู้สึกว่าเขากำลังใจ

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียนเป็นอย่างมาก ทั้งในทางบวก และทางลบ และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังส่งผลต่อจิตใจ และพฤติกรรมของบุคคลด้วย นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางเรียนมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ถ้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความวิตกกังวลจะต่ำ ถ้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ความวิตกกังวลจะสูง

2.2.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

งานวิจัยในต่างประเทศ

สตรูป และโบลแลนด์ (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 19-20 ; อ้างอิงจาก Strube; & Boland.1986) ได้ทำการทดลองเพื่อรับรู้สาเหตุของการกระทำ และความเพียรในการทำงานของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อมั่นในความสำเร็จในการทำงานมากกว่าล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้น บุคคลจะมีความเพียรในการทำงานลดลง แต่จะมีความเพียรในการทำงานที่ยากปานกลาง แต่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี นั้น ความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่ต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายาม มีความสัมพันธ์กันทางบวก

สตรูป และคณะ (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533: 19-20; อ้างอิงมาจาก Strube; and other.1987) ได้ศึกษาสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีความพยายามและความสำเร็จไม่สอดคล้องกัน ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความพยายามมากขึ้น เพื่อให้ตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

บลูเมนทอลล์ (ชมพูนุท พงษ์ศิริ. 2535 : 28;อ้างอิงจาก Blumenthal.1978) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี ของนักเรียนชายและหญิง ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะเป็นบุคลิกภาพที่มีความเครียดสูงกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

ชวาทซ์ และคณะ (ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. 2539 : 24;อ้างอิงจาก Schwartz; and others.1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบี ที่ประสบความสำเร็จ ในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จ และในสถานการณ์ที่มีบาง

คนประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความมุ่งมั่นหวังความสำเร็จในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ แต่จะไม่เอาตัวไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ

ไควร์เวอร์ และไวนด์เนอร์ (ชุดิมา ศรีแก้ว. 2546 : 42 ; อ้างอิงจาก Kleiwer; & Weidner.1978) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และความปรารถนาความสำเร็จ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กหญิงจำนวน 41 คน เป็นเด็กชายจำนวน 32 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ 2 กลุ่มตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทางด้านพฤติกรรมพบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มักจะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบผลสำเร็จมากกว่า บุคลิกภาพแบบ บี

เคลลี และเฮาส์ตัน (ชุดิมา ศรีแก้ว. 2546 : 42 ; อ้างอิงจาก Kelly; & Houston. 1985:1067) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบเอ และแบบ บี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงทำงานนอกบ้าน ผลการวิจัย พบว่า หญิงทำงานนอกบ้านที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีระดับการศึกษาและระดับสถานภาพทางอาชีพสูงกว่าผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี และยังพบอีกว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความตึงเครียดสับสน และวิตกกังวลในการทำงานมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533:126-127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่พฤติกรรมศึกษาต่อจำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคลและสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ โดยศึกษาจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจะมีบุคลิกภาพแบบเอ มากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบ บี โดยเฉพาะในกลุ่มคนโสด ส่วนกลุ่มคนที่มีครอบครัวและมีบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมากกว่าคนที่บุคลิกภาพแบบ บี

ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535:73-74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่าแบบ บี

ศิริลักษณ์ ดันชัยสวัสดิ์ (2535: 62-63) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเครียดของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า พยาบาลส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบ บี มีระดับความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง และพยาบาลที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีความเครียดต่างกัน โดยพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ

เอ มีความเครียดสูงกว่าพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และ ประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียด ด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในการปฏิบัติงานและด้านโครงสร้างและบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียด บุคลิกภาพและกลยุทธ์การเผชิญปัญหาไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียด

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 103-107) ได้ศึกษาวิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อย ตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยที่มีบุคลิกภาพต่างกัน จะใช้วิธีเผชิญปัญหาแตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะที่รวมอยู่ในตัวบุคคลที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง

2.2.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

งานวิจัยในต่างประเทศ

โวลต์ (ชุติมา ศรีแก้ว. 2546 : 47 ; อ้างอิงจาก Wolk.1970 .) ศึกษาเปรียบเทียบ ลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กผิวดำและผิวขาว กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กผิวดำ และผิวขาวกลุ่มละ 25 คน ที่สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมต่ำ มีอายุระหว่าง 12 ปี 1 เดือน ถึง 14 ปี 1 เดือน มีบิดาหรือผู้ปกครองอยู่ในบ้าน และมีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 85 – 115 พบว่า

เด็กผิวดำมีลักษณะมุ่งอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว

- 1.เด็กผิวดำมองอนาคตในระยะสั้นกว่าเด็กผิวขาว
- 2.เด็กผิวดำมีวิธีการจัดการเพื่อนำไปสู่ความคาดหวังในอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว
- 3.เด็กผิวดำมีความคาดหวังเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว

ไรท์ (ชุติมา ศรีแก้ว. 2546 : 47 ; อ้างอิงจาก Wright.1975.) วิจัยพบว่า ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือ ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย และยังพบอีกว่าเยาวชนอาชญากรมีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำกว่าปกติ

แลมม รอล์ฟ และกีซีล่า (ชุติมา ศรีแก้ว. 2546 : 47 ; อ้างอิงจาก Lamm.Rolf; & Gisel.1976.) ศึกษาเพศและชนชั้นที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นชั้นกลางกับชนชั้นต่ำที่เป็นเด็กหญิงและเด็กชาย กลุ่มละ 100 คน ที่มีอายุระหว่าง 14-16 ปี โดยวัดลักษณะมุ่งอนาคตด้านความหวัง ความกลัว จากคำบอกเล่าของเด็ก การตัดสินใจเกี่ยวกับระยะเวลาในการมองอนาคต การมองโลกในแง่ดี และแง่ร้าย พบว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นต่ำมองโลกในแง่ดีมากกว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นกลาง และเด็กชายที่มาจากชนชั้นต่ำได้แสดงความคาดหวังและความกลัวในด้านอาชีพมาก และจะเพิ่มขึ้น ในอนาคตมากกว่าเด็กหญิงจากชนชั้นต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520 : 102 - 109) ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล และนิสิตทั้งชายและหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และมหาวิทยาลัยปีที่ 2 ซึ่งอายุระหว่าง 11-25 ปี และมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งสามระดับ จำนวน 1,400 คน พบว่า

1. ลักษณะมุ่งอนาคตแปรปรวนไปตามลักษณะทางสังคม 3 ประการ คือ เพศ ชั้นเรียน และสถานที่เกิด โดยผู้หญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าชายผู้ที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตสูงที่สุด ส่วนผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตต่ำที่สุด และผู้ตอบที่เกิดในกรุงเทพมหานครมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ตอบที่เกิดในต่างจังหวัด

2. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบใช้เหตุผลและแบบลงโทษทางจิตจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง

3. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับจริยธรรม

พนิดา สีนสุวรรณ (2527 : 61) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา ศึกษาเรื่องปัญหาลิงแวดล้อม ด้วยการสอนโดยการใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย ผลการศึกษาพบว่านักเรียนโดยการสอนแบบบรรยาย และนักเรียนชายและหญิงที่เรียนโดยการใช้เทคนิคการพยากรณ์มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตไม่แตกต่างกัน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินธ์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2529 : 256) ศึกษาการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน เป็นนักเรียนชาย 780 คน และนักเรียนหญิง 820 คน พบว่าเยาวชนไทยมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ยอมรับการควบคุมสื่อมวลชน จากบิดา มารดา มาก และยอมรับสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะด้านโทรทัศน์ และสิ่งตีพิมพ์มากและเป็นเยาวชนที่ได้รับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจากผู้ปกครอง

กนกวรรณ อุ๋นใจ (2535: 57) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนายร้อยยอติวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน พบว่ากลุ่มที่ได้รับการพัฒนาโดยเทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงขึ้นกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อเสนอเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จักรวาล ภูวพันธ์ (2537:72) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะ มุ่งอนาคตของนักเรียนสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน โดยใช้กิจกรรม กลุ่มและการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาปรากฏว่าลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมกลุ่ม กับการสอนตามปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมี ความสัมพันธ์กับความสามารถในการคาดการณ์ไกล การวางแผน ความเพียรพยายาม การอบรม เลี้ยงดู อิทธิพลของสังคม สื่อมวลชน ซึ่งเป็นตัวชี้ถึงการมีลักษณะมุ่งอนาคตในตัว of นักศึกษาแต่ละ คน

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านครอบครัว

2.2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพผู้ปกครอง

วัลนิภา พัดเปีย (2539 : 85) ได้ศึกษา ทศณะต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองของนิสิต พบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองอาชีพเกษตรกร ค้าขาย พนักงานสถานประกอบการเอกชน รับราชการและประกอบ อาชีพอิสระอื่นๆ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ส่วนนิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงาน รัฐวิสาหกิจมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับปานกลาง

สุมา ชัยลักษณะานนท์ (2542:161) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการ เลือกอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ตัวแปรด้าน อาชีพของบิดา มารดา มีความสัมพันธ์กับค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอิสระ ด้านความมี อำนาจ และการเป็นผู้นำ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า ด้านสภาพแวดล้อมที่ดี และ โดยรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2.2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู งานวิจัยในต่างประเทศ

แจนเซน(Janssen. 1983:2804-A) ศึกษาความปรารถนาและความคาดหวังของ ผู้ปกครองต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมปลาย จำนวน 1,317 คน พบว่าอาชีพของบิดามีความสำคัญต่อความปรารถนาและความคาดหวังในด้านการศึกษาและอาชีพ ของบุตรชาย ในขณะที่อาชีพของมารดามีความสำคัญต่อความปรารถนาและความคาดหวังใน ด้าน การศึกษาและอาชีพของบุตรสาว

แอนเดอร์สัน (Anderson 1995 : 15-33) ศึกษาผลกระทบของบรรยากาศของ สังคมในห้องเรียนต่อการเรียนรายบุคคล พบว่า ความคาดหวังของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการปลูกฝัง

และการอบรมเลี้ยงดูโดยการทำให้ลูกเกิดความพยายามที่จะประสบความสำเร็จตามที่บิดามารดาคาดหวัง

งานวิจัยในประเทศ

ช่อทิพย์ ราศีเกรียงไกร (2523: 90) ได้ศึกษาความมุ่งหวังบิดามารดาต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร พบว่า สำหรับความมุ่งหวังในด้านการศึกษา บิดาของนักเรียนส่วนใหญ่จะมีความมุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่านี้ขึ้นไป และในด้านความมุ่งหวังในอาชีพ พบว่า บิดาของนักเรียนส่วนใหญ่มีแนวโน้มให้บุตรมีอาชีพ วิชาชีพที่เกี่ยวข้องสูงที่สุดนั้น แสดงให้เห็นว่าเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันมักถูกคาดหวังจากบิดามารดาและครอบครัวต่อการศึกษาในระดับสูงๆ และการมีอาชีพที่สูงที่สุด

จุมพล หนิมพานิช (นลินี ธรรมอำนาจสุข. 2541 :73;อ้างอิงจาก จุมพล หนิมพานิช. 2517) ศึกษาเกี่ยวกับแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 พบว่า บิดามีอาชีพ พ่อค้า นักธุรกิจ มีความต้องการและมุ่งหวังให้บุตรของตนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 2.2 บิดาที่มีอาชีพอิสระและอื่นๆ ต้องการให้บุตรเรียนระดับอุดมศึกษาร้อยละ 14.1 และบิดาที่เป็นลูกจ้างเอกชนมีร้อยละ 11.3 ที่ต้องการให้บุตรเรียนถึงระดับอุดมศึกษา และนอกจากนี้ยังพบว่า บิดาที่อาชีพ ลูกจ้างเอกชนและพ่อค้าต้องการให้บุตรมีอาชีพแพทย์ และบิดาที่มีอาชีพอิสระและข้าราชการต้องการให้บุตรมีอาชีพเป็นนักปกครอง แสดงให้เห็นว่าบิดามารดาและครอบครัวของเด็กที่มีความคาดหวังหรือความต้องการให้บุตรของตนเป็นอย่างที่ตนต้องการ ที่มองว่าอาชีพที่สังคมยกย่องและเป็นอาชีพที่มีรายได้ดีจึงอยากให้บุตรเป็นเช่นนั้น

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

2.2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

งานวิจัยในต่างประเทศ

มัวร์ (Moor. 1957 : 2) วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชายและหญิง เกรด 10 – 12 ในบอสตัน พบว่า ปัญหาที่นักเรียนเผชิญเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ ความสัมพันธ์กับครู ความสำเร็จในการเรียน บริการของโรงเรียนและการศึกษาต่อในอนาคต

ราห์มัน (Rahman.1965 :405) ศึกษาเหตุผลของการสูญเสียเล้าทางการศึกษาจากนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเมืองเดคคา (Decca) ระหว่างเกรด 7 – 11 ในขณะที่ยังเรียนไม่สำเร็จ พบว่า สาเหตุการสูญเสียเล้าทางการศึกษามีหลายประการ เช่น ปัญหาการเงินในการซื้ออุปกรณ์การเรียน เศรษฐกิจภายในครอบครัว การตกต่ำชั้น สุขภาพร่างกายไม่ดี และค่านิยมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สอดคล้อง

บราวน์ (Brown.1980 : 6-10) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่ออาจารย์ที่สอนและควบคุมทางด้านการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาพยาบาลจำนวน 82 คน อาจารย์ 42 คน จากโรงเรียนพยาบาลในมหาวิทยาลัยอีสต์คราโรรีนา (East Carolina University of Nursing) พบว่านักศึกษาพยาบาลคิดว่าอาจารย์ที่สอนและควบคุมด้านการปฏิบัติควรมีคุณสมบัติดังนี้ คือ

- 1.สนใจผู้ป่วยและให้การพยาบาลต่อผู้ป่วย
- 2.ช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจและสนใจศึกษา
- 3.สามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาได้ดี
- 4.สนับสนุนให้นักศึกษามีความรู้อิสระในการถามและขอความช่วยเหลือ
- 5.มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี อาจารย์ควรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนได้ดี ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง สนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้สึกระเบียบในการถามและขอความช่วยเหลือ และมีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน

งานวิจัยในประเทศ

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 179) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน โดยใช้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 1,415 คน ครู 30 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ปรากฏว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ได้แก่ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัด ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เวลาที่ใช้ในการเรียน อาชีพของบิดามารดา คุณภาพของการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน

วาสนา พิทักษ์สาธิต (2527 : 77-79) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียนสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรด้านลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มวิชา ของนักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่า .09 และ .93 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

วลีวรรณ ศรีเดชะวิวัฒน์ (2536 :78) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวะกลุ่มภาคเหนือ พบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการเรียน ได้แก่

ห้องเรียนร้อนอบอ้าว อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการแต่ละหลังอยู่ใกล้กัน ทำให้เกิดเสียงรบกวน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการแออัดไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

งานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อาจารย์มีความเป็นกันเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาด้วยความตั้งใจ นักศึกษาจะลดความวิตกกังวลและตั้งใจเรียน ด้วยความตั้งใจ สนใจ นอกจากนี้วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนตลอดจนถึงแวดล้อมในสถาบันมีอิทธิพลต่อบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

2.2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

งานวิจัยในต่างประเทศ

เดวิด (David. 1971 : 5789 – A) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในชั้นมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนน้อย

บอยด์ (Boyd. 1979 : 175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าทางวิชาการของนักศึกษาผิวดำ จำนวน 800 คน จากมหาวิทยาลัย 40 แห่ง ในช่วง 10 ปี (ระหว่างปี ค.ศ. 1970 - 1979) พบว่า ความเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ชัดเจนในช่วง 10 ปีนั้นวัดได้จากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

เดอคอสเตอร์ (ชมนุช บุญสิทธิ์. 2541:28;อ้างอิงจาก Descoster. 1981) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการมีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

พูนทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 13-20) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ ในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร พบว่า การปรับตัวเข้ากับเพื่อนมีอิทธิพลสูงสุดกับผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของบุคลากรทางการศึกษา และครูประจำการ

จุไร ชุมชุม (2526 : 176) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา ดวงแก้ว (2527 : 155) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเซวณปัญญา

สภาพแวดล้อมทางปัญญา และฐานะทางสังคมมีติดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 314 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากงานวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน สรุปได้ว่า บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข จะต้องมึสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น มีการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน สังคม และสิ่งแวดล้อมได้ดี ส่งผลให้มีแนวโน้มในการเรียนสูงขึ้น ส่วนบุคคลที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนทำให้เกิดความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ มีความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2548 จำนวน 106 คน เป็นนักศึกษาชาย 14 คน และนักศึกษาหญิง 92 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม โปรแกรมวิชาและเพศ

โปรแกรมวิชา	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ชาย	หญิง	
1. ภาษาไทย	2	7	9
2. การศึกษาปฐมวัย	-	33	33
3. ภาษาอังกฤษ	2	8	10
4. วิทยาศาสตร์ทั่วไป	-	6	6
5. คอมพิวเตอร์ศึกษา	8	12	20
6. สังคมศึกษา	-	8	8
7. ธุรกิจศึกษา	-	8	8
8. เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา	2	2	4
9. คณิตศาสตร์	-	8	8
รวม	14	92	106

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โปรแกรมวิชา และอาชีพของผู้ปกครอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา และเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ของทุกรายวิชา ภาคเรียนที่ 1 ของชั้นปีที่ 1 จนถึงสุดภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2548

3. โปรแกรมวิชา () ภาษาไทย
() การศึกษาปฐมวัย
() ภาษาอังกฤษ
() วิทยาศาสตร์ทั่วไป
() คอมพิวเตอร์ศึกษา

- () สังคมศึกษา
- () ธุรกิจศึกษา
- () เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
- () คณิตศาสตร์

4. อาชีพของผู้ปกครอง
- () รับราชการครู
 - () ไม่ได้รับราชการครู

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

1.ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.ผู้วิจัยศึกษาแบบสำรวจบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีของอัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล.
(2533 :159-162)

3.ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 1 และ 2 ลักษณะแบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย สุด
0	ท่านรู้สึกว่าจะต้องทำอะไรต่าง ๆ อย่าง รวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
00	ท่านเป็นคนที่ไม่เริ่มต้นทำอะไรเลย ต้องทำให้เสร็จ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

(คะแนน)

จริงที่สุด 5

1

จริง 4

2

จริงบ้าง 3

3

จริงน้อย 2

4

จริงน้อยที่สุด 1

5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของอิจิระ วงศ์วัฒนามงคล(2533 :57-58) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

ผู้ที่ได้คะแนน 51 - 100 หมายถึง บุคลิกภาพแบบ เอ

ผู้ที่ได้คะแนน 20 - 50 หมายถึง บุคลิกภาพแบบ บี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

1.ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ของ กนกวรรณ ชุ่มใจ (2535 : 85)

3.ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต โดยให้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 1 และ 2 ลักษณะแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย สุด
0	ก. ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจ ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนหนังสือมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอนาคต					
00	เมื่อข้าพเจ้าต้องตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ข้าพเจ้าให้ผู้ปกครองเลือกให้					
0	ข. ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน ถ้าข้าพเจ้าเรียนอ่อนในวิชาใดข้าพเจ้าจะหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชานั้น					
00	ข้าพเจ้าวางแผนการทำงานให้สามารถส่งตามกำหนดวันเวลาได้ทุกครั้ง					
0	ค. ด้านการรู้จักเลือกปฏิบัติการรอคอยและความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต ข้าพเจ้าเรียนเพื่อให้ผ่านไปแต่ละวันเท่านั้น เพราะคิดว่าอาจจะหางานทำได้ในอนาคต					
00	ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสเรียนต่อสูงๆ เพื่อที่จะได้ทำงานที่มั่นคงในอนาคต					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู

1.ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบอาชีพครู แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบอาชีพครู ของ ทศน์วรรณ ปานศิริอาษา(2547: 103 - 104) และ ชุตินา ศรีแก้ว (2546 :112)

3.ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบอาชีพครู โดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 1 และ 2 ลักษณะแบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบอาชีพครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือของใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา

จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย สุด
0	ผู้ประกอบการต้องการให้ข้าพเจ้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูผ่าน เพื่อช่วยให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น					
00	ผู้ประกอบการไม่สนับสนุนในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

(คะแนน)

จริงที่สุด	5
จริง	4
จริงบ้าง	3
จริงน้อย	2
จริงน้อยที่สุด	1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

	1
	2
	3
	4
	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีความคาดหวังของ ผู้ปกครองมากในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีความคาดหวังของ ผู้ปกครองปานกลางในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีความคาดหวังของ ผู้ปกครองน้อยในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

1.ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน ของ กฤตรินทร์ นิมทองคำ (2542:89 - 92) และชุติมา ศรีแก้ว (2546:113)

3.ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน โดยใช้ แนวความคิดที่ได้จากข้อ 1 และ 2 ลักษณะแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย สุด
0	ก. สถานที่เรียน ห้องเรียนส่วนใหญ่มีอากาศ ถ่ายเทสะดวก					
00	ห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอกับ ความต้องการของนักศึกษา					
0	ข. สื่ออุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ อาจารย์ใช้มีสภาพที่ดีในการ ใช้งาน					
00	มหาวิทยาลัยมีสื่อและอุปกรณ์ การเรียนไม่เพียงพอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

(คะแนน)

จริงที่สุด	5
จริง	4
จริงบ้าง	3
จริงน้อย	2
จริงน้อยที่สุด	1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

1
2
3
4
5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
เหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
สอนเหมาะสมน้อย

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

1.ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา
กับเพื่อน แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ของ ชุติกร โชติดี
(2541:98-99)

3.ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน โดยใช้แนวความคิดที่ได้
จากข้อ 1 และ 2 ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิด
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง
จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำโปรดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่อง
หนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย สุด
0	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยกับเพื่อนๆ ได้ทุกคน					
00	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อเพื่อนแสดง ความคิดเห็นไม่ตรงกับข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

(คะแนน)

จริงที่สุด 5

จริง 4

จริงบ้าง 3

จริงน้อย 2

จริงน้อยที่สุด 1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

1

2

3

4

5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์(2538 : 9) ในการ
วิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพ ดีระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีสัมพันธภาพดีพอใช้ ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีสัมพันธภาพไม่ดีระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของ
สุชรัก สร้อยทอง (2543:125-127)

3.ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้
แนวความคิดที่ได้จากข้อ 1 และ 2 ลักษณะแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท
(Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำโปรดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใด
ช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย สุด
0	ก. การแสดงออกทางด้านร่างกาย ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่ออาหาร เพราะกังวลกับการ ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกมือเท้าเย็น เมื่อนึกถึงการออก ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
0	ข. การแสดงออกทางด้านจิตใจ ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มั่นใจในออกการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกใจสั่น เมื่อนึกถึงการออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

(คะแนน)

จริงที่สุด	1
จริง	2
จริงบ้าง	3
จริงน้อย	4
จริงน้อยที่สุด	5

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

	5
	4
	3
	2
	1

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00 หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66 หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33 หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์ดร.พาสณา จุลรัตน์ ตรวจสอบหาความเหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. หาค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 100 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดย

ใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test จากนั้นคัดเลือกเฉพาะข้อที่ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย ปรากฏผลดังนี้

2.1.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพจำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.106 - 4.843

2.1.2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตจำนวน 24 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.031

- 5.856

2.1.3 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครูจำนวน 9 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.386 - 4.730

2.1.4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนจำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.038 - 4.898

2.1.5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.164 - 6.931

2.1.6 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 23 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.050 - 9.201

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้เฉพาะข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2.1 ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าได้จำนวนข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพแบบ เอ แบบบี จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7843

2.2.2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8323

2.2.3 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู จำนวน 9 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.7059

2.2.4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.7744

2.2.5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน จำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8470

2.2.6 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 23 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8873

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขออนุญาต คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 106 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 14 – 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ได้คืนกลับมาครบทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ของนักศึกษา คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่า นักศึกษาตอบได้สมบูรณ์ทุกข้อ จากนั้นแล้วจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. สร้างสมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จากผลการวิเคราะห์ที่ได้ในข้อ 3
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 5.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test

5.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

5.3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีคือความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่1

5.3.2 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F – distribution
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
X_1	แทน	นักศึกษาเพศชาย
X_2	แทน	นักศึกษาเพศหญิง
X_3	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(GPA)
X_4	แทน	โปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษ

- X_5 แทน โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์
- X_6 แทน โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรม
การศึกษา
- X_7 แทน โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา
- X_8 แทน อาชีพของผู้ปกครองที่รับราชการครู
- X_9 แทน อาชีพของผู้ปกครองที่ไม่ได้รับราชการครู
- X_{10} แทน บุคลิกภาพ
- X_{11} แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
- X_{12} แทน ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู
- X_{13} แทน ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
- X_{14} แทน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
- Y แทน ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ โปรแกรมวิชา และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โปรแกรมวิชา บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่มีต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ โปรแกรมวิชา และอาชีพของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามตัวแปรเพศ โปรแกรมวิชา และอาชีพของผู้ปกครอง

องค์ประกอบ	ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	14	13.2
	หญิง	92	86.8
	รวม	106	100.0
2. โปรแกรมวิชา	ภาษาไทย	9	8.5
	การศึกษาปฐมวัย	33	31.1
	ภาษาอังกฤษ	10	9.4
	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	6	5.7
	คอมพิวเตอร์ศึกษา	20	18.9
	สังคมศึกษา	8	7.5
	ธุรกิจศึกษา	8	7.5
	เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา	4	3.8
	คณิตศาสตร์	8	7.5
	รวม	106	100.0
3. อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการครู	7	6.6
	ไม่ได้รับราชการครู	99	93.4
	รวม	106	100.0

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทราที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 86.8 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 13.2 จำแนกตามโปรแกรมวิชา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมาได้แก่นักศึกษาโปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.9 นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 9.4 นักศึกษาโปรแกรมวิชาโปรแกรมวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 8.5

นักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา ธุรกิจศึกษา คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 7.5 นักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5.7 และ นักศึกษาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.8 และเมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้รับราชการครู คิดเป็นร้อยละ 93.4 รองลงมา รับราชการครู คิดเป็นร้อยละ 6.6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โปรแกรมวิชา บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และด้านความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบส่วนตัว ด้านครอบครัว
ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

องค์ประกอบที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.72	.36	ปานกลาง
บุคลิกภาพ	64	.62	แบบเอ
ลักษณะมุ่งอนาคต	3.39	.85	ปานกลาง
ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู	3.63	1.02	ปานกลาง
ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน	3.08	.78	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	3.30	.88	ดีพอใช้
ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	2.97	.79	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีบุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนอยู่ในระดับดีพอใช้ และมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของ นักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังแสดงใน ตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

องค์ประกอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	Y
X ₁	1.000	-1.000**	.093	-.271**	.177	.188	-.009	.121	-.121	-.104	.025	.021	-.028	-.042	-.139
X ₂		1.000	-.093	.271**	-.177	-.188	.009	-.121	.121	.104	-.025	-.021	.028	.042	.139
X ₃			1.000	.199*	.012	-.229*	-.022	.293**	-.293**	.159	.254**	.230*	.178	.144	-.287**
X ₄				1.000	-.383**	-.531**	-.414**	-.033	.033	-.014	-.218*	-.224*	-.109	-.159	.128
X ₅					1.000	-.211*	-.164	.008	-.008	-.023	.203*	.267**	.236*	.166	-.068
X ₆						1.000	-.228*	.038	-.038	-.052	.054	.050	-.144	.015	-.010
X ₇							1.000	-.006	.006	.102	.050	.001	.097	.047	-.101
X ₈								1.000	-1.000**	.029	.119	.068	.188	.114	-.111
X ₉									1.000	-.029	-.119	-.068	-.188	-.114	.111
X ₁₀										1.000	.664**	.517**	.666**	.612**	-.682**
X ₁₁											1.000	.892**	.775**	.839**	-.784**
X ₁₂												1.000	.687**	.807**	-.692**
X ₁₃													1.000	.836**	-.742**
X ₁₄														1.000	-.774**
Y															1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) บุคลิกภาพ (X_{10}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู (X_{12}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{13}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{14})

องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ นักศึกษาเพศชาย (X_1) นักศึกษาเพศหญิง (X_2) โปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษ (X_4) โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์ (X_5) โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (X_6) โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา (X_7) อาชีพของผู้ปกครองที่รับราชการครู (X_8) และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่ได้รับราชการครู (X_9)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	47.000	11.750	61.751**
Residual	101	19.219	.190	
total	105	66.219		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรอิสระทั้ง 4 องค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

องค์ประกอบ	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₁	-.253	.090	-.124	.784	.614	165.726**
X ₁₁ , X ₁₀	-.275	.092	-.254	.813	.661	100.327**
X ₁₁ , X ₁₀ , X ₁₄	-.323	.101	-.270	.834	.696	77.698**
X ₁₁ , X ₁₀ , X ₁₄ , X ₃	-.338	.124	-.375	.842	.710	61.751**
a = 6.654						
R = .842						
R ² = .710						
SE _{est} = .4362						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี 4 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X₁₁) บุคลิกภาพ (X₁₀) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X₁₄) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₃) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ร้อยละ 71.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.654 - .253X_{11} - .275X_{10} - .323X_{14} - .338X_3$$

สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.124X_{11} - .254X_{10} - .270X_{14} - .375X_3$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2548 จำนวน 106 คน เป็นนักศึกษาชาย 14 คน และนักศึกษาหญิง 92 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โปรแกรมวิชา และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7843

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8323

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู จำนวน 9 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7059

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7744

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน จำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8470

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 23 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8873

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยัง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อขออนุญาตและ ขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 106 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 14 – 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ได้คืนกลับมาครบทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ของนักศึกษา คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่า นักศึกษาตอบได้สมบูรณ์ทุกข้อ จากนั้นแล้วจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้าน

สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) บุคลิกภาพ (X_{10}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู (X_{12}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{13}) และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{14})

2. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ นักศึกษาเพศชาย (X_1) นักศึกษาเพศหญิง (X_2) โปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษ (X_4) โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์ (X_5) โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (X_6) โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา (X_7) อาชีพของผู้ปกครองที่รับราชการครู (X_8) และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่ได้รับราชการครู (X_9)

3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี 4 องค์ประกอบโดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{14})

และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ร้อยละ 71.0

4. สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่

4.1 สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.654 - .253X_{11} - .275X_{10} - .323X_{14} - .338X_3$$

4.2 สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.124X_{11} - .254X_{10} - .270X_{14} - .375X_3$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) บุคลิกภาพ (X_{10}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู (X_{12}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{13}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{14})

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะตั้งใจเรียนและเอาใจใส่ในการเรียน มีความกระตือรือร้น ขยันอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด พยายามปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ดีขึ้น ปฏิบัติครูเมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียน และศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ จึงทำให้มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ดังที่ ลินด์แกรน (Lindgren, 1969:48-51) กล่าวว่า เหตุผลที่นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับวิธีปฏิบัติตนทางการเรียนร้อยละ 33 ความสนใจในการเรียนร้อยละ 25 เขาวินิจฉัย ร้อยละ 15 นอกนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ

1.2 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัด จะเชิงเตรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นผู้ที่มีความก้าวหน้า มีความมานะพยายาม มีความกระตือรือร้นในการเรียน ชอบฟันฝ่าอุปสรรค และแก้ปัญหาต่างๆ ไม่ชอบหยุดนิ่ง ชอบทำงานให้ประสบความสำเร็จ และสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงาน ด้วยความรวดเร็วเพื่อให้ประสบความสำเร็จ จึงทำให้นักศึกษามีความวิตกกังวลในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ดังที่ ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman ;& Roseman. 1974:164) กล่าวว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีลักษณะของคนที่มีความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำงาน ให้ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย มีลักษณะกระตือรือร้น ชอบการ แข่งขัน มีความมานะพยายาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไคว์เวอร์ และไวน์ดเนอร์ (Kleiver ;& Weidner. 1985 :204) พบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพ แบบ บี และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า และสตรูป และโบลันด์ (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล 2533 : 19-20;อ้างอิงจาก Strube ;& Boland.1986) ได้ทำการวิจัยเชิง ทดลอง เพื่อรับรู้สาเหตุของการกระทำและความเพียรพยายามในการทำงานของบุคคลที่มีบุคลิกภาพ แบบ เอ และแบบ บี พบว่า กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อต่อในความสำเร็จของการทำงาน มากกว่าความล้มเหลว

1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดจะเชิงเตรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคต มาก มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มี ลักษณะมุ่งอนาคตมาก เป็นบุคคลที่มีการวางแผนในการดำเนินชีวิตเพื่อให้ตนเองก้าวไปสู่จุดหมายที่ ตนเองวางไว้ มีการวางแผน มีความสามารถในการคาดการณ์ไกล มีความเพียรพยายาม มีความ รับผิดชอบ มีความเอาใจใส่ในการเรียนของตน เห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในการ กระทำหรือละเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเองเพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้น ตามมาทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นภายหลัง สมดังที่เพ็ญแข ประจันปัจฉก (2527:15) กล่าวว่า ลักษณะ นิสัยที่อดได้รอได้หักห้ามใจตนเอง เพื่อบรรลุจุดหมายปลายทางหรือความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่ ยิ่งใหญ่หรือมีคุณค่ามากกว่ารวมทั้งความสามารถในการทำนายหรือคาดการณ์ล่วงหน้าและมีความสัมพันธ์ลักษณะนิสัยความรับผิดชอบด้วย จากการศึกษาพบว่าเด็กวัยรุ่นที่มุ่งหวังในอาชีพใน

อนาคต การศึกษา การออกฝึกงาน และการมีครอบครัวและในด้านการคิดเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นจริง ของวัยรุ่นนั้นได้สะท้อนกลับสู่โครงสร้างการพัฒนาการของเขาในเรื่องการวางแผนชีวิต และพบว่าการ วางแผนที่กว้างๆ ของมารดาสามารถบรรยายได้ถึงลักษณะการตั้งจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างมี เหตุผลของวัยรุ่นได้

1.4 ความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการประกอบวิชาชีพครูมาก มีความวิตกกังวลในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองของนักศึกษาที่ส่งบุตรหลานตนเองเข้าศึกษาต่อใน สาขาการศึกษานั้น สิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองทุกคนคาดหวังคือให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาและออกไป ประกอบวิชาชีพที่มีความมั่นคงในชีวิตอีกทั้งยังเป็นอาชีพที่มีเกียรติในสังคม ดังนั้น เมื่อนักศึกษารับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการให้ประกอบวิชาชีพครู ทำให้นักศึกษาตั้งใจ เรียน อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน ทำการบ้านและรายงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา ขยันหมั่นเพียร รู้จักแบ่งเวลา นำความสามารถด้านต่างๆ ของนักศึกษาและนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ ให้เป็นประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ ดุเชค (Dusek.1980:87-110) กล่าวว่า การที่นักเรียนรับรู้ความ คาดหวังของผู้ปกครอง จะกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความพยายามในการเรียนมากขึ้น เช่น การอ่าน หนังสือทบทวนบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ วิทยารธรรมชัย (2543 : 116) ที่ศึกษา ความคาดหวังของบิดา มารดาต่อพฤติกรรมของนักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า ความรู้สึก ของนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังของบิดามารดาด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ กับพฤติกรรมของนักเรียนที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของบิดามารดาด้านการศึกษา ทั้งนี้ เพราะเมื่อนักศึกษารับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครองแล้ว นักศึกษาจะต้องพยายามปฏิบัติตามให้ได้ ซึ่ง สอดคล้องกับ แอนเดอร์สัน (รังรอง งามสิริ.2540 ; อ้างอิงจาก Anderson.1995 : 15 – 33) ที่กล่าวว่า การรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครอง (Perceived Parent's Expectation) มีบทบาทต่อการปลูกฝัง การรับรู้และการอบรมเลี้ยงดู โดยจะมีผลทำให้นักเรียนเกิดความมานะพยายามที่จะทำใหตนเอง ประสบความสำเร็จตามผู้ปกครองคาดหวัง

1.5 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตก กังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่ได้รับ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนดี มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ บรรยากาศการเรียนการสอนดี ประกอบด้วย สถานที่ที่มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

อากาศในห้องเรียนถ่ายเทได้ดี ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ สามารถใช้ได้อย่างสะดวก ทำให้นักศึกษาเกิดความสุขต่อการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ส่งผลให้นักศึกษามีวิตกกังวลในการประกอบวิชาชีพครูน้อย ดังที่ ลอร์เรนซ์ (Lawrence. 1976 : 418) กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่เกิดจากความจริงจัง การยอมรับ และเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน จะทำให้เกิดความสบายใจ สะดวกใจต่อการเรียน ทำให้เกิดแรงจูงใจและแรงกระตุ้นในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพิชญา ธีระกุล และคนอื่นๆ (2524 : 182 – 183) ที่กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าว ไม่มีเสียงดังรบกวน สภาพห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบ กิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและน่าสนใจ

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราช - นครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ การมีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนที่ดี มีการทำงานร่วมกัน นักศึกษาและเพื่อนคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านการเรียน การออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คอยให้คำปรึกษาเวลามีปัญหา ใกล้ชิดสนิทสนม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การทำกิจกรรมร่วมกันเวลาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจ ตั้งใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและทำกิจกรรมร่วมกัน มีการยอมรับทางสังคมในกลุ่มเพื่อนที่ดี ทำให้ส่งผลต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษา สอดคล้องกับ จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 61) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเรียน การสอนอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะสถาบันการศึกษาจะมีการรวมตัวหรือจัดกลุ่มกันของนักศึกษา ซึ่งลักษณะของกลุ่มนี้จะมีผลต่อ การฝึกงาน แรงจูงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเองเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนมักจะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย นอกจากนี้ วัชรินทร์ แก้วลา (2531 :85) ได้เสนอแนะในการพัฒนาสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนให้เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษา โดยครูควรส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของกลุ่มเพื่อน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาสังคมกลุ่มเพื่อนพัฒนาคุณภาพของการจัดกิจกรรมนักศึกษา และการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา

2. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ นักศึกษาเพศชาย (X_1) นักศึกษาเพศหญิง (X_2) โปรแกรมวิชาภาษาไทย

การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษ (X_4) โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์ (X_5) โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (X_6) โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา (X_7) อาชีพของผู้ปกครองที่รับราชการครู (X_8) และอาชีพของผู้ปกครองที่ไม่ได้รับราชการครู (X_9)

2.1 เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา แสดงว่า นักศึกษาชายบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ทั้งนี้เพราะ การออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น นักศึกษาชายบางคนต้องมีภาระหน้าที่ในการรับผิดชอบเรื่องต่างๆ มากทั้ง ในเรื่องเรียน และยังต้องรับผิดชอบทางครอบครัว ซึ่งบางครอบครัวถือว่า ชายเป็นช้างเท้าหน้า เป็นผู้นำ และผู้ชายต้องเข้มแข็งอดทนอ่อนแอไม่ได้ และต้องการให้ประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องการเรียนและ การงานให้ดีที่สุดดังนั้นนักศึกษาชายบางคนจึงมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก

นักศึกษาชายบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาชายบางคนไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดเท่ากับนักศึกษาหญิง ได้รับการสนับสนุน ให้รู้จักค้นหาสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระมากกว่านักศึกษาหญิง สังคมไม่ได้เข้มงวดกวดขัน กับความประพฤติของนักศึกษาชาย ดังนั้นนักศึกษาชายบางคนจึงมีความวิตกกังวลในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย

เพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา แสดงว่า นักศึกษาหญิงบางคนมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ทั้งนี้เพราะ นักศึกษา หญิงบางคน สังคมคาดหวังให้เด็กหญิงประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบระเบียบอย่างเคร่งครัดประกอบกับ การออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นสิ่งที่สังคมให้ความคาดหวังว่าผู้ที่ผ่านการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านการสอน มีความประพฤติดี เสียสละต่อส่วนรวม รู้จักการกฎ ระเบียบ วินัย ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ทำให้นักศึกษาหญิงกังวลว่าตนเองจะฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูได้ไม่ดีตามที่สังคมและตนเองตั้งความหวังไว้ ส่งผลให้มีความวิตกกังวลในการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก

นักศึกษาหญิงบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาหญิงบางคนจะได้รับการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดจากครอบครัว มีลักษณะนิสัยที่ ละเอียดอ่อน มีความรอบคอบ มีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูง สนใจในเรื่องการเรียน มีความตั้งใจ เรียน เข้าเรียนตรงเวลา ส่งรายงานที่อาจารย์มอบหมายได้ทันตามกำหนด และศึกษาค้นคว้าหาความ รู้อยู่เสมอ เพื่อให้ผลการเรียนออกมาดี ด้วยเหตุนี้นักศึกษาหญิงจึงพยายามที่จะปฏิบัติตนให้เป็นไป

ตามกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อที่จะทำให้สังคมยอมรับตนเองมากขึ้น ซึ่งเป็นรากฐานให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ดังที่กันยา สุวรรณแสง (2532:161) กล่าวว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ความสนใจ และการแสดงพฤติกรรม และจากการค้นคว้า ปรากฏว่า เพศหญิงหรือเพศชาย สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้องค์ประกอบด้านเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.2 โปรแกรมวิชา ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กล่าวคือ โปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีลักษณะการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แสดงว่า นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาบางคนอาจถูกบิดา มารดา บังคับให้ศึกษาในโปรแกรมวิชานี้ หรือนักศึกษาเลือกเรียนโปรแกรมวิชานี้เองก็ตาม แต่นักศึกษาไม่มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน เรียนอย่างมีความสุข และอาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษบางคนมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก

นักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะนักศึกษาบางคนจะเลือกเรียนในโปรแกรมวิชาที่ตนเองสนใจ มีความชอบ และความถนัดในโปรแกรมนั้นๆ สิ่งนี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้นักศึกษา ศึกษาเล่าเรียน มีความขยันหมั่นเพียร อุตุน มีความสุขและประสบความสำเร็จในการเรียน ประกอบกับโปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษเป็นโปรแกรมวิชาที่ละเอียดอ่อน นักศึกษาสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง เสียงดังฟังชัด มีเทคนิคการสอนได้น่าสนใจ การออกเสียงที่ชัดเจน ต้องมีความถนัด รักเด็ก รักในงานสอน พร้อมทั้งนักศึกษาได้มีการเตรียมตัวพร้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาไทย การศึกษาปฐมวัย และภาษาอังกฤษบางคนมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย

โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์บางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาบางคนอาจถูกบิดา มารดา บังคับให้ศึกษาในโปรแกรมวิชานี้ ทำให้นักศึกษามีเจตคติที่ไม่ดีต่อโปรแกรมวิชาที่เรียน ทำให้เรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร เพราะโปรแกรมวิชา

วิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์นั้น นักศึกษาต้องมีความถนัด ความชอบ มีการฝึกปฏิบัติจริง และต้องลองผิดลองถูก ต้องใช้ความอดทนสูง ทำให้นักศึกษาบางคนมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก

นักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์บางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาเลือกเรียนโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์ นักศึกษามีความตั้งใจและตัดสินใจเลือกเรียนโปรแกรมวิชานี้ด้วยตนเอง นักศึกษา มีความชอบ ความถนัด ชอบการลองผิดลองถูก มีความอดทนอดกลั้นรอคอยผลที่สำเร็จ พยายามศึกษาทำความเข้าใจกับสิ่งที่ตนเองเรียนตลอดเวลา มีการเตรียมความพร้อม มีการฝึกปฏิบัติในการฝึกสอน ก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และคณิตศาสตร์บางคนมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย

โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาซึ่งมีลักษณะการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา บางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาไม่มีความถนัด ในการใช้เครื่องมือ ไม่ชอบการฝึกฝนในการใช้อุปกรณ์ ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ไม่สนใจเรียน ซึ่งบางครั้งอาจทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ เนื่องจากความเหน็ดเหนื่อย รู้สึกเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียน จึงทำให้นักศึกษาบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก

นักศึกษาโปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ นักศึกษามีความชอบ มีความสุข และสนุกกับการเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องมืออุปกรณ์ ชนิดต่างๆ ที่หลากหลาย ได้ฝึกฝน ฝึกปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความชำนาญ ความพร้อม ก่อนการออกไปฝึกสอนนักเรียน เมื่อนักศึกษามีความพร้อม ความชำนาญ จึงทำให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย

โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษาซึ่งมีลักษณะการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษาบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ทั้งนี้เพราะโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา เป็นโปรแกรมที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมไทย และสังคมโลก ซึ่งมีความซับซ้อนมาก ผู้เรียนจะต้องเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ซับซ้อนอย่างลึกซึ้ง ถ้านักศึกษาบางคนที่ไม่เข้ามาเรียนในโปรแกรมวิชานี้แล้วไม่ชอบ จะทำให้นักศึกษาเกิดความเครียด ความเบื่อหน่ายในการเรียน เพราะโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษานั้นนอกจากจะเรียนตามหลักสูตร

ตามปกติในห้องเรียนแล้ว ยังมีวิชาการฝึกงานเข้ามาด้วย ทำให้นักศึกษาต้องแบ่งเวลาในการฝึกงาน และเวลาที่ต้องให้กับครอบครัว ทำให้ต้องรับผิดชอบมากขึ้น ทำให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษาบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก

นักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษา มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ การเรียนวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษาเป็นโปรแกรมวิชาที่มีเนื้อหาความรู้ที่น่าสนใจมาก ถ้านักศึกษามีความสนใจและชอบในโปรแกรมนี้นักศึกษาจะมีความสุขและสนุกกับการเรียน นักศึกษาสามารถทำรายงานต่างๆ ที่อาจารย์มอบหมายได้เสร็จทันเวลา และผลงานก็ออกมาดี นักศึกษามีความถนัด มีความสนใจ นักศึกษาจึงมีความพร้อมที่จะเรียน ทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น และนักศึกษาเล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้นักศึกษาที่เรียนในโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และธุรกิจศึกษาบางคน มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยนิภา พัดเปีย (2539:87) ที่ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าสาขาวิชาเอกไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า โปรแกรมวิชา ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.3 อาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา กล่าวคือ อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่3 แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองรับราชการครูมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองของนักศึกษาที่รับราชการครูมีความต้องการให้นักศึกษารับราชการครู แต่ผู้ปกครองไม่ให้คำแนะนำ ไม่สนับสนุนส่งเสริมทางด้านการเรียนและการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้นักศึกษามีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก

นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองรับราชการครู มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาได้เห็นแบบอย่างของผู้ปกครองที่รับราชการครู ทำให้นักศึกษาเห็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และผู้ปกครองคอยให้คำปรึกษา คำแนะนำ และสนับสนุนส่งเสริมทางด้านการเรียนและการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย

นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองไม่ได้รับราชการครู มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีผู้ปกครองไม่ได้รับราชการครูทำให้นักศึกษาไม่ทราบถึง

แนวทาง ไม่มีแบบอย่าง และผู้ปกครองไม่ให้คำปรึกษา ไม่ชี้แนะแนวทางในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่นักศึกษา ไม่ได้สนใจในเรื่องเรียน เรื่องการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู เพราะผู้ปกครองมีความกังวลในเรื่องฐานะเศรษฐกิจ จึงไม่มีเวลาใส่ใจไม่เห็น ความสำคัญ ไม่สนับสนุนไม่ส่งเสริมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษา มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก

นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองไม่ได้รับราชการครู มีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูน้อย ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองบางคนมีเวลาดูแลเอาใจใส่นักศึกษา ให้การสนับสนุนส่งเสริม สนใจเรื่องเรียน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงทำให้นักศึกษาที่มีความวิตกกังวลในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู

3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 เรียงลำดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{14}) และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) ตามลำดับ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ลักษณะมุ่งอนาคต มีอิทธิพลทางลบต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็น อันดับแรก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก ทำ ให้มีความวิตกกังวลน้อยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะ ผู้ที่มีลักษณะที่มุ่งอนาคตมาก จะมีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะกระทำในสิ่งที่ตนเองคาดหวัง มีการวางแผน มีความสามารถในการ คาดการณ์ไกล มีความเพียรพยายาม มีความรับผิดชอบ มีความเอาใจใส่ในการเรียนของตน เห็น ความสำคัญของผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรับผลดีหรือป้องกัน ผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในการกระทำหรือละเว้นการกระทำบางอย่างตามความ ต้องการของตนเองไว้ ดังที่ มิสเชล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน ;และคณะ. 2523 :99 ; อ้างอิงจาก Mischel.1974 : 287) ให้ความหมายว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ ดีกว่า หรือมากกว่าผลที่จะได้รับในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อจากนั้นจะควบคุม ตนเองให้ปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลานานกว่าจะบรรลุผล หรือจะต้องทำเป็นจำนวนหลายครั้ง ซึ่ง เป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งได้ผลตามต้องการ

ดังนั้นการกระทำในสิ่งใดก็ตามผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมากจะต้องให้ความสำคัญและจะทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

3.2 บุคลิกภาพ มีอิทธิพลทางลบต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นอันดับสอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ทำให้มีความวิตกกังวลน้อยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบเอ ซึ่งเป็นลักษณะที่ค่อนข้างจริงจังกับงาน รักความก้าวหน้า มีความกระตือรือร้น ทำงานรวดเร็วในระยะเวลาที่กำหนด ชอบการแข่งขัน เล็งผลสำเร็จในการทำงานไว้สูงทนไม่ได้ออกกำลังกาย ไม่ชอบการรอคอย มีความมานะพยายามในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman ;& Roseman.1974 : 164) กล่าวว่า บุคลิกภาพแบบเอ มีลักษณะของคนที่รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย มีลักษณะกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน มีความมานะพยายาม

3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีอิทธิพลทางลบต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นอันดับสาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน มีความวิตกกังวลน้อยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนดี มีการปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนหรือเกี่ยวกับการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความห่วงใย ใกล้ชิดสนิทสนม นักศึกษาจึงมีความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธมนิ แปนอาทิตย์ (2545 :91) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กำลังอยู่ในวัยที่ต้องการเพื่อน ถ้าสามารถปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนได้ดี ย่อมมีความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มักประสบความสำเร็จในด้านการเรียนอยู่เสมอ

3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีอิทธิพลทางลบต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นอันดับสี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความวิตกกังวลน้อยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความตั้งใจเรียนสูง ทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ ต้องปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่แน่นอนและเด่นชัด มีความเพียรพยายามสูง มีความคาดหวังอย่างมาก ว่าตนเองจะประสบความสำเร็จ พยายามทำงาน

ของตนเองให้ดีขึ้น พยายามปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของตนเองให้ดีเสมอ กว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ ดังที่อัจฉรา สุขารมณ และอรพินท์ ชูชม.(2530:10) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายพัฒนา ในการแก้ปัญหาความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งจะส่งผลให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยนำองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ควรร่วมกันพัฒนาปรับปรุงองค์ประกอบเหล่านี้ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อทำให้ความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ลดน้อยลง ดังนี้

1.1 ลักษณะมุ่งอนาคต ควรมีการพัฒนาทัศนคติ ความเชื่อของนักศึกษาเกี่ยวกับ

ลักษณะมุ่งอนาคต โดยทางโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาร่วมมือกันจัดอบรมเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตที่ดีให้กับนักศึกษา เพื่อจะช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรับผลดี ป้องกันผลเสีย ตลอดจนการควบคุมตัวเอง ให้กระทำหรือเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเองเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะตามมาทั้งแก่ตนเอง และแก่ผู้อื่นภายหลัง เป็นต้น

1.2 บุคลิกภาพ ทางมหาวิทยาลัยควรมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านบุคลิกภาพ และมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องบุคลิกภาพ ให้กับนักศึกษาที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้

นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติตนให้มีบุคลิกภาพ การวางตนที่เหมาะสม ก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสนิทสนม เข้าใจกันและกัน ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การที่จะให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น ควรเน้นเรื่องการส่งเสริมการเรียน การจัดฝึกอบรมก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยบอกวิธีให้นักศึกษาทราบถึงเป้าหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พยายามกระตุ้นให้นักศึกษามีความอยากรู้ อยากเห็น ให้ความสำคัญถึงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น มีคู่มือชี้แจงรายละเอียดในเรื่องที่นักศึกษารับผิดชอบ และผลคะแนน ประสบการณ์ที่ดีที่จะได้รับ อาจทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น รู้จักวางแผนก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพงานของนักศึกษาในคณะอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบระหว่างการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางในการปรับหลักสูตรการผลิตครูให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาชีพครู เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ที่จะเข้ามาเรียนสายวิชาชีพครูนี้ ว่ามีความรักในวิชาชีพนี้มากน้อยเพียงใด ถ้านักศึกษาครูมีทัศนคติที่ดี มีความรักในวิชาชีพครู ก็น่าที่จะทำให้เป็นครูที่ดีต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ อุ๋นใจ.(2535). ผลของการใช้เทคนิคพยากรณ์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
- ปริญญาธิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัสลำเนา.
- กุหลาบ รัตนสังธรรมและคนอื่นๆ . (2541). สัมพันธภาพในครอบครัวกับปัญหาเสพติดและพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก.กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์.(2524). สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2532). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- การฝึกหัดครู,กรม. (2529). กระบวนการฝึกหัดวิชาชีพครู พุทธศักราช 2529. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2525). แนวทางปฏิบัติงานประสบการณ์วิชาชีพครู เอกสารประกอบโครงการพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- _____. (2530). กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2531. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2532). "แนวนโยบายและมาตรการการผลิตและการใช้ครูในอนาคต," ใน รายงานการสัมมนาผู้บริหารสถาบันผลิตครู ครั้งที่ 12 แนวนโยบายการผลิตครูของประเทศไทยในอนาคต ระหว่าง วันที่ 23 – 25 กุมภาพันธ์ 2532.
- สุราษฎร์ธานี : วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี.
- _____. (2539 ก). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540- 2544.กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่8 พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะครุศาสตร์,สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทองกวาง.มปป.
- จตุพร เพ็งชัย.(2543). เอกสารประกอบคำสอน สุขภาพจิต.มหาสารคาม:ภาควิชาการแนะแนว

- และจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2531). *ประมวลความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526 – 2531 ฉบับ
อภิธานนาการครบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์: เยาวชนไทยกับการ
มุ่งอนาคต*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). *วิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.*
- จักรวาล ภูวนันท์. (2537). *ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของ
นักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.*
- จันทนา นนทิก. (2533). *การทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการทำงานโดย
วางเป้าหมายสำหรับเยาวชน. ปรินิพนธ์ กศ.ด.(พัฒนาศึกษาศาสตร์) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.*
- จินตนา ยูนิพันธ์. (2527). *การเรียนรู้การสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาล
ศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- จิราพร พาพลงาม. (2548) . *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อใน
ระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดรุณาราชบุรี จังหวัดราชบุรี.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.*
- จุมพล หนิมพานิช. (2517). *แผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียน ม.ศ.5.
วิทยานิพนธ์ สว.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.*
- เจริญ สมวงษ์ศิริ. (2523). *การใช้ยารักษาความวิตกกังวล. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ:
ลาวิกาการพิมพ์.*
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2524). *หัวใจของการฝึกหัดครู. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยา.*
_____. (2524). *บทบาทของหัวหน้าฝ่ายฝึกสอน โครงการปรับปรุงการฝึกสอนใน
โครงการฝึกหัดครูชนบท. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์*
- จารีรัตน์ ปรกแก้ว. (2529). *การวิเคราะห์งานวิจัยด้านครุศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.*
- จำเนียร จันทรงาม. (2536). *การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น*

ในเรือนจำและทัณฑสถาน.ปริญญาานิพนธ์ กศม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัสสัมชัญ.

เฉลิม มลิลลา.(2525). การฝึกสอนและการนิเทศการฝึกสอน.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ชวนชัย เชื้อสาธุชน.(2537,มิถุนายน).ตัวแปรที่มีกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ
นักศึกษาวิทยาลัยครู.24 (3): 48-59.

ชวนพิศ ทองเวที. (2532). รายงานการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพกับบุคลิกลักษณะบางประการของนักศึกษาครู. กำแพงเพชร :
วิทยาลัยครูกำแพงเพชร.อัสสัมชัญ.

ชมชื่น สมประเสริฐ.(2526). ผลของการฝึกสมาธิต่อระดับความวิตกกังวล.วิทยานิพนธ์ วท.ม.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัสสัมชัญ.

ชมพูนุช พงษ์ศิริ. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอพัก
ผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัสสัมชัญ.

ชุติมา ศรีแก้ว.(2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัสสัมชัญ.

ชุลีกร โชติดี.(2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัด
นครปฐม.สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อัสสัมชัญ.

ช่อทิพย์ ราศีเกรียงไกร.(2523). ความมุ่งหวังของบิดามารดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร:
ศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษา
และโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัสสัมชัญ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน.(2520). "จริยธรรมของเยาวชนไทย". รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21.กรุงเทพฯ:
กรมการศาสนา.

_____. (2523). ความสำเร็จในชีวิตเริ่มในวันก่อนเรียนในการพัฒนาและส่งเสริมความเก่ง
ของลูกรัก.กรุงเทพฯ:เจริญวิทย์การพิมพ์.

- ทรงศักดิ์ สร้อยแสงทอง.(2534). ความวิตกกังวลในการแข่งขันกีฬาของนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาวิทยาลัยพลศึกษาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัดสำเนา.
- ทองแท้ ศิลาขาว.(2536). ผลของการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อที่มีต่อความวิตกกังวลด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 โรงเรียนปทุมวิไล จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏธนบุรี.อัดสำเนา.
- ทัศนวรรณ ปานศิริอาษา.(2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการสอบใบประกอบโรคศิลป์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยคริสเตียน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- นพพร พานิชสุข. (2522). "การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ระหว่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่". กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2525). คู่มือการฝึกสอน.กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นราธร ศรีประสิทธิ์. (2529). ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของเด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ สค.ม. (จิตวิทยาคลินิก).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.อัดสำเนา.
- นัยดา พงศ์พำชำนาญเวช. (2535). ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อและวิธีเผชิญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 จังหวัดราชบุรี.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- นิตยา สุวรรณศรี. (2542).การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู1.อุตรดิตถ์:คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏ อุตรดิตถ์.
- นัตยา ปลัณธนานนท์.(2526). อนาคตศาสตร์.กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2524). รูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (มัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- บังอร อนุเมธางกูร.(2541,กรกฎาคม): "การศึกษาลักษณะปัญหาและประสิทธิภาพการสอนของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง

และผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อพัฒนาครูของสถาบันราชภัฏยะเชิงเตรา". วารสารวิชาการ
ราชภัฏยะเชิงเตรา.1 (2) : 61-74.

บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2534). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้าน
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับสมรรถภาพด้านการสอน ของนักศึกษาฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (จิตวิทยาการศึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัสสัมชัญ.

ประดิษฐ์ อภิรัตน์. (2523). "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน", เอกสารการสอนชุดระบบการเรียน
การสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชน จำกัด.

_____. (2527). การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน. เอกสารการสอนชุดระบบการเรียน
การสอน. กรุงเทพฯ: สารมวลชน จำกัด.

ประสิทธิ์ อิศระปริดา. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ต.

ประสาน ทิพย์ธรา. (2520). ความรู้เบื้องต้นเรื่องการสอนแนะ. เอกสารประกอบการเรียนตรงตาม
หลักสูตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ประเสริฐการพิมพ์.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2530). "รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพในหลักสูตร
ครุศึกษา." ในเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง รูปแบบหลักสูตรครุศึกษาเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา วันที่ 4 กรกฎาคม 2530 ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ หน้า 46 – 64.
กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์. อัสสัมชัญ.

ประสิทธิ์ ชาตศิริ. (2533). การศึกษาความวิตกกังวลในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ในจังหวัด
มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.อัสสัมชัญ.

ปราโมทย์ ปทุมมาศ. (2536). การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
โปรแกรมวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยครูพระนคร. ปริญญาโทบริหารการศึกษา (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. อัสสัมชัญ.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2525, มกราคม) "ครอบครัวสลาย ปัจจัยภายนอกและภายใน" วารสาร
สังคมวิทยามานุษยวิทยา.

ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษา
หลักสูตรวิชาชีพพระยาศรี วิทาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทบริหาร
การศึกษา (การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัดลำนเา.

- ปิยะชาติ แสงอรุณ. (2526). ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพพระยะก่อนฝึกและหลังฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2526.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อัดลำนเา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
_____. (2538). เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา.ม.ป.ท.
- พนิดา สิ้นสุวรรณ. (2527). การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย
การสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยา
การแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.อัดลำนเา.
- พรรณี ชูทัย เจนจิต. (2533). "ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม" ในจิตวิทยาลัพื้นฐานเพื่อ
การแนะแนว. กรุงเทพฯ:สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- พวงทอง ไสยวรรณ. (2540). เอกสารการสอนวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. กรุงเทพฯ :
สำนักงานสภาพัฒนาการศกษา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิทักษ์ ตุ่มมี. (2543). ความวิตกกังวลในการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัด
หนองคาย. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.(สาขาจิตวิทยา) มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.อัดลำนเา.
- พะยอม อิงคตานุวัฒน์. (2525). ศัพท์จิตเวช. กรุงเทพฯ: ไพศาลศิลป์การพิมพ์.
- เพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อใน
ระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดลำนเา.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉินัก. (2527). "ลักษณะนิสัยมุ่งอนาคต" เอกสารการสอนวิชาพัฒนาการ
วัยรุ่นและการอบรม หน่วยที่ 9 – 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ไพโรจน์ โตเทศ. (2545 ,กรกฎาคม). หลักการพื้นฐานกับการบริหารงานโรงเรียน. (10) :16-20.
- มนฤดี เพ็ญสุริยา. (2545). การศึกษาความเครียด สาเหตุ และวิธีการจัดการกับความเครียดใน

การเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. สารนิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัคราณา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์,คณะครุศาสตร์.(2548). คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็ม
รูปแบบ.จะเชิงเทรา: ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชชนครินทร์,มปป.

ยุภา บุษยะ.(2522). การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพครูในวิทยาลัยครูใน
กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัคราณา.

รังรอง งามสิริ.(2540). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความวิตกกังวลการ
สอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัคราณา.

รังสรรค์ เพ็งชู. (2523). การฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนหญิงวัยรุ่นโดยวิธีจัด
โครงการให้คำปรึกษาเชิงพฤติกรรม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัคราณา.

รัตนา ประเสริฐสม. (2526). การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของ
นักเรียนประถมศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนาศึกษาศาสตร์) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัคราณา.

รุจิรี ภูสาระ.(2527). การปรับตัวในการฝึกสอน ความวิตกกังวลในการฝึกสอน ทศนคติต่อ
อาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อนออกฝึกสอนและหลังฝึกสอน.
วิทยานิพนธ์ (สาขาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.อัคราณา.

ลักษณี่ จจรัญญโสฬส.(2536). การศึกษาความวิตกกังวลของนักเรียนหอพักและนักเรียนไปกลับ
โรงเรียนสุนรรวิทยา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัคราณา.

วรรณิ์ รักธรรม.(2515). การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์และ
ความรู้สึกผิดชอบของเด็กไทยเชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีน. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. (สาขาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวชิระการศึกษา ประสานมิตร.

วรรณวิภา ทองอก.(2517). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และผลการสอนของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษา

- พิษณุโลก.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัคราณา.
- วรรณนา ทองนุ้ย. (2523). การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครสวรรค์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัคราณา.
- วรารณณ์ ตระกูลสุชาติ.(2537). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความวิตกกังวลในการฝึก ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อ การุณย์สำนักการแพทย์.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัคราณา.
- วรารณณ์ ปะทะยศ. (2523). ปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญา (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัคราณา.
- วาสนา พิทักษ์สาลี.(2527). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนรู้ การ สอนในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัคราณา.
- วัชรินทร์ แก้วลา. (2531). สภาพแวดล้อมสังคมในกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครู นครราชสีมา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัคราณา.
- วัลลภา พัดเปีย.(2539). ทัศนะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัคราณา.
- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย. (2546, 1,มิถุนายน - ตุลาคม). ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการ ฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารศึกษาศาสตร์.15(1) : 85-88.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538 ,กุมภาพันธ์ – มีนาคม). “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆที่ บางครั้งก็พลาดได้” ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3) : 9.
- วิลาส บุญทองขาว. (2527). บรรยายภาคการเรียนรู้การสอนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะ ของนักเรียน ครูและผู้บริหารเขตการศึกษา 4 . ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัคราณา.
- วิไลวรรณ วิทยารธรรมชัย.(2543). การศึกษาความคาดหวังของบิดา มารดาต่อพฤติกรรมของ นักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).

- กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัคราณา.
- ศิลปกร,มหาวิทยาลัย.(2527). คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีนครินทรวิโรฒ,มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์.(2537). คู่มือฝึกสอนและบันทึกประจำวัน.
- กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. (2538). เอกสารประกอบการประชุมสภาประจำสถาบันราชภัฏ.
- กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- _____. (2540). แนวทางดำเนินการปฏิรูปการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมวิทยฐานะครู
สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สมดุล ชาญนวงศ์ (2533). การศึกษาคุณลักษณะทางจิตใจของประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
ที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)
- กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัคราณา.
- สมบัติ คชสิทธิ์.(2534). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสหวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปรินญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน).
- บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัคราณา.
- สมศักดิ์ ลีภาสุพิสุทธิ์. (2518). การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาด้านการเรียน สังคม และส่วนตัว
ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 2. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัคราณา.
- สายสมร ทองดี. (2532).การพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนวัยรุ่น" เอกสารการ
สอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักพัฒนาการฝึกหัดครู สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.(2544). ผลการวิจัยและพัฒนาระบบและ
กระบวนการใหม่ในการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วี ไอ พี สาสน.
- สุรัก ร้อยทอง.(2543).ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการ
สอนและสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา).
- บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัคราณา.
- สุจริต เพียรชอบ. (2539).สอนให้สนุกเป็นสุขกับการเรียน.กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย .

กรมวิชาการ.

สุธีรา ทันสมัย.(2548).องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการประกอบวิชาชีพครู
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์.ปริญญาานิพนธ์ กศม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.

สุนันทา พลละมา. (2543). ความวิตกกังวลในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 เขตการศึกษา 10. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
อัดสำเนา.

สนั่น รัตนวงศ์. (2526). ทศนะต่อวิชาชีพครูของครูบรรจุใหม่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญาานิพนธ์ กศ.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.

สมทรง สุวรรณเลิศ.(2536, มกราคม- มิถุนายน). T.A. กับงานป้องกันปัญหาและส่งเสริม
สุขภาพจิต : จิตวิทยาคลินิก.(1):1-9

สุมา ชัยลักษณะนันท์.(2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์. ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัดสำเนา.

สมัญญา เสี่ยงใส. (2521). ความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร .ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัดสำเนา.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2543, มีนาคม). ห้องเรียนสร้างสรรค์ความรู้. (92):3-8.

สุพัตรา สุภาพ. (2538). สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี.
กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

สุพิชญา ธีระกุล ;และคนอื่นๆ. (2524). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยาการ.

สุวนีย์ ดันติพัฒนานันต์. (2522). การพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์.

สุรพงษ์ ชูเดช. (2531). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่
สำคัญของนิสิต. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัดสำเนา.

- อดิเทพ ศรีสุอาร์กซ์. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนวิจิตรวิทยาเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์ กศม.
(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัครลำเนา.
- อรพินทร์ ชูชม.(2522). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นความรู้เดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน
แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ ทักษะทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัครลำเนา.
- อัจฉรา ประไพตระกูล ;และคนอื่นๆ.(2520). ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิต
คณะครุศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล.(2533). ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อใน
ระดับบัณฑิตศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัครลำเนา.
- อารี พันธมณี.(2544). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ 1999.
- อาภา จันทรสกุล.(2531). ทฤษฎีและวิธีการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกพจน์ สมุธานนท์.(2537). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัครลำเนา.
- Adams,Raymond D. (1977). "Alternation of Nervous Function," *Principle of Internal
medicine*. 8th ed. Idited by W. Thorn, ; et al. Tokyo : Magraw – Hill
Kogaku Sha.
- Anastasi, A Psychological Testing. ;et al.(1967). New York : The mc Milian Company.
- Brow ;& Silvia T.(1981, March). Faculty and Student Perception of Effective Clinical
Teachers, "*Journal of Nursing Education*. 20:9.
- ✓Brown,H Douglas.(1980). *Principle of Language Learning and Teaching*. New Jersey :
Prentice – Hall.
- Burger,Jerry M. (1986). *Personality: Theory and Research*. Belmont, California :Wadsworth
Publishing.
- Catell,R.B. ;& Scheir, I.H. (1956). *The Meaing and Measurement of Neuroticism and*

Anxiety.

- Castaneda, A.; et al Complex Learning and Performance as a Function of Anxiety in Children and Task difficulty, Child Development.
- David, Arthur Decoster. (1971, May). Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship Personal Adjustment and Achievement for College Freshmen *Dissertation Abstracts International*. 31:5789A.
- Devor, John W. (1970). The Experience Student Teaching. New York : McMillan Company.
- Diana, Jordan. Analysis of student Teachers Perception of the Role in Elementary Classroom Teacher. *Dissertation Abstracts* 31 (October. 1970): 1667A
- Dusek, J.B. (1980). *The Development of Test Anxiety in children*. In I.G. Sarason (ed.) , Test Anxiety : Theory, Research, and Applications. P.87-110. Hillsdale:Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Dilley, Norman E.(1953). "Problem of a Group of Student Teachers in Elementary Education with Implications for the Improvement of Teacher Education at Indiana University," *Thesis Abstract Series*.
- Epstein, S.(1972). "The Nature of Anxiety." *In Anxiety; Current Trends in Theory and Research Volume II*. Edited by C.D.Spilberger. P.291-337. New York : Academic Press.
- Famer, Richard E.; Lynn Hunt, Monaham. ;& Reinhold, Kederer.(1984). Stress Management for Human Service. Michigan : Sage Publication.
- Feldhusen. J.F. ;& Thurstone.J.R. (1964). "Personality and Adjustment of High and low Anxious Children," *Journal of Education Research*. 57;265-267
- Friedman M. ;& Roseman R.H(1974, October). "Behavior Pattern coronary angiographic findings," *Journal of American medical association*. 29(12):164-240.
- Goldberger, L.(1982). Handbook of stress: Theoretical and clinical aspects. New York: The Free Press.
- Good, Cater V. (1945). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Good, V.C. ; et al. (1973). Ed Dictionary of Education. New York : McGraw- Hill Book Company.

- Gouldner, Alvin W. & Helen, P. Gouldner. (1963). *Modern Sociology*. New York: Harcourt Brace and World, Inc.
- Groen, J.J. (1975). "The Measurement of Emotion and Arousal in the Clinical Physiological Laboratory and in Medical Practice", in *Emotions – Their Parameters and Measurement*. Edited by L. Levi. New York: Raven Press.
- Grossie, Michael. (1980). A Study of Situation-Specific Anxiety and Pupil Evaluation of Student-Teacher Effectiveness. *Dissertation Abstracts International* 41-04A.
- Hart, Norah I. (1987) Student teachers anxieties: four measured factors and their relationships to pupil disruption in class. *Educational Research*. 29,1 (February): 12-18.
- Hilgard, E.R. (1962). *Introduction to psychology*. 3rd ed. New York: Harcourt Brace and World Inc.
- Kenly, Karen E.; Houston, & Ken B. (1985, August) "Type A Behavior in Employed Women: Relation to Work, Marital, and Leisure Variable, Social Support, Stress, Tension, and Health," *Journal of Personality and Social Psychology*. 48(4) : 1067.
- Kliwer, Wendy & Weidner, Gerdi. (1985, March). "Type A Behavior and Aspiration: A Study of Parents and Children's Goal Setting," *Developmental psychology*.
- Lawrence. (1976, May). "Student Perception of the Classroom Learning Environment in Biology, Chemistry and Physics," *Journal of Research in Science Teaching*.
- Levitt, E.E. (1967). *The Psychology of Anxiety*. New York: Bobbs – Menll Company, Inc.
- Likert, Renie. (1970). *A Technique for the measurement of Attitude*. Chicago: Rand McNally Company.
- Lindgren, Henry C. (1967). *Education Psychology in Classroom*. 3rd ed. New York: John Wiley and Sons, Inc.
- Luthan, Fred. (1989). *Organizational Behavior*. 5th ed. New York: McGraw-Hill.
- Madley, Susan Mary. (December 1978) "Anxiety and Student Teaching." *Dissertation Abstracts* 39.
- McMillan, M.B. (1973). A Comparison of Anxiety Levels of Student Teachers Prior to Student Teaching Under Performance Based and Other Types of Preparation. *Teacher*

- Education*. 1 (June),35.
- Moor, Helena.(1957).Adult Awareness of Problems of High School Youth. Boston : Boston University.
- Morton, L.L.; Vesco,R.; Williams, N.H. ;& Awender M.A. (1997). Student Teacher Anxieties Related to Class Management, Pedagogy, Evaluation and Self Relation. *British Journal of Education Psychology*. 67 : 69-89.
- Newcomp, T.N.(1954). Social Psychology. New York : Prycem Press.
- Organ, Dennis W. ;& Hamner, Clay W. (1982). *Organizational Behavior*. Plano, Texas :Business Publications.
- Parson, J.S.(1973). Assessment of Anxiety About Teaching Using the Teaching Anxiety Scale: Manual and Research Report. *Paper Presented at Annual Meeting of American Educational Research Association*.1 (January).61.
- Pires,Edward A(1969). *Student Teaching in Primary Teacher Training Institution in Asia*. Bangkok: Unesco Regional Office of Education in Asia.Plass, J.A. and K.T.Hill."Children Achievement Strategies and Test Performance: The Role Time Pressure. Evaluation Anxiety and Sex." *Developmental Psychology*.22(1) : 31-36; January, 1986. (ERIC CD-ROM No. ED 355099).
- Robbins,Stephen P. (1989). *Organization Behavior*. 4th ed. Endlewood Cliffs, N.J.:Prentice – Hall.
- Sarason, Seymour B. ; et al.(1960). *Anxiety in Elementary School Children*. New York: John Wiley and Sons.
- Shortridren,L.M.;& J.E.Lee.(1980). *Introduction to Nursing Practice*. New York : McGraw – Hill.Book Co.
- Sinclair,Ken ;& Nicoll, Vivienne. (1980). The Sour and Experience of Anxiety in Practice Teaching. *Paper Presented at Annual Conference of the South Pacific Association of Teacher Education*.
- Spielberger, Charles D. (1976). *Anxiety and Behavior*. New York : Academic Press.
- Stevenson,R.E. ;& Adam, B.(1969). "Effect of Anxiety on Timed and Untimed Intelligence Test," *Journal of Personality*.
- Strube. ; et al. (1987 , July). "Type A Behavior Pattern and Self Evaluation of

Abilities : Empirical Test of the Self Appraisal Model," *Journal of Personality and Social Psychology*.

Triandis H.C.(1971). *Attitude and Attitude Change*. New York : John Wiley and Sons Inc.

Way.W. Herbert.(1950) . A Study of the Difficulties of Student Teachers and Beginning Teachers in Secondary Schools as a Basic for the Improvement of Teacher Education Teachers College. *Thesis Abstract Series*.

Westerback. Mary,E. (October 1982). Studies on Attitude Toward Teaching Science and Anxiety about Teaching Science in Preservice Elementary Teachers. *Journal of Research in Science Teaching*.19,7:603-616.

Withall, John. (1979,March). The Development of A Technique for the Measurement of Social – Emotional Climate in Classroom. *The Journal of Experimental Education*.

Zung. W.W.K. (1971). A Rating instrument for Anxiety Disorders. *Psychosomatic*. Vol.12 No.6 Feb.

Zung. W.W.K. (1978). *The Measurement of Anxiety*. New York: Warner Lambert.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือรับรองและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/๔๕๕

วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววันนา สงวนศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิลา แสนคำเครือ และ รองศาสตราจารย์वेशณี กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรัตน์ พลอยเลื่อนแสง อาจารย์ขิวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววันนา สงวนศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญฤดี จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๔๔๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาววันนา สงวนศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และ รองศาสตราจารย์เวรณี กริทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ภาคปกติ คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววันนา สงวนศรี ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-754-2599

ที่ ศธ 0519.12/๐๕๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 25 กรุงเทพฯ 10110

๖ กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขออนุญาตขอยกเว้นการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาววันนา สวงวนศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเกรือ และ รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ จำนวน 107 คน ตอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตยกเว้น ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววันนา สวงวนศรี ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-754-2599

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
ชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการ
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 7 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด

4. ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะใช้ข้อมูลของนักศึกษาเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น และจะไม่มี
ผลเสียหายใดๆ ต่อท่านทั้งสิ้น ซึ่งคำตอบจะเป็นความลับและเสนอวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวม

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาววันนา สงวนศรี

นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของนักศึกษาและเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ ☐ ชาย
☐ หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ของทุกรายวิชา ภาคเรียนที่ 1 ของชั้นปีที่1 จนถึงสุดภาคเรียนที่1ของปีการศึกษา 2548

3. โปรแกรมวิชา ☐ ภาษาไทย
☐ การศึกษาปฐมวัย
☐ ภาษาอังกฤษ
☐ วิทยาศาสตร์ทั่วไป
☐ คอมพิวเตอร์ศึกษา
☐ สังคมศึกษา
☐ ธุรกิจศึกษา
☐ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
☐ คณิตศาสตร์

4. อาชีพของผู้ปกครอง ☐ รับราชการครู
☐ ไม่ได้รับราชการครู

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกลักษณะ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1.	ท่านรู้สึกว่าจะต้องทำสิ่งต่างๆ อย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
2.	ท่านรู้สึกว่าเป็นการเสียเวลามากถ้าต้องไปรอซื้อของในร้านค้าที่มีลูกค้าแน่น					
3.	ท่านเป็นคนที่ไม่เริ่มต้นทำอะไรแล้วต้องทำให้เสร็จ					
4.	ท่านรู้สึกไม่สบายใจ ถ้างานของท่านดำเนินไปอย่างล่าช้า					
5.	ท่านคิดว่าคนรอบข้างทำงานไม่ถูกใจท่าน					
6.	ท่านรู้สึกว่าคุณอยากทำกิจกรรมให้เสร็จโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้					
7.	ท่านรู้สึกท้อไม่ได้ ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ทำงานอย่างขอไปที					
8.	เพื่อนๆ ส่วนใหญ่เห็นว่าท่านเป็นคนจริงจังกับการทำงาน					
9.	ถ้าต้องฟังคนที่พูดไม่รู้จบท่านจะรู้สึกท้อไม่ได้					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
11.	ท่านเป็นคนที่ไม่ยอมเสียเวลาเพื่อฟังคนอื่นพูดเพื่อเจอ					
12.	ท่านชอบทำงานที่ท่านรับผิดชอบให้เสร็จก่อนกำหนด					
13.	เมื่อท่านฟังคนพูดเรื่องไร้สาระ ท่านรู้สึกเบื่อจึงหาทางเลี้ยวออกมา					
14.	เมื่อท่านต้องทำสิ่งที่ซ้ำซาก ท่านรู้สึกหงุดหงิด					
15.	ท่านเป็นคนที่ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความรวดเร็ว ว่องไว					
16.	เมื่อท่านมีนัด ท่านชอบไปถึงที่นัดหมายก่อนกำหนด					
17.	ท่านรู้สึกหงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการ เช่น ธนาคาร หรือที่ทำการไปรษณีย์ เป็นต้น					
18.	ท่านไม่ชอบให้ใครหรือมีอะไรมาขัดจังหวะการทำงานของท่าน					
19.	ท่านคิดว่าเวลาช่างผ่านไปอย่างรวดเร็ว จนไม่สามารถทำสิ่งที่ท่านตั้งใจไว้ได้					
20.	ท่านรู้สึกโมโห ถ้ามีใครมาขัดจังหวะในขณะที่ท่านไม่สามารถทำสิ่งที่ท่านตั้งใจไว้ได้					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรง

บ้าง

จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ก. ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจ ข้าพเจ้าคิดว่าการตั้งใจเรียนหนังสือมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคต					
2	ข้าพเจ้าตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เมื่อตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน					
3	ข้าพเจ้าคิดว่าไม่จำเป็นต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เมื่อตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ เพราะเป็นเรื่องในอนาคต					
4	ข้าพเจ้าสำรวจความสามารถของตนเองก่อนที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ					
5	ข้าพเจ้าจะให้ผู้ปกครองเลือกให้ เมื่อตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ					
6	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตตามความสนใจของตนเอง					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
8	ข้าพเจ้าคิดว่าควรสำเร็จการศึกษาก่อน จึงคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต					
9	ข. ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผน เมื่อข้าพเจ้าเรียนอ่อนในวิชาใด จะหาความรู้เพิ่มเติมในวิชานั้น					
10	ข้าพเจ้าวางแผนก่อนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียน					
11	ข้าพเจ้าคิดว่าไม่จำเป็นต้องวางแผนก่อนการลงมือแก้ปัญหาในการเรียน					
12	ข้าพเจ้าวางแผนในการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อหาทางแก้ไขปัญหานั้นได้ทันที					
13	ข้าพเจ้าวางแผนการทำงานให้สามารถส่งตามกำหนดได้ทุกครั้ง					
14	ข้าพเจ้าเลือกอาชีพที่ต้องการก่อน แล้วจึงหาแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่อาชีพนั้น					
15	ในการทำงานกลุ่มข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้					
16	ค. ด้านการรู้จักรอยและความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อความสำเร็จในอนาคต ถ้าข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจวิชาใดวิชาหนึ่งข้าพเจ้าเลิกเรียนทันที					
17	ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสเรียนต่อให้สูงสุด เพื่อการทำงานที่มั่นคงในอนาคต					
18	ข้าพเจ้าเรียนเพื่อให้ผ่านไปแต่ละวันเท่านั้น เพราะคิดว่าอาจหางานทำได้ในอนาคต					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
19	ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค โดยพยายามตั้งใจเรียนให้ประสบความสำเร็จในชีวิต					
20	ข้าพเจ้ายอมทนลำบากในการเรียนเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย					
21	ข้าพเจ้าพยายามเรียนให้ดีที่สุด แม้ว่าผลการเรียนในปัจจุบันไม่ดีเท่าที่ควร					
22	แม้ว่าข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนในบางวิชาที่ยาก ข้าพเจ้าก็ตั้งใจเรียนเพื่อทำผลสอบให้ได้คะแนนดี					
23	ข้าพเจ้ายอมทนลำบากในการฝึกปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย					
24	ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสเรียนต่อในระดับสูง เพื่อที่จะได้งานที่มีรายได้สูง					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- จริงที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูผ่าน เพื่อช่วยให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น					
2	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้มากมาย ในเรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
3	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อทำให้มีโอกาสทำงานที่ก้าวหน้า					
4	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนให้ได้ปริญญาสูง ๆ					
5	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าประกอบอาชีพครูหลังจากจบการศึกษา					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
7	ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจแก่ข้าพเจ้า ในการออกฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู					
8	ผู้ปกครองไม่ต้องการให้ข้าพเจ้า เรียนสูงกว่าผู้ปกครอง					
9	ผู้ปกครองต้องการให้ ข้าพเจ้า เรียนในระดับของการประกอบ อาชีพที่ได้รายได้มากๆ					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ก. สถานที่เรียน ห้องเรียนส่วนใหญ่มีอากาศถ่ายเท สะดวก					
2	ภายในห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ จัดไว้เป็นระเบียบเรียบร้อย					
3	ภายในห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนักศึกษาอย่างเพียงพอ					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
4	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ					
5	ห้องเรียนร้อนอบอ้าว					
6	ห้องเรียนกว้างขวางเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาในชั้นเรียน					
7	ห้องเรียนคับแคบ					
8	ห้องปฏิบัติการไม่มีเสียงดังรบกวน					
9	ห้องเรียนไม่มีกลิ่นเหม็นรบกวนจากห้องน้ำ					
10	ห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา					
11	บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีสถานที่นั่งทำงานอย่างเหมาะสม					
12	บริเวณต่างๆ ของมหาวิทยาลัยมีที่นั่งอย่างเพียงพอ					
13	อาคารเรียนอยู่ในสภาพทรุดโทรมไม่ได้รับการดูแลรักษาเท่าที่ควร					
14	ข. สื่ออุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
15	แต่ละห้องมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					
16	นักศึกษามีโอกาสได้ใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง					
17	มหาวิทยาลัยมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนไม่เพียงพอ					
18	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้ไม่ทันสมัย					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
19	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้มีสภาพที่ดีในการใช้งาน					
20	แต่ละห้องมีอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับบทเรียน					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรง

บ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยกับเพื่อน ได้ทุกคน					
2	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมกับเพื่อนในชั้นเรียนด้วยความสามัคคีรักใคร่					
3	ในการทำงานกลุ่มข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน					
4	ข้าพเจ้าพอใจที่เป็นส่วนหนึ่งของเพื่อนในการสนทนา					
5	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้อยู่กับเพื่อน					
6	ข้าพเจ้าเป็นที่รักของเพื่อนในห้องเรียน					
7	เพื่อนนึกถึงข้าพเจ้าเป็นคนแรกเมื่อต้องการความช่วยเหลือ					
8	ข้าพเจ้ากับเพื่อนมักทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
9	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็น ไม่ตรงกับข้าพเจ้า					
10	ข้าพเจ้าพอใจที่ทำให้เพื่อนสนุกสนาน					
11	เพื่อนบางคนไม่ชอบข้าพเจ้า					
12	ข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษาให้แก่เพื่อนในห้อง					
13	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม ด้วยความเต็มใจอย่างสุดสามารถ					
14	ข้าพเจ้ามีเรื่องทะเลาะกับเพื่อนบ่อยครั้ง					
15	ข้าพเจ้าไม่สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนได้					
16	ข้าพเจ้าชอบทำงานอยู่คนเดียว					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ก. การแสดงออกทางด้านร่างกาย ข้าพเจ้ารู้สึกปวดศีรษะ เมื่อนึกถึงการเขียน แผนการเรียนรู้ให้ถูกต้องตามขั้นตอน					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่ออาหาร เพราะกังวลกับการ ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
3	ข้าพเจ้ามักนอนไม่หลับเมื่อคิดถึงการออก ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
4	ข้าพเจ้ารู้สึกมือเท้าเย็น เมื่อนึกถึงการออก ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
5	ข้าพเจ้าเหงื่อออกมากกว่าปกติ เมื่อนึกถึง การนำเข้าสู่บทเรียนในช่วงโมงแรก					
6	ข้าพเจ้ามีเหงื่อออกมากกว่าปกติ เมื่อนึกถึง การใช้กระดานดำในการสอน					
7	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุก เมื่อนึกถึงเวลาที่จะออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู					
8	ข. การแสดงออกทางด้านจิตใจ ข้าพเจ้ารู้สึกเครียด เมื่อนึกถึงค่าใช้จ่าย ในการซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน					
9	ข้าพเจ้ารู้สึกกระวนกระวายใจ ต่อการ ค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการสอนได้ไม่ ครบถ้วน					
10	ข้าพเจ้าชอบเตรียมสื่อการสอนตาม กำหนดเวลาที่ต้องใช้ในการฝึกสอน					
11	ข้าพเจ้าเกิดความหงุดหงิดเมื่อคิดว่า นักเรียนอาจไม่เคารพและขาดศรัทธาในตัว ข้าพเจ้า					
12	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ ที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่าง ชัดเจนถูกต้องให้นักเรียน					
13	ในขณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ข้าพเจ้า สับสน ในการวางตัวให้เหมาะสมกับการเป็น ครู					
14	ข้าพเจ้าคิดมากว่าจะกำหนดจุดประสงค์การ สอนเชิงพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับเนื้อหา					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
15	ในขณะที่สอน ข้าพเจ้ามีอาการใจสั่นกลัว การควบคุมชั้นเรียนไม่อยู่ในระเบียบวินัยได้					
16	ข้าพเจ้ามีความภูมิใจ ในการจูงใจให้ นักเรียนสนใจเรียน					
17	ข้าพเจ้าไม่มั่นใจว่าเป็นแบบอย่างที่ดีด้าน การออกเสียงคำควบกล้ำได้อย่างถูกต้อง แก่นักเรียน					
18	ข้าพเจ้าชอบที่จะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน เกิดความสนใจ ในการเรียน การสอนตลอด คาบเรียนได้					
19	ข้าพเจ้า มั่นใจว่าข้าพเจ้าสามารถวางตัวได้ เหมาะสมขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ ดี					
20	ข้าพเจ้าไม่มั่นใจในการวางตัวให้เหมาะสม กับการเป็นครู					
21	ข้าพเจ้ามีทักษะที่ดีในการนำเข้าสู่บทเรียน					
22	ข้าพเจ้าไม่มีเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียน					
23	ข้าพเจ้ามีความพร้อมในการเตรียมตัว ในการผลิตสื่อสำหรับการสอน					

ภาคผนวก ค
คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1	4.834	11	2.511
2	2.804	12	2.114
3	3.911	13	2.445
4	2.978	14	2.455
5	2.816	15	3.185
6	2.458	16	2.751
7	3.709	17	3.193
8	2.242	18	2.188
9	3.063	19	2.439
10	2.263	20	4.129

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7843

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1	3.048	13	3.094
2	2.180	14	2.299
3	3.760	15	5.124
4	3.608	16	5.856
5	4.358	17	2.634
6	4.812	18	5.795
7	3.372	19	3.747
8	2.522	20	3.394
9	2.956	21	3.040
10	2.304	22	2.031
11	4.349	23	4.715
12	3.528	24	2.177

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8323

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการประกอบวิชาชีพครู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1	3.135	6	3.501
2	2.386	7	4.730
3	2.752	8	4.260
4	2.827	9	2.408
5	2.733		

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7059

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะกายภาพของการเรียนการสอน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1	2.253	11	2.516
2	2.486	12	2.833
3	2.038	13	2.407
4	3.607	14	2.839
5	4.898	15	2.481
6	4.454	16	2.733
7	4.360	17	3.875
8	2.985	18	2.337
9	2.187	19	2.182
10	2.253	20	2.873

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7744

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา
กับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1	4.562	9	5.132
2	3.918	10	3.148
3	3.002	11	2.164
4	5.491	12	4.483
5	2.429	13	3.282
6	3.633	14	6.931
7	3.067	15	6.857
8	3.660	16	3.055

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8470

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความวิตกกังวลในการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1	6.056	13	9.201
2	4.006	14	4.127
3	4.215	15	3.531
4	4.961	16	3.067
5	6.435	17	4.061
6	6.235	18	5.766
7	2.223	19	2.441
8	6.955	20	2.273
9	2.523	21	2.680
10	2.339	22	3.891
11	4.421	23	3.283
12	2.050		

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8873

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววันนา สงวนศรี
วันเดือนปีเกิด	5 ตุลาคม 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	11 ถ.สันติราษฎร์ ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000 โทร. 09 – 754 – 2599

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนพุทธโสธร
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ (โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ